

ΕΛΕΥΘΕΡ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΜΑΙΩΝ

ΕΥΧΟΣ

19

ΚΛΟΣΙΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ, Λ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ, Γ. ΠΑΓΚΑΛΟΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΑΤΡΙΝΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΟΣ ΜΑΙΑ
ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ "ΑΣΥΛΟΝ ΑΝΙΑΤΩΝ,,
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Χ. ΚΑΣΔΑΓΛΗ

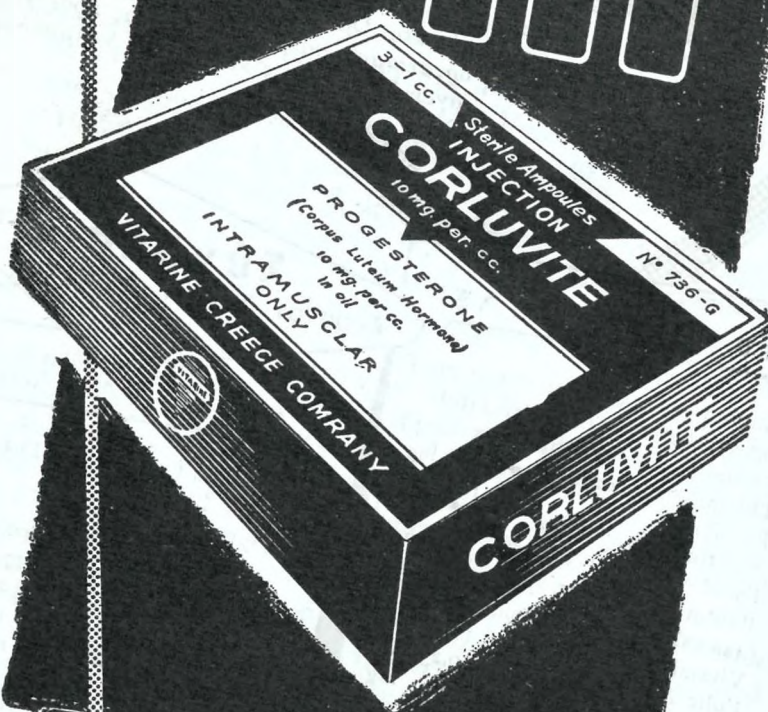
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ : ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ, ΕΤΗΣΙΑ ΔΡΧ. 70, ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΔΡΧ. 40, ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛ. 5, ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡΧ. 12
ΕΤΟΣ Γ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 19

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1960

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

BIRGINIAS ΑΛ. ΖΑΝΝΑ, Για τὰ τρία χρόνια τῆς «Ἐλευθῶς»	Σελ. 1
Κ. ΧΩΡΕΜΗ, Ἐκ τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ τῆς σήμερον ἐξαρτᾶται ἡ ἄρμονία τοῦ κόσμου τῆς αὔριον [1]	» 3
Τὸ Νομπέλ τῆς Ἱατρικῆς ἀπενεμήθη εἰς ἓνα Αὐστραλὸν καὶ ἓνα Ἄγ- γλον ἱατροῦς	» 6
JORES-NOWAKOWSKY, Τὸ σύνδρομον τῶν Stein-Leventhal (με- τάφρασις Π. Π. Παναγιώτου)	» 7
Ἡ νέα στρατηγικὴ τῆς ἐμμέσου ἐπιθέσεως κατὰ τοῦ καρκίνου	» 8
Κ. Π. ΠΑΔΙΑΤΕΛΗ καὶ Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ, Στατιστικὰ δεδομέ- να καὶ κλινικαὶ παρατηρήσεις ἐπὶ 6.000 νεογνῶν τοῦ ἔτους 1957	» 10
ΦΛΙΔΩΝΟΣ ΦΕΣΣΑ, Ἄναιμία καὶ κύησις [2]	» 14
Ἐπιστημονικὰ Νέα	» 15
ΜΑΡΙΑΣ ΛΙΟΥΓΛΙΑ-ΤΣΙΤΣΙΛΩΝΗ, Τὸ 12ον Διεθνὲς Συνέδριον Μαιῶν [1]	» 16
Miss NORA DEANE, Αἱ Μαῖαι καὶ ἡ Διεθνὴς Συνομοσπονδία	» 17
Ἀνακοίνωσις τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν Ἀθηνῶν	» 21
Κατάγματα, ἐκτοπίσεις καὶ ἐξαρθρήματα	» 22
Διεθνῆ Νέα	» 25
ΣΟΦΙΑΣ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ-ΠΑΠΑΔΑΚΗ, Τὸ Ἡμερολόγιον μιᾶς Μητέρας [6]	» 26
ΜΑΡΙΑΣ Μ. ΝΕΪΡΟΠΟΝΤΗ, Florence Nightingale—Ἡ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον τῆς [6]	» 29
Ἀπὸ τὸν Κόσμον μας	» 31

CORLUVITE

ΣΥΝΘΕΣΙΣ: Έλαιώδες διάλυμα κρυσταλλικής προγεστερόνης ήτοι τής δραστικής ορμόνης του ώχρου σωματίου.

ΕΝΔΕΙΞΕΙΣ: Καθ' ἔξιν και ἐπαπειλουμένη ἐκβολή. Λειτουργικαί μητρορραγίαί, διαταραχαί τής ἐμμήνου ρύσεως.

Δ Ο Σ Ι Σ: Ρυθμίζεται παρά του ἱατροῦ.

Κυτία: 3 X 1 X 5 ΜΓ. , 3 X 1 X 10 ΜΓ. , 3 X 1 X 25 ΜΓ.

ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΟΙ ΑΦΟΙ ΚΟΛΟΚΥΘΑ
ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ 52 - ΤΗΛ. 54.610 - ΑΘΗΝΑΙ

FILMTAB

DAYAMINERAL[®]

Δι' έντονον ενίσχυσιν τοῦ ὀργανισμοῦ εἰς βιταμίνας καὶ μέταλλα. Ἀπαραίτητον εἰς περιόδους εντάσεως τοῦ ὀργανισμοῦ (κνήσεις, γαλουχία, προεγχειρητικὴ ἀγωγή, λοιμώξεις καὶ λοιπαὶ δοκιμασίαι).

10 ΒΙΤΑΜΙΝΑΣ

Vitamin A	25,000 units (7.5 mg.)
(as synthetic vitamin A acetate)	
Vitamin D	1,000 units (25 mcg.)
Thiamine Mononitrate	10 mg.
Riboflavin	10 mg.
Nicotinamide	35 mg.
Pyridoxine Hydrochloride	1.5 mg.
Pantothenic Acid	5 mg.
(as calcium pantothenate)	
Vitamin B ₁₂	5 mcg.
Folic Acid	0.25 mg.
Ascorbic Acid	150 mg.

Σύνδεσις

ἕκαστον δισκίον περιέχει

10 ΜΕΤΑΛΛΑ

Ferrous Sulfate	33.4 mg.
Calcium Phosphate,	
supplying :	
Calcium	100.0 mg.
Phosphorus	77.0 mg.
Copper Sulfate	2.8 mg.
Calcium Iodate	0.19 mg.
Potassium Sulfate	11.0 mg.
Cobalt Sulfate	0.49 mg.
Manganese Sulfate	3.0 mg.
Magnesium Sulfate	40.0 mg.
Zinc Sulfate	3.9 mg.
Sodium Molybdate	1.08 mg.

Abbott

Οικονομικώτερα φαρμακευτικὴ ἀγωγή βιταμινῶν καὶ μετᾶλλων
Ἀποφυγὴ καθορισμοῦ πολυπλόκου ἰατρικῆς ἐντολῆς.

ABBOTT LABORATORIES C. A.
PHARMACEUTICAL AND CHEMICAL PRODUCTS
39, ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 55.741

ΕΛΕΥΘΩΣ

ΓΙΑ ΤΑ ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ «ΕΛΕΥΘΩΣ»

Ἡ ἀγαπητὴ Πρόεδρος τοῦ Σ.Ε.Μ.Α. Δις Χαρὰ Βογιατζάκη μοῦ ζήτησε νὰ γράψω γιὰ τὸ τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ἐλευθῶ» ποὺ κλείνει τὰ τρίτα γενέθλιά του φέτος.

Χωρὶς νὰ ἔχω σχετικὴ εἰδικότητα, δέχτηκα τὴν πρότασή της, ἀπὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἀγάπη γιὰ τὴ Σχολὴ τοῦ Μαιευτηρίου «Μαρίκα Ἡλιάδη», τῆς ὁποίας τὸ ἔργο χρόνια προσπάθησα νὰ βοηθήσω, καὶ γιὰτὶ γενικότερα ἐκτιμῶ τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαίας.

Ὅσοι παρακολούθησαν τὸ ἀξιόλογο περιοδικὸ τοῦ Συλλόγου καὶ ξέρον μὲ τί κόπο συγκεντρώνεται ἓνα χρήσιμο ἐπαγγελματικὸ ὕλικό, δὲν μποροῦν παρὰ νὰ συγχαροῦν τὴ Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ εὐχρηστοῦν στὴν «Ἐλευθῶ» νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ χρόνια της γιὰ τὸ καλὸ ἐκείνων ποὺ τὴ διαβάζουν.

Ὅσο ἀδξάνουν οἱ εἰδικότητες στὸν τόπο μας, γίνεται καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπιστημονικῆς ἐνημέρωσης τῶν εἰδικευμένων πρὸς ἐπιτακτικὴ, τὰ σχετικὰ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ ἀναπληρώνουν ἓνα ἐπαγγελματικὸ αἶτημα, μιὰ ἀνάγκη. Εἰδικότερα γιὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαίας, ποὺ ἀπαιτεῖ πρωτοβουλία καὶ στηρίζεται συχνὰ ἀποκλειστικὰ στὶς γνώσεις καὶ τὴν πείρα τῆς ἴδιας τῆς Μαίας, εἶναι ἀπαραίτητο ἓνα τέτοιο περιοδικό.

Ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ θὰ φύγῃ ἡ Μαία ἀπ' τὴ Σχολὴ ὅπου ἐκπαιδεύτηκε, ἀπ' τὴν κλινικὴ ὅπου ὑπῆρχαν πρόχειρα τὰ τελειότερα μέσα, ἔχει πιά ὁδηγὸ στὴ δουλειά της μόνον τίς γνώσεις καὶ τὴν πείρα της. Χάνει τὴν πεπειραμένη συνάδελφο, τὸ γιατρὸ ποὺ καλεῖ ἀμέσως ὅταν συναντᾷ κάτι ἀπροόβλεπτο. Ἡ παρατηρητικότητα καὶ ἡ στενὴ παρακολούθησις ἀρκοῦσε συχνὰ γιὰ νὰ προλάβῃ μιὰ ἐπιπλοκὴ ἢ μιὰ δυσκολία στὸ Μαιευτήριον. Μιᾶς καὶ βρεθῆ ὁμῶς μόνη, σὲ κάποιον χωριό, σὲ φτωχό, ἴσως καὶ πρωτόγονο περιβάλλον, δὲν ἔχει παρὰ τὰ δικά της κριτήρια, τὴν ἀτομικὴ τῆς πείρα γιὰ βοηθοῦς. Ἀκόμα καὶ τὸ ἄμεσο οἰκογενειακὸ περιβάλλον μπορεῖ νὰ φέρῃ ἐμπόδια στὴν ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου της μὲ τίς κληρονομικὰς προλήψεις καὶ τίς παράκαιρες ἐπεμβάσεις.

Τότε θὰ νιώσῃ ἡ Μαία τὸ πόσο διάφορη ἀποστολὴ ἔχει ἀπ' τὴν Ἀδελφὴ τοῦ Νοσοκομείου, γιὰτὶ αὐτὴ διευθύνει μόνη τὴν κατάστασις καὶ πρέπει μόνη αὐτὴ νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἀρμόζουσα λύσις.

Αὐτὲς οἱ βασικὲς ἐπαγγελματικὲς διαφορὲς κάνουν τὴ Μαία νὰ στέκη σὲ ἐπίπεδο ἰδιόρρυθμο, μεταξύ ἱατροῦ καὶ νοσοκόμου, καὶ τὸ περιοδικὸ τῆς γίνεται χρήσιμο, ἀπαραίτητο μάλιστα θὰ ἔλεγα, γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἐν-
ημέρωσή της. Τὸ διάβασμά του θὰ τὴν ἐμποδίσει νὰ ἀποτελεματωθῇ στὴν ἀπομόνωση τῆς ἐπαρχίας της, θὰ τῆς ξαναμάθῃ ὅσα ἴσως ξέχασε καὶ θὰ τῆς ὑποδείξῃ νέες προόδους τῆς ἐπιστήμης της. Θὰ τὴν φέρῃ πιὸ κοντὰ σ' ὅ-
λες τις γνωστὲς καὶ ἀγνωστὲς συναδέλφους της, πάνω ἀπ' ὅλα θὰ τὴν κἀνῃ νὰ νιώσῃ τὸ δεσμό πὺν γεννοῦν οἱ ὅμοιοι ὑποχρεώσεις καὶ τὸ καμάρι γιὰ τὸ ἐπάγγελμα πὺν διάλεξε καὶ προορίζεται νὰ φέρῃ χαρὰ στὰ σπίτια.

Γιὰτὶ χαρὰ εἶναι ἡ νέα ζωὴ, χαρὰ εἶναι σὰν «ἐλευθερώνεται» μιὰ γυ-
ναῖκα. Πιὸ ὠραῖα δὲν μποροῦσε νὰ τὸ ἐκφράσῃ ὁ λαὸς παρὰ μὲ τὴν εὐχὴ πὺν δίνει στὶς ἐτοιμόγεννες: «Καλὴ λευτεριά!»

Ἡ Μαία πὺν ἐργάζεται σὲ κλινικὴ ἔχει ἀναγκαστικὰ καὶ τις περιπτώ-
σεις τῆς ἐγχειρήσεως, τῆς ἀνέλπιδης ἐπέμβασης «*in extremis*» καὶ συναντᾷ
συχνὰ τὴν ἀγωνία καὶ τὸ πένθος τοῦ περιβάλλοντος.

Ἐκείνη πὺν ἐξασκεῖ ἐλεύθερα τὸ ἐπάγγελμα συναντᾷ σχεδὸν μόνο τὴν
ἀγαλλίαση τοῦ τοκετοῦ, καὶ εὐτυχῶς θὰ βρεθῇ σχετικὰ σπάνια στὴν περι-
πτωση τοῦ πένθους.

Μὲ τὴν ἀπαρχὴ τῆς ζωῆς, ὅμως, ἀρχίζουν καὶ οἱ δυσκολίες καὶ ἐπιπλο-
κὲς τοῦ καθημερινοῦ βίου στὸ φτωχὸ περιβάλλον. Γι' αὐτὸ ἰδεώδης Μαία
θὰ ἦταν ἐκείνη πὺν θὰ ἔμοιαζε μὲ τὴν Ἐπισκέπτρια Ἀδελφὴ πὺν τόσο ὠ-
ραῖα περιγράφει ὁ κ. Γ. Πάγκαλος στὰ «Γαλάζια Πουλιὰ».

Τὸ «Ἡμερολόγιο» αὐτὸ ἔπρεπε νὰ χρησίμευε σὰν ὁδηγὸς σὲ πολλὰ κο-
ρίτσια πὺν ἀσπίαστηκαν τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαίας. Ἡ Διπλωματοῦχος πὺν
πάγει στὴ μικρὴ ἀπόμωρη ἐπαρχία δὲν καλεῖται νὰ φέρῃ στὸν κόσμον μόνο
«νέα ζωὴ» ἀλλὰ καὶ νὰ βελτιώσῃ τὴ ζωὴ ὅλου τοῦ περιβάλλοντος. Πείρα
νοσηλείας, ὑγιεινῆς ἀτομικῆς καὶ ὁμαδικῆς, ἰδρυματικῆς καὶ κοινωνικῆς
πρόνοιας ἔχει, ὅλα αὐτὰ εἶναι ἐφόδια γιὰ νὰ γίνῃ ἡ παρουσία τῆς Μαίας ἕνα
πραγματικὰ φωτεινὸ ἀστὲρι στὴν τόσο φτωχὴ μας ἐπαρχία.

«Ἡ Κυρὰ μὲ τὸ Λυχνάρι», τὸ σύμβολο πὺν ἔμεινε γιὰ ὅλες μας τὸ πέ-
ρασμα τῆς *Florence Nightingale*, μπορεῖ πάντα νὰ φέγγῃ σὲ κάθε γωνιὰ
τοῦ τόπου μας. Φτάνει νὰ μὴ στερέψῃ ἡ πηγὴ ἀγάπης ἀπ' τὴν καρδιά τῆς
ἐπαγγελματίας, φτάνει, κοντὰ στὶς γνώσεις της, νὰ ἔχῃ «ἀνοιχτὰ καὶ ἀγρυ-
πνα τὰ μάτια τῆς ψυχῆς της». Τῇ δουλειὰ νὰ μὴν τῇ φοβᾶται καὶ νὰ μὴ
διστάξῃ νὰ βοηθῇ τὸ διπλανό, ἔστω καὶ ἂν αὐτὸς δὲν τείνει τὸ χέρι του γιὰ
βοήθεια. Ἡ ἀγάπη, ὁ καλὸς λόγος, τὸ χαμόγελο τῆς καρδιάς πάντα ὑπερ-
νικοῦν τὰ ἐμπόδια καὶ διαλύουν τοὺς βραχνάδες γύρω μας. Καὶ ἂν ἀκόμα
δὲν τοὺς ἐξαφανίζουν, τοὺς κάνουν τουλάχιστο ὑποφερτοὺς σὲ κείνους πὺν
τοὺς ἔχουν.

Αὐτὴ τὴν πίστη πρέπει νὰ τὴν πάρῃ ἐφόδιο ἡ κάθε Μαία πὺν ξεκινᾷ
καὶ μ' αὐτὴν νὰ ἀναλάβῃ τὸ βαρὺ της ἔργο.

ΕΚ ΤΗΣ ΨΥΧΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ
Η ΑΡΜΟΝΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΗΣ ΑΥΡΙΟΝ*

Υπό

Κ. ΧΩΡΕΜΗ

Καθηγητοῦ τῆς Παιδιατρικῆς
εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν
Ἀκαδημαϊκοῦ

Εἶναι ἡ δευτέρα φορά καθ' ἣν καλοῦμαι ὑπὸ τῆς Πολιτείας ν' ἀπαγγείλω τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ἐπίσημον αὐτὴν ἑορτήν, τὴν ὁποίαν καθιέρωσαν αἱ U.N.I.C.E.F. καὶ U.I.P.E. διὰ τὸ παιδί.

Τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας μου ὑπῆρξε τότε ἄἔπιτεῦξαι τῆς Παιδιατρικῆς κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ αἰῶνος». Καὶ ἦτο δικαιοδογημένη, νομίζω, ἡ ἐκλογή μου. Νωπαὶ ἦσαν αἱ ἐκ τοῦ πολέμου κακουχίαι, καὶ ἡ φρίκη ἐξ αὐτοῦ δὲν εἶχεν ἀκόμη λησμονηθῆ. Ὡς παρήγορον τῶν δεινῶν καὶ τῶν συμφορῶν τούτων ἀντίβαρον καὶ αἰσιδόξον ἀντιστάθμημα εἶχεν ἡ ἐπιστήμη ἐπιτύχει νὰ περιστείλῃ τὴν νοσηρότητα καὶ τὴν θνησιμότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας, ὥστε ταχεῖα προεβλέπετο ἡ ἐκ τῶν καταστροφῶν καὶ τῶν τραυμάτων τοῦ πολέμου ἐπούλωσις καὶ ἀνάρρωσις.

Μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὸ παιδί, χωρὶς νὰ ἐνέχεται, πληρώνει πάντοτε τὸν κεφαλικὸν φόρον, καὶ μὲ τὴν ζωὴν του πολλάκις ἐξαργυρώνει τῶν μεγάλων καταιγίδων τῆς ἱστορίας τὰς βαρεῖας συνεπειάς.

Τερματίζων τότε τὴν διάλεξίν μου ἐκείνην ἔλεγον, ὅτι «ὅταν ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος κληθῆ νὰ χαράξῃ τὴν ἐπιτύμβιον πλάκα τοῦ πρῶτου ἡμίσεος τοῦ αἰῶνος μας πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς ἐποχῆς μας, διὰ νὰ διατηρήσῃ ἀδιάκοπον τὸ νῆμα τῆς ἱστο-

ρικῆς συνεχείας θὰ πιστοποιήσῃ, πλὴν τῶν γεγονότων τῶν δύο παγκοσμίων πολέμων, καὶ τὴν τεραστίαν στροφὴν τῆς κοσμοθεωρίας, τὸ «κοσμοεἰδῶλον τοῦ μακροκόσμου ἔχει ἤδη παραχωρήσει τὴν θέσιν του εἰς τὸ κοσμοεἰδῶλον τοῦ μικροκόσμου, ἀπειροελάχιστον μάλιστα τὸ τελευταῖον ἀπειλεῖ μὲ τὴν σμικρότητά του τὸν μακρόκοσμον μὲ πλήρη ἐξαφάνισιν». Πέραν ὅμως τῶν ἀνωτέρω καὶ διὰ μέσου τοῦ καταπληκτικοῦ αὐτῶν ὄγκου, θὰ ἀναζητήσῃ ἡ ἱστορία, ὡς αὐστηρὸς κριτής, τὰ σύμβολα τῆς ἠθικῆς δικαιοσύνης, καὶ ἀσφαλῶς διὰ μέσου αὐτῶν θὰ προβάλλῃ ὠχρὰ καὶ ἀθύρβος ἡ σικὰ ἐνὸς ἄλλου συμβάντος, ἡ πλήρης σχεδὸν ἐξαφάνισις τοῦ θανάτου ἐκ τοῦ περιβάλλοντος τῆς παιδικῆς ζωῆς.

Καὶ ὁ ἱστορικὸς τοῦ μέλλοντος δὲν θὰ διστάσῃ νὰ χαράξῃ εἰς τὴν ἐπιτύμβιον πλάκα τοῦ πρῶτου ἡμίσεος τοῦ αἰῶνος μας ὅτι «ὑπῆρξε καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ παιδιοῦ. Ἴσως ἡ ἠθικὴ λάμψις αὐτῆς ἐξαγνίσῃ τὰ αἵματα τοῦ ἐχύθησαν».

Παρῆλθεν ἔκτοτε μία δεκαετία περίπου, ἡ ὁποία δὲν ὑπῆρξεν ἄκαρπος διὰ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς φυλῆς, καὶ διὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας. Ἡ νοσηρότης καὶ ἡ θνησιμότης τοῦ παιδιοῦ ἐλαττοῦνται σταθερῶς, καὶ μὲ βῆμα συνεχῆ παρακολουθοῦν τὴν εἰς ἄλλας χώρας παρατηρουμένην μείωσιν.

Ἡ ἐπιτευχθεῖσα ὁμῶς αὕτη ἐξυγίανσις τοῦ παιδιοῦ καὶ ἡ καθόλου παράτασις τῆς

* Ὅμιλία γενομένη ἐν τῷ «Παρνασσῷ» τῆς 3ῆς Ὀκτωβρίου 1960, κατὰ τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἡμέρας τοῦ Παιδιοῦ.

ἀνθρωπίνης ζωῆς καλύπτει πράγματι καὶ τὸ τέρμα τῶν προσπαθειῶν μας; Ἡ καταπληκτικὴ πράγματι μείωσις τῆς βρεφικῆς θνησιμότητος, ἡ βελτίωσις τῆς σωματικῆς ὑγείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ παράτασις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἐδημιούργησαν καὶ τὰς ἀναγκάσις προϋποθέσεις μιᾶς ὠραιότερας αὔριον; Ὁ νέος κόσμος τῆς σήμερον, τὸν ὁποῖον φιλοδοξοῦμεν ὅτι ἐδημιούργησαμεν, μέλλει νὰ ἀποτελέσῃ ἓν ἁρμονικώτερον σύνολον τοῦ παλαιότερου, προοιωνίζον μίαν εὐτυχεστέραν περίοδον τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ «νοῦς ὑγιῆς ἐν σώματι ὑγιεῖ» ἰσχύει πάντοτε;

Ἀναμφιβόλως κατὰ τὴν μακρινὴν ἐκείνην ἐποχὴν, καθ' ἣν προεξῆρχον τὰ σωματικὰ νοσήματα, εἶναι φανερόν ὅτι αὐτὰ ἐπέσυρον καὶ τὸ ἰδιαιτέρον ἡμῶν ἐνδιαφέρον. Ἐπρόκειτο περὶ ζωῆς ἢ θανάτου. Ἀλλὰ σήμερον τὰ πράγματα μετεβλήθησαν. Ἡ παθολογία τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ καὶ τοῦ παιδιοῦ, τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ἴδιος ἐγνώρισα παλαιότερον, ὑπέστη αἰσθητὴν παθομόρφωσιν, ἥλλαξεν ἄρδην. Νέα νοσήματα ἐνεφανίσθησαν ἢ ἐμφανίζονται, ἐνῶ ἄλλα ἀνηκούν εἰς τὴν Ἱστορίαν, καὶ τὰ νοσήματα ταῦτα ἡμεῖς οἱ παλαιότεροι ἢ δὲν ἐγνώριζαμεν ἢ ἐστεροῦντο ἰδιαιτέρας σημασίας.

Ἡ σημερινὴ ἰατρικὴ πρόοδος ἐπέτυχε νὰ δαμάσῃ σχεδὸν ἐν τῷ συνόλῳ τὰ νοσήματα τοῦ σώματος καὶ νὰ ἀπαλλάξῃ τὸ παιδί ἐκ τῶν λοιμώξεων. Ἄντ' αὐτῶν ὅμως ἠνόησε τὸν πολλαπλασιασμόν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν ἄλλων νοσημάτων, διότι ὅπως κάπου ἀναφέρει ὁ Παπαδιαμάντης «οἱ πίκρες καὶ τὰ βάσανα τοῦ κόσμου τελειωμὸ δὲν ἔχουν».

Μέσα στὴν νέαν αὐτὴν παθολογίαν τοῦ ἀνθρώπου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ παιδί δὲν παρέμεινεν ἀμέτοχον. Αἱ νευρώσεις ἔχουν προσλάβει προέχουσαν θέσιν, καὶ ἡ μελέτη αὐτῶν εὐρίσκειται εἰς τὸ προσκήνιον τοῦ ἰατρικοῦ ἐνδιαφέροντος. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ἡ ἀπόστασις μεταξύ τῶν νευρώσεων τοῦ βρέφους καὶ τοῦ νηπίου καὶ τῶν νευροψυχώσεων τοῦ ἐνηλίκου εἶναι ἐλαχίστη. Καὶ ἐνῶ ἐκ τῶν σωματικῶν νόσων πάσχει καὶ ὑποφέρει ὁ ἄρρωστος, ἐκ τῶν νευρώσεων δὲν τυραννεῖται καὶ βασανί-

ζεται μόνον ὁ ἴδιος, ἀλλὰ βασανίζει καὶ τυραννεῖ καὶ τοὺς ἄλλους.

Ἀπλῆ ἄλλωστε ἀναδρομὴ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ σύγκρισις τῆς ψυχικῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ τῆς σήμερον, μὲ τὴν τότε, ἀποδεικνύει ὅτι αὕτη εὐρίσκετο τότε εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον. Παρ' ὅλην δὴλ. τὴν μεμφιμοίριαν ἢ ὁποία χαρακτηρίζει ἡμᾶς τοὺς ἡλικιωμένους, μεθ' ἧς κρίνομεν καὶ κατακρίνομεν τοὺς νεωτέρους ὑποτιμῶντες πάντοτε τὴν ἀξίαν των, ὑπάρχουν ἀδιάσειστα στοιχεῖα ἐξ ὧν προκύπτει ὅτι ἔχει ἐπέλθει βαθεῖα μεταβολή, αἰσθητὴ ἤδη, προκαλοῦσα καθολικώτερας ἀνησυχίας καὶ ἐπιβάλλουσα τὴν λήψιν ἀναλόγων μέτρων.

Αἱ περιπτώσεις τῆς moral insanity αὐξάνονται καὶ πληθύνονται ἐπικινδύνως.

Δικαίως λοιπὸν αἱ U.N.I.C.E.F. καὶ U.I.P.E. θέτουν τὸ πρόβλημα τοῦτο ἐπὶ τάπητος, καὶ ὡς θέμα καθολικὸν τῆς σημερινῆς ὁμιλίας ἀνὰ τὸν κόσμον καθώρισαν, «Ἐκ τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ὑγείας τοῦ παιδιοῦ τῆς σήμερον, ἐξαρτᾶται ἡ ἁρμονία τοῦ κόσμου τῆς αὔριου». Δικαιολογημένον μάλιστα τὸ προβάδισμα τῆς ψυχικῆς ὑγείας εἰς τὴν σημερινὴν ὁμιλίαν ἀντανακᾶ βαθύτερον καὶ διαπιστώνει τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν προσκτᾶται αὕτη διὰ τὴν ἁρμονίαν τοῦ κόσμου, καὶ ἴσως νὰ κρούη καὶ τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ σημερινὸς νέος ζῆ ἢ πρόκειται νὰ ζῆσι εἰς ἓνα κόσμον τοῦ ὁποίου τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ μετάθεσις τοῦ κυρίου βάρους τῆς ἐνεργείας καὶ δράσεώς του, ἐκ τοῦ μυϊκοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον ἡ φύσις προκαθώρισεν ὡς ὄργανον αὐτῶν, εἰς τὸ νευρικόν, καὶ ὅτι αἱ συγκρούσεις αὐτοῦ πρὸς τὸ περιβάλλον του, εἴτε αὐταὶ ἀπορρέουν ἐκ τῶν διαφορῶν τοῦ γνωστικοῦ του κόσμου, εἴτε ἐξωτερικεῖουν τῆς ἡθικῆς του συνειδήσεως τὰ προβλήματα, κατέστησαν σήμερον περισσότερο ἢ ὅσονδήποτε ἄλλοτε κατὰ τὸ παρελθὸν ὀξύτεραι καὶ συχνότεραι· προΐουσι μάλιστα τῆς ἐξελίξεως αὐταὶ ἀτυχῶς θὰ πολλαπλασιαζῶνται καὶ θὰ αὐξάνωνται. Ἡ σπουδαιότης ὅθεν τοῦ νευροψυχικοῦ παράγοντος διὰ πρῶτην φοράν εἰς

τὴν μακραιώνα ἱστορίαν τοῦ ἀνθρώπου δεσπόζει τῶν ἀντιδράσεων τῆς ζωῆς αὐτοῦ, καὶ συνεπῶς ὑπαγορεύει καὶ τῆς συγχρόνου παθολογίας τὸν χαρακτήρα καὶ συνυφαίνει τὴν φυσιογνωμίαν.

Δὲν πρόκειται νὰ ἀπασχολήσω ἡμᾶς ἐν λεπτομερεία μὲ τούτους λόγους οἱ ὁποῖοι ὑπηγόρευσαν τὴν μεταβολὴν ταύτην. Θὰ ἤθελον ὁμῶς νὰ ὑπογραμμίσω τὴν σημασίαν καὶ τὴν εὐθύνην ὠρισμένων γεγονότων εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συγχρόνου ταύτης παθολογίας, καὶ τὰ ὅποια δὲν εἶναι ἄσχετα πρὸς τὴν καταπληκτικὴν πλέον πρόοδον τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ, συνάρτησις τῆς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ σημερινὴ ὑλικὴ εὐημερία τοῦ ἀνθρώπου. «Ἡ ἐπίδρασις, ἄλλωστε, τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ τῶν νέων» θὰ ἀποτελέσῃ καὶ τὸ κύριον θέμα εἰς τὸ ἐφετεινὸν Παγκόσμιον Συνέδριον τῆς Ἰατρικῆς.

Τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τῆς υἰείας τοῦ ἀνθρώπου, ἐκδηλούμενον ὄχι μόνον μὲ τὴν ἐλάττωσιν τῆς νοσηρότητος καὶ θνησιμότητος, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν βελτίωσιν τῆς ἀνθρωπίνης φυλῆς καὶ τὴν παράτασιν τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἶναι ἀναντίρρητον· τὰ λογιστικὰ βιβλία τοῦ Χάρου ἀποτελοῦν ἀδιάσειστα περὶ τούτου κριτήρια.

Σύγχρονοι ἀνθρωπολογικαὶ ἔρευναί ἔχουν ἀποδείξει ἐπίσης, ὅτι ἡ αὐξητικὴ καμπύλη, ἀκόμη καὶ τοῦ βρέφους, εἶναι ὑψηλότερα ἢ κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ ὅτι τὸ βῆρος καὶ τὸ μῆκος αὐτοῦ παρουσιάζονται μεγαλύτερα, ὥστε μᾶς ἀναγκάζουν νὰ ἀναθεωρήσωμεν πολλὰ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια κατὰ τὸ παρελθὸν ἐδιδάσκομεν ὡς σταθερὰ κριτήρια τῆς αὐξητικῆς λειτουργίας τοῦ βρεφικοῦ ὄργανισμοῦ. Αἱ καταπληκτικαὶ τέλος ἐπιδόσεις, αἱ ὁποῖαι σημειοῦνται εἰς τοὺς ἐκάστοτε ἀγῶνας, μαρτυροῦν ὅτι ὁ σημερινὸς νέος εἶναι εὐρυστότερος τοῦ συνομηλικοῦ του τοῦ παρελθόντος.

Ἀλλὰ ἡ εὐγονία αὕτη φαίνεται ὅτι περιορίζεται ἀτυχῶς μόνον εἰς τὸ σῶμα, δὲν παρακολουθεῖται καὶ ἀπὸ ἀνάλογον ψυχικὴν ὠρίμασιν, ἢ ὅποια θὰ ἐδημιουργεῖ μίαν ἰσόρροπον πρόοδον καὶ θὰ καθίστα δυνατὴν τὴν εὐχερῆ καὶ ἄνευ περισπασμῶν ἔνταξιν τοῦ παιδιοῦ εἰς τὸ ἐκάστοτε αὐτοῦ κοινω-

νικὸν περιβάλλον. Ἀντιθέτως μάλιστα, προσωπικῶς πιστεύω, ἢ ἀπότομος αὕτη προώθησις τῶν σωματικῶν λειτουργιῶν καὶ ἢ σχετικῶς πρόωρος αὐτῶν ὠρίμασις, δημιουργεῖ ἴσως μεγαλυτέρας ἀπαιτήσεις καὶ ὑψηλότερας ἀνάγκας διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ ἰδίου ἐγῶ, καὶ συνεπῶς ἐπιτείνει τὰς δυσχερείας τὰς ὁποίας ὁ νέος συναντᾷ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλλιέργειαν τοῦ κοινωνικοῦ του συναισθήματος, καὶ ἢ ὅποια — διατὶ νὰ τὸ ἀποκρούσωμεν — οὐδέποτε ἄλλοτε κατὰ τὸ παρελθὸν ἐδοκιμάσθη, ἢ καὶ δοκιμάζεται, ὅσον σήμερον.

Οὕτως ὁ τεχνικὸς πολιτισμὸς, τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος πανηγυρίζει τὸν καταπληκτικὸν θρίαμβον καὶ εἶναι ὑπερήφανος δι' αὐτόν, φαίνεται ὅτι δὲν ὑπῆρξε μόνον εὐλογία, τοῦλάχιστον μέχρι τοῦδε. Ἀναμφιβόλως τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα, τοῦ ὁποίου αἱ αὐξομειώσεις ἀπεικονίζουσι τὴν οικονομικὴν πρόοδον ἐνὸς τόπου, ἐβελτίωσε τὴν ὑλικὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου· ἀτυχῶς ὁμῶς δὲν φαίνεται ὅτι ἐπέτυχε παραλλήλως καὶ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ψυχικῶν αὐτοῦ ἀναγκῶν καὶ ἀπαιτήσεων.

Καὶ ἂν ἴσως διὰ τὸν ὠριμον ἄνθρωπον ἢ δυσμενῆς αὐτοῦ ἐπίδρασις δὲν καθίσταται πάντοτε τόσον ἐμφανῆς, διὰ τὸ παιδὶ ὑπῆρξε σκαιὰ καὶ ἀγροῖκος. Τὸ δημιουργηθὲν ρῆγμα μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔξω κόσμου δὲν ὑπῆρξε μόνον ἀπότομον καὶ βίαιον, ἀλλὰ καὶ συνεχῶς εὐρύνεται.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἀνθρωπίνη μοῖρα διαρκῶς ἀπομακρύνει τὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς φυσικῆς του διαδιώσεως, μοιραίως ἀμβλύνεται καὶ ἡ εὐαισθησία του. Ὁ βαθὺς ἰδεαλισμὸς του, τὸν ὁποῖον μόνον ἡ συνεχῆς ἐπαφή καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν φύσιν ἐκτρέφει καὶ καλλιεργεῖ, ἐξασθενεῖ καθ' ἡμέραν καὶ μεταπίπτει εἰς δύναμιν τὴν ὅποιαν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν προσπαθεῖ νὰ μεταμορφώσῃ κατὰ τὰ ἴδια αὐτοῦ μέτρα καὶ μετουσιώσῃ, κατὰ τὰς ἰδί-
ας αὐτοῦ πεποιθήσεις, εἰς πραγματικότητα. Ἰπὸ τὴν πίεσιν αὐτῆς ἡ παιδικὴ ψυχὴ, πρόωρος μετακινεῖται ἤδη ἐκ τοῦ θάλπου τῆς οικογενειακῆς ἀγκάλης, τὴν ὅποιαν μάλιστα πολλάκις δὲν προφθάνει νὰ γνωρίσῃ, εἰς ἓνα τεχνητὸν κόσμον τὸν ὁποῖον τῆς προσφέρει ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς.

Ἡ χαλάρωσις τῆς οἰκογενείας, ὡς ἀρχικοῦ βιολογικοῦ πυρῆνος τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ μεταπτώσις αὐτῆς εἰς ἀπλῆν συμβίωσιν, ἐξασθενεῖ μοιραίως τὴν μεγίστην καὶ ἀναντικατάστατον ἠθικοπλαστικὴν αὐτῆς ἐπίδρασιν καὶ ἀμβλύνει τὴν εὐθύνην διὰ τὸ παιδί· ὁ σημερινὸς ἀριστοκράτης καὶ ὁ ἐργάτης, ὑπὸ διάφορον πρῖσμα αἰσθάνεται τὰς πρὸς αὐτὴν ὑποχρεώσεις, ἀπὸ ἐκείνους τοῦ παρελθόντος αἰῶνος. Σημαντικὸν βᾶρος αὐτῶν ἐπιθυμεῖ ἤδη ἡ οἰκογένεια ἀκαίρως νὰ μεταδιβάσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν, χωρὶς προηγουμένως νὰ προλειάνῃ τὸ ἔδαφος καὶ χωρὶς προηγουμένως νὰ ἔχη ἐπέλθει συνειδητοποίησις τῶν νέων τῆς ὑποχρεώσεων.

Τὸ παιδί δηλ. εὐρισκόμενον εἰς τὴν φάσιν

τῆς ἀνόδου τοῦ ἐκ τῆς βιολογικῆς του καταστάσεως, τῆς ὁποίας κύριον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἡ ἐξυπρέτησις τοῦ ἴδιου ἐγώ, διὰ νὰ μεταταχθῆ εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν, δι' ἧς συνεχῶς ἡ ἐξουσία τοῦ ἐγώ του θὰ περιορίζεται, αἰσθάνεται πολλὴ βαθύτερον τὰς συννεπείας τῆς νέας κοινωνικῆς ζωῆς, καὶ περισσότερο νὰ υποφέρει ἐξ αὐτῶν. Ἡ νέα κοινωνικὴ ἐπένδυσις, τὴν ὁποίαν πρόκειται ὁ νέος μονίμως νὰ περιβληθῆ, τὸν περισφίγγει ἀκαίρως καὶ ἐνίοτε κατὰ τρόπον ἐπικίνδυνον. Καὶ τότε ἡ θὰ λυγίσῃ ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν πρῶιμων εὐθυνῶν του, τὰς ὁποίας ἀδυνατεῖ νὰ ἀντιμετωπίσῃ, ἢ θὰ ξεσχίσῃ τὸ κοινωνικὸν του περιβλημα, ἀναζητῶν εἰς τὴν ἀγριότητα τῶν πρωτογόνων αὐτοῦ ἐνστίκτων διεξόδον. (Συνεχίζεται)

ΤΟ ΝΟΜΠΕΛ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΠΕΝΕΜΗΘΗ ΕΙΣ ἘΝΑ ΑΥΣΤΡΑΛΟΝ ΚΑΙ ἘΝΑ ΑΓΓΛΟΝ ΙΑΤΡΟΥΣ

Διὰ τὰς ἐρεῦνας τῶν ἐπὶ τῶν μεταμοσχεύσεων

Στοκχόλμη.— Κατόπιν διώρου συνεδριάσεως τῶν μελῶν τοῦ Ἱατροχειρουργικοῦ Ἰνστιτούτου «Καρολίνα», ἀνεκοινώθη σήμερον ἐνταῦθα ὅτι τὸ Βραβεῖον Νομπέλ τῆς Ἱατρικῆς διὰ τὸ 1960 ἀπενεμήθη εἰς τὸν Αὐστραλὸν Καθηγητὴν Φράνκ Μακφαρλαϊν Μπάρνερ καὶ τὸν Βρετανὸν ἱατρὸν Πήτερ Μπράϊαν Μηνταγουώρ ἀπὸ κοινού, διὰ τὴν ἐργασίαν των εἰς τὸν τομέα τῆς μεταμοσχεύσεως ὀργάνων ἀπὸ ἀτόμου εἰς ἕτερον ἄτομον. Ὁ Μπάρνερ, ἡλικίας 61 ἐτῶν, εἶναι Διευθυντὴς τοῦ Ἰνστιτούτου Ἱατρικῶν Ἐρευνῶν «Οὐδῶλτερ καὶ Ἐλίζα Χάλλ» τῆς Μελβούρνης καὶ κατέχει τὴν ἔδραν τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Πειραματικῆς Ἱατρικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς ἰδίας πόλεως. Ὁ Μηνταγουώρ, 45 ἐτῶν, εἶναι Καθηγητὴς τῆς Ζωολογίας καὶ τῆς Συγκριτικῆς Ἀνατομίας τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Λονδίνου.

Ἡ ἐργασία τῶν δύο ἐπιστημόνων συνίστατο εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ ὀρισμένου ποσοστοῦ ἐπιδηκτικότητος, τῆς ἀφομοιωτικῆς δηλαδὴ ἱκανότητος ποῦ διαθέτει ἕκαστος κύτταρον καὶ ἕκαστος ἰσθὸς τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Τὸ χαρακτηριστικὸν τοῦτο τῶν κυττάρων τοῦ ὀργανισμοῦ ἀποτελεῖ διὰ τὴν ἱατρικὴν ὅ,τι καὶ τὰ δακτυλικά ἀποτυπώματα εἰς τὸ ἀστυνομικὸν ἐπάγγελμα, διότι εἶναι τελείως διαφορετικὸν ἀπὸ ἀνθρώπου εἰς ἄνθρωπον. Τὸ σημεῖον τοῦτο ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὸ σημαντικώτερον διὰ τὴν ἐπιστήμην στοιχεῖον τὸ ὅποιον προέκυψεν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῶν δύο τιμηθέντων ἐπιστημόνων. Διότι εἰς περίπτωσιν μεταμοσχεύσεως ἐνὸς ὀργάνου εἰς ἄσθενῆ, ὅταν τοῦτο προέρχεται ἀπὸ ξένου ἄτομου, ἡ χαρακτηριστικὴ ἰδιότης τῶν κυττάρων τίθεται ἐν εἴδει μηχανισμοῦ εἰς ἐνέργειαν,

μὲ ἀποτέλεσμα τὸ σῶμα τοῦ ἀσθενοῦς νὰ ἀποβάλλῃ τὸ ξένον ὄργανον ἐντὸς δύο περίπου ἑβδομάδων. Οἱ δύο ἐπιστήμονες ἀνεκάλυψαν, κατόπιν ἐπισταμένων μελετῶν, ὅτι τοῦτο συμβαίνει διότι ἡ κυτταρικὴ ἐπιδηκτικότης διαφέρει, ὡς ἀνεφέρθη καὶ ἀνωτέρω, ἀπὸ ἀτόμου εἰς ἄτομον. Κατόπιν δὲ αὐτοῦ, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν ὑφίσταται μεταξύ ἀμέσως καὶ ἐξ αἵματος συγγενῶν ἀτόμων, γιγαγὸς ποῦ, ὡς εἶναι φυσικόν, ἐπιτρέπει τὴν ἐπιτυχή μεταμόσχευσιν ὀργάνων μεταξύ αὐτῶν.

Ἡ πρώτη ἐκθεσις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐγένετο τὸ 1953, ἔκτοτε δὲ ἡ ὅλη μελέτη ἐτελειοποιήθη, διὰ νὰ φθάσῃ τελικῶς εἰς τὴν σημερινὴν μορφήν της, ἡ ὁποία θεωρεῖται ὡς μία ἐπαναστατικὴ ἀνακάλυψις παρέχουσα εἰς τὴν ἐπιστήμην νέον πεδῖον ἐρεύνης εἰς τὸν ζωτικώτατον τομέα τῆς μεταμοσχεύσεως.

Οἱ δύο ἐπιστήμονες προσεκλήθησαν ἐνταῦθα, προκειμένου νὰ λάβουν τὴν 10ην Δεκεμβρίου, γενέθλιον ἡμέραν τοῦ Ἄλφρεντ Νομπέλ, τὸ ἐκ δολαρίων 43.625 βραβεῖον των ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ Βασιλέως Γουσταύου τῆς Σουηδίας.

ΜΙΚΡΑΙ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ἡ διακοπὴ τῆς κηύσεως θὰ ἐκτελῆται τοῦ λοιποῦ δωρεάν εἰς τὰ νοσοκομεία τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ ἄνευ οὐδενὸς περιορισμοῦ.

— Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡ κομμουνιστικὴ Κυβέρνησις τῆς Πράγας ἐλπίζει, ὅτι θὰ περιορίσῃ ἐτι περαιτέρω τὸν ἀριθμὸν τῶν γεννήσεων, αἱ ὁποῖαι, ἄλλωστε, ἔχουν μειωθῆ ἀπὸ 23,3 τῶ 1953, εἰς 16 ἀνὰ 1.000 κατοίκους τῶ 1959.

ΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟΝ ΤΩΝ STEIN-LEVENTHAL

Τὸ 1935 οἱ Stein καὶ Leventhal περιέγραψαν μίαν κλινικὴν εἰκόνα ἐπὶ γυναικῶν, ἥτις ἐξεδηλοῦτο μὲ ἀμηνόρροϊαν, στείρωσιν, ὑπερτρίχωσιν καὶ παχυσαρκίαν. Κατὰ τὴν γυναικολογικὴν ἐξέτασιν εὐρίσκοντο αἱ ὠοθῆκαι μεγεθυσμέναι ἐξ ἀναπτύξεως πολλῶν μικρῶν ἀτρήτων ὠοθυλακίων (πολυκυστικάι).

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρόκειται περὶ νεαρῶν γυναικῶν αἵτινες συμβουλεύονται τὸν ἰατρὸν διὰ στείρωσιν καὶ ἀμηνόρροϊαν. Ἐπὶ ὑπαρχούσης ἀμηνόρροϊας αἱ πάσχουσαι ἀναφέρουν ὅτι αὕτη χρονολογεῖται ἀπὸ μακροῦ. Ἄνωστοκικοὶ κύκλοι εἶναι συχνοί.

Εἰς τὰ 50% ὄλων τῶν περιπτώσεων καταφαίνονται διάφοροι βαθμοὶ ὑπερτριχώσεως, δηλαδὴ αὐξησις τῆς τριχώσεως τοῦ προσώπου, τῶν ἄκρων καὶ τοῦ ἐφηβαίου, εἰς τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο ἢ τρίχωσις λαμβάνει τὸν ἄρρενα τύπον. Βαθύτης φωνῆς καὶ ὑπερτροφία τῆς κλειτορίδος εἶναι σπάνια. Οἱ μαστοὶ εἶναι κατὰ τὸ πλεῖστον φυσιολογικοί, ἐνῶ ὑπερλίπωσις συναντᾶται μόνον εἰς τὰ 10% τῶν περιπτώσεων.

Κατὰ τὴν γυναικολογικὴν ἐξέτασιν ἀνευρίσκομεν, παρὰ τὴν ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐμφανῆ ὑποπλασίαν τῆς μήτρας, ἱκανῶς μεγεθυσμένας ὠοθήκας ἀμφοτεροπλεύρως. Ἡ ὑπερλίπωσις δύναται νὰ δυσκολεύῃ τὸν καθορισμὸν τῆς μεγεθύνσεως τῶν ὠοθηκῶν. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δὲν θὰ πρέπει νὰ παραμελῆται ἡ δουλγλασιοσκοπία ἢ

ἡ ἐρευνητικὴ λαπαροτομία πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς διαγνώσεως.

Ὁ Perloff καὶ οἱ συνεργάται του, ἐπὶ 45 γυναικῶν μὲ ἰδιοπαθῆ «ὑπερτρίχωσιν» ἀνεῦρον ἐπτάκις σύνδρομον τῶν Stein-Leventhal χειρουργικῶς ἐπιβεβαιωθέν. Ἐκ τῶν περιπτώσεων τούτων μόνον εἰς δύο ἢ ἐμμηνόρροια ἦτο φυσιολογική, εἰς τὰς ὑπολοίπους ἦτο ἀκανόνιστος. Ἀκριβεῖς ὁρμονικαὶ ἀναλύσεις ἐδειξαν αὐξησιν τῶν 17-Κετοστεροειδῶν, κατὰ μέσον ὄρον 21,4 mg. τὴν ἡμέραν (ἐναντι 10,1 mg. τὴν ἡμέραν φυσιολογικῶς), καὶ τοῦ κλάσματος ἀνδροστερόνης καὶ αἰτιοχολανολόνης, κατὰ μέσον ὄρον 12,7 mg. τὴν ἡμέραν (ἐναντι 3,9 mg. τὴν ἡμέραν φυσιολογικῶς). Ἡ ἀπέκκρισις τῆς ἀνδροστερόνης καὶ αἰτιοχολανολόνης ἦτο οὐσιαστικῶς εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις σημαντικῶς ηὔξημένη.

Ἡ πρεδνιζόνη, εἰς δόσιν 7,5 ἕως 15 mg. ἡμερησίως, ἐπέφερεν εἰς ὅλας τὰς πασχούσας ἐπάνοδον εἰς τὸ φυσιολογικὸν τοῦ παθολογικῶς διατεταραγμένου φάσματος τῶν στεροειδῶν καὶ ὑποστροφὴν τῆς ὑπερτριχώσεως. Ἐφ' ὄλων τῶν περιπτώσεων μὲ ἀνωμαλίας τῆς ἐμμηνόρροιας, ὁ κύκλος ἀπεκατεστάθη εἰς τὸ φυσιολογικόν.

Βάσει τῶν ἀνωτέρω γεγονότων καὶ λόγῳ τοῦ σαφοῦς ἀποτελέσματος τῆς πρεδνιζόνης ἐφ' ὄλων τῶν κλινικῶν συμπτωμάτων, ὁ Perloff καὶ οἱ συνεργάται του θεωροῦν τὰς ὠοθηκικὰς ἀλλοιώσεις ἐπὶ τοῦ συνδρό-

μου τῶν Stein-Leventhal ὡς δευτερογενῆ φαινόμενα πρωτοπαθῶς διατεταραγμένης δράσεως τοῦ φλοιοῦ τῶν ἐπινεφριδίων καὶ ἐξ αὐτοῦ συνάγουν τὰς θεραπευτικὰς συνεπειὰς. Κατὰ τὴν γνώμην των, ἡ θεραπεία διὰ στεροειδῶν ὁρμονῶν θὰ ἔπρεπε νὰ προηγηθῆται πάντοτε τῆς ἐγχειρήσεως (σφηνοειδοῦς ἐκτομῆς τῶν ὠοθηκῶν). Ἡ ἐγχείρησις αὕτη, ὡς εἶναι γνωστόν, συνεπάγεται μόνον ρύθμισιν τοῦ κύκλου, ὅχι ὅμως καὶ ὑποστροφὴν τῆς ὑπερτριχώσεως ἢ κάπως τῆς ὑπερπαραγωγῆς ἀνδρογόνων.

Ἀπὸ διαφοροδιαγνωστικῆς ἀπόψεως θὰ πρέπει νὰ διακριθοῦν ἀπὸ τὸ σύνδρομον τῶν Stein-Leventhal ἄλλοι ἀντιγονοπαρῶγονοι ὄγκοι τῆς ὠοθήκης (κατὰ τὸ πλεῖστον, ἀρρενοβλαστώματα). Ἐπίσης, ἐπὶ ἀρρενοβλαστωμάτων ἀνευρίσκεται ἡ ὑψηλὴ ἢ ἀπέκκρισις ἀνδρογόνων εἰς τὰ οὖρα, ἣτις ὅμως, καὶ μετὰ τὴν χορήγησιν κορτικοστεροειδῶν, οὐδεμίαν μεταβολὴν δεικνύει. Ἐπὶ ἀμφιβόλων περιπτώσεων ἢ ἀμεσος ἐπισκόπησις καὶ ἱστολογικὴ ἐξέτασις τῶν ὠοθηκῶν ἐξασφαλίζουν τὴν διάγνωσιν.

Praktische Endokrinologie

τῶν Jores-Nowakowski

Μετάφρασις ἐκ τοῦ γερμανικοῦ

Π. Π. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΜΙΑΣ ΕΠΑΡΑΤΟΥ ΝΟΣΟΥ

Ἡ ΝΕΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΕΜΜΕΣΟΥ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ

Ἐνας ἐχθρὸς πανούργος καὶ ὑπουλός δὲν εἶναι πάντοτε δυνατόν νὰ ἠττηθῆ με ἐπίθεσιν κατὰ μέτωπον. Καὶ εἶναι προφανές ὅτι ἡ κατὰ μέτωπον ἐπίθεσις ἐναντίον τοῦ καρκίνου, ὁ ὁποῖος ἔχει τὰ ἀνωτέρω χαρακτηριστικά, δηλαδὴ διὰ τῆς χειρουργικῆς, τῶν ἀκτινοβολιῶν ἢ τῶν φαρμάκων, δὲν ἀπέδωσε τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα ἀνεμέ-

νοντο ἀπὸ αὐτὴν. Ὡς ἐκ τούτου, οἱ ἐρευνηταὶ ἐστράφησαν εἰς τὴν ἀναζήτησιν ἄλλων μεθόδων. Μία ἀπὸ τὰς μεθόδους αὐτὰς εἶναι ἡ ὑποβολὴ τοῦ καρκίνου εἰς τὴν ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν χημικῶν μέσων, ἢ ὁποῖα, λόγῳ τῆς ἐξασθενήσεως τὴν ὁποῖαν τοῦ προκαλεῖ, διευκολύνει τὴν μετέπειτα χρησιμοποίησιν τῶν συνήθων θεραπευτικῶν μέ-

σων, ἐφ' ὅσον βεβαίως θά ὑπάρχη ἀκόμη ἀνάγκη. Ἡ κυριώτερα δυσχέρεια εἰς τὴν ὁποίαν προσέκρουσεν ἡ χρησιμοποίησις ὄλων τῶν ἰσχυροτάτων ἀντικαρκινικῶν φαρμάκων—τοῦ ὑπερίτου καὶ τῶν συγγενῶν του φαρμάκων θιοτάπης καὶ ἀκτινομηκτινῆς Δ—εἶναι τὸ γεγονός ὅτι τὸ σῶμα ἐν τῷ συνόλῳ του δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῆ τὰς μεγάλας ποσότητας τῶν φαρμάκων αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι πράγματι ἀποτελεσματικαὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν τοῦ καρκίνου (ἂν καὶ αἱ συνήθεις μέθοδοι χορηγήσεως τῶν ἔδωσαν καλύτερα ἀποτελέσματα εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς λευχαιμίας).

Αἱ πρῶται προσπάθειαι χορηγήσεως εἰς τοὺς καρκινοπαθεῖς ἀντικαρκινικῶν φαρμάκων εἰς δόσεις ἀρκετὰ μεγάλας ὥστε νὰ δύνανται νὰ προσβάλουν τοὺς ὄγκους, χωρὶς βλάβην τοῦ ὄργανισμοῦ, κατεβλήθησαν κατὰ τὸ 1950 μὲν τὴν εισαγωγὴν τῶν φαρμάκων αὐτῶν δι' ἐνέσεων ὄχι εἰς τὰς φλέβας, ἀλλὰ εἰς τὰς ἀρτηρίας. Ὀλίγον βραδύτερον, τὰ φάρμακα αὐτὰ ἤρχισαν νὰ εἰσάγονται ἀπ' εὐθείας ἐντὸς τῶν καρκινικῶν ὄγκων.

Νέον βῆμα προόδου ἐπραγματοποίησαν αἱ μέθοδοι αὐταὶ μὲ τὰς ἐργασίας μιᾶς ὁμάδος Ἀμερικανῶν ἐπιστημόνων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Δόκτορος Κ. Κλόπ. Οὗτοι ἐχρησιμοποίησαν τεχνητὴν καρδίαν καὶ τεχνητὸν πνεῦμον διὰ τὴν δημιουργίαν εἰς τὴν καρκινικὴν περιοχὴν τοῦ σώματος μιᾶς τοπικῆς κυκλοφορίας αἵματος περιέχοντος μεγάλην ποσότητα ἀντικαρκινικῶν φαρμάκων. Ἡ ὁμάς τῶν ἐρευνητῶν αὐτῶν ἐκινήθη ἀπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θά καθίστατο δυνατὴ ἡ πλήρης ἴασις τοῦ πάσχοντος τμήματος τοῦ σώματος, χωρὶς διάχυσιν τῶν φαρμάκων εἰς τὸ ὑπόλοιπον σῶμα.

Ἡ ἐπαναστατικὴ αὐτὴ μέθοδος ἐπροκάλεσεν, ὡς ἦτο ἐπιμενον, ζοπρὸν ἐνδιαφέρον καὶ κατὰ τὸ 1957 ἐχρησιμοποίηθη καὶ ἀπὸ ἄλλην ὁμάδα Ἀμερικανῶν ἐιδικῶν, βραδύτερον δὲ ὁ Δρ Α. Λῶρενς Ἀμπελ, Διευθυντῆς-χειρουργοῦ τοῦ Βασιλικοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Νοσοκομείου τῆς Μεγ. Βρετανίας, ἐπεσκέφθη τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας πρὸς μελέτην τῆς νέας μεθόδου. Περιγράφων τὴν μέθοδον αὐτὴν εἰς τὴν *Βρετανικὴν Ἱατρικὴν Ἐφημερίδα*, ὁ Δρ Λῶρενς Ἀμπελ τονίζει τὴν ἐξαιρετικὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ παρεμπόδισις τῆς ἀναμίξεως τοῦ κεκορεσμένου μὲ ἀντικαρκινικὰ φάρμακα αἵματος, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς τεχνητῆς κυκλοφορίας κυκλοφορεῖ εἰς τὴν καρκινικὴν περιοχὴν, μὲ τὸ αἷμα τῆς μεγάλης φυσικῆς κυκλοφορίας. Πρὸς τοῦτο, ἡ παρακολούθησις τοῦ αἵματος τὸ ὁποῖον περιέχει ἀντικαρκινικὰ φάρμακα ἐπιτυγχάνεται μὲ ἀκτινενεργὰ ἰσότοπα, ἐνῶ ἡ καρκινικὴ περιοχὴ εἰς τὴν ὁποίαν κυκλοφορεῖ τοῦτο ἀπομονοῦται ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον σῶμα μὲ τὴν βοήθειαν ἐιδικῶν πιέστρων.

Ὅταν ἡ πάσχουσα περιοχὴ ἀπομονωθῆ κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν ἀπὸ τὸ ὑπόλοιπον σῶμα, ὁ χειρουργὸς χρησιμοποιοῖ τὴν συσκευὴν τῆς τεχνη-

τῆς καρδίας καὶ τοῦ τεχνητοῦ πνεύμονος. Ἐνας σωλὴν τῆς συσκευῆς αὐτῆς προσαρμολύεται εἰς τὴν κατάλληλον ἀρτηρίαν καὶ ἕνας ἄλλος εἰς τὴν κατάλληλον φλέβα. Κατόπιν ἡ συσκευὴ τίθεται εἰς λειτουργίαν, γίνονται μίᾳ ἐνεσίσις ἀντικαρκινικοῦ φαρμάκου ἐντὸς τῆς ἀρτηρίας καὶ ἡ συσκευὴ ἐξασφαλίζει τὴν κυκλοφορίαν. Τοῦτο διαρκεῖ ἐπὶ μίαν ὥραν περίπου, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ πλήρης διαπότισις ὁλοκλήρου τῆς καρκινικῆς περιοχῆς ἀπὸ τὸ ἀντικαρκινικὸν φάρμακον. Κατόπιν, ἡ πάσχουσα περιοχὴ «πλένεται» μὲ δεξτράνην (τεχνητὸν πλάσμα τοῦ αἵματος) καὶ μίαν ποσότητα αἵματος περιέχουσαν ἀντιπηκτικὴν οὐσίαν, μετέπειτα δὲ ἡ προσωρινῶς ἀπομονωθεῖσα περιοχὴ ἐπανασυνδέεται μὲ τὴν γενικὴν κυκλοφορίαν.

Ἡ τοπικὴ αὐτὴ διαπότισις δι' ἀντικαρκινικῶν φαρμάκων ἔχει μέχρι τοῦδε ἐφαρμοσθῆ κυρίως εἰς μέλη τοῦ σώματος καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς λεκάνης, ἀλλ' ἔχει ἐπίσης χρησιμοποιηθῆ καὶ εἰς περιπτώσεις καρκίνου τοῦ στήθους, τοῦ πνεύμονος, τοῦ ἐγκεφάλου, τῆς ὀσθήκης καὶ τοῦ φάρυγγος. Οἱ εἰδικοὶ ἐρευνηταὶ πιστεύουν ὅτι θά καταστή ταχέως δυνατὴ ἡ κατασκευὴ ἐνὸς πολὺ ἀπλοῦ εἴδους ἀντλίας, ὁποῦε θά εἶναι δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις τῆς μεθόδου εἰς μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀσθενῶν.

Ὅλοι σχεδὸν οἱ ἀσθενεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ἐφαρμόσθη μέχρι τοῦδε ἡ νέα αὐτὴ θεραπεία, εἶχον ὑποβληθῆ προηγουμένως εἰς χειρουργικὴν ἐπέμβασις ἢ ἀκτινοβόλησιν, ἀλλ' ἡ νόσος εἶχεν ὑποτροπιάσει. Τὸ μικρὸν χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον ἔχει διαρρεῦσει ἀπὸ τῆς ἐπινοήσεως τῆς νέας αὐτῆς μεθόδου, δὲν ἐπέτρεψε τὴν στατιστικὴν ἀνάλυσιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς. Ἐν τούτῳ, ἀναφέρεται ὅτι εἰς καρκίνους τῆς λεκάνης ἔχει σημειωθῆ ἄμεσος ὑποχώρησις τοῦ πόνου καὶ ἡ μείωσις ἐκτεταμένων ὄγκων. Ἐπίσης ἔχει ἐπιτευχθῆ ἡ διάσπασις μελῶν τοῦ σώματος ὄσως καὶ ὁ περιορισμὸς ὄγκων, ὁ ὁποῖος ἐπέτρεψε μεταγενεστέραν χειρουργικὴν ἐπέμβασις.

Ὁ Δρ Ἀμπελ εἰς σχετικὴν ἐκθεσίον του ἀναφέρει ὅτι διὰ τῆς νέας μεθόδου εἶναι δυνατὴ ἡ παρεμπόδισις τῆς ἀναπτύξεως καρκινικῶν κυττάρων καὶ ὅ ἐξ αὐτῶν σχηματισμὸς μεταστάσεων.

Ὅπως δὴποτε, τὸσον ὁ ἴδιος ὅσον καὶ ἄλλοι ἐρευνηταὶ ὑπογραμμίζουν τὴν ἀνάγκην ἐδρυτέρας ἐρεύνης ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς μεθόδου, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν καταλληλοτέρων φαρμάκων ἢ συνδυασμῶν φαρμάκων δι' ἐκάστην περίπτωσιν. Ἐπίσης πρέπει νὰ ἐρευνηθῆ τὸ ποσοστὸν τῆς πυκνότητος τῶν χρησιμοποιουμένων φαρμάκων καθὼς καὶ ἡ πιθανότης ὑποβληθῆσεως τῆς ἐπιδράσεως τῶν φαρμάκων αὐτῶν διὰ τῆς θερμάνσεως τῆς καρκινικῆς περιοχῆς. Μολονότι πολλαὶ πλευραὶ τῆς νέας μεθόδου πρέπει νὰ ἐρευνηθοῦν ἀκόμη, τὰ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα θεωροῦνται πολὺ ἐνθαρρυντικά.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ 6.000 ΝΕΟΓΝΩΝ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1957

Υπό

Κ. Π. ΠΑΔΙΑΤΕΛΛΗ και Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Κατά τὸ ἔτος 1957 ἐγεννήθησαν εἰς τὸ Μαιευτήριον «Μαρίκα, Ἡλιάδην» περὶ τὰ 6.000 νεογνά, ἐξ ὧν τὸ ποσοστὸν ἀρρένων ἀνέρχεται εἰς 50,7%.

Ἐκ τῶν νεογνῶν τούτων, ποσοστὸν 8,32% ἀφορᾷ πρόωρα, ἴτοι νεογνά ἔχοντα βάρους γεννήσεως κάτω τῶν 2.500 γραμμαρίων.

Ἐκ τῶν τελειομήνων, ἴτοι τῶν ἐχόντων βάρους γεννήσεως ἄνω τῶν 2.500 γραμμαρίων ἀνεξαρτήτως χρόνου κυήσεως, τὸ μεγαλύτερον βάρους εἶχε θῆλυ νεογνὸν γεν-

νηθὲν μὲ 5.600 γραμμάρια καὶ μῆκος 56 ἐκατοστῶν.

Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ κατάταξις τῶν τελειομήνων νεογνῶν εἰς κατηγορίας βάρους ἀνὰ 500 γραμ., ἐν τῷ συνόλῳ τῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀναλόγως τῆς θέσεως εἰς τὴν ἐνοσηλεύθην ἢ μῆτηρ ἐκάστου ἐξ αὐτῶν, δεδομένου ὅτι ἡ θέσις τῆς νοσηλείας προδίδει κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τῶν γονέων καὶ συνεπῶς τοὺς ὅρους διαβίωσης τῆς μητρὸς. Ἡ κατάταξις αὕτη ἔχει ὡς ἐξῆς:

Βάρος γεννήσεως	Ποσοστὸν % ἐπὶ τοῦ συνόλου	Ποσοστὸν % Α' καὶ Β' θέσεως	Ποσοστὸν % Γ' θέσεως	Ποσοστὸν % ἀρρένων	Ποσοστὸν % θηλέων
2.500—3.000	16,7	14,05	18,03	45,8	54,2
3.000—3.500	43,6	41,3	44,4	54,1	45,9
3.500—4.000	29,7	32,6	28,4	60,4	39,6
4.000—4.500	8,3	9,8	7,6	87,2	12,8
4.500—5.000	1,2	1,9	0,9	23,7	76,3
5.000—5.500	0,1	0,1	0,2	—	—

Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου συνάγεται ὅτι τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῶν γεννηθέντων τελειομήνων νεογνῶν ἀνήκει ἀπὸ ἀπόψεως βάρους εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν 3.000-3.500 γραμ. Εἰς δευτέραν σειρὰν ἔρχεται ἡ κατηγορία τῶν 3.500-4.000 γραμ. καὶ εἰς τρίτην ἡ κατηγορία τῶν 2.500-3.000 γραμμαρίων.

Ὁ μέσος ὅρος βάρους γεννήσεως βάσει τῆς ἀνωτέρω κατατάξεως καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν πρόωρων, ἀνέρχεται εἰς 3.240 γραμμάρια.

Καταφανὴς διαφορὰ ἀπὸ ἀπόψεως βάρους μεταξὺ τῶν νεογνῶν θέσεων καὶ τῶν

τῆς Γ' θέσεως δὲν ὑφίσταται, παρ' ὅ,τι θὰ ὑπέθετέ τις.

Ἀντιθέτως, σαφὴς προκύπτει ἡ διαφορὰ τοῦ βάρους ἀναλόγως τοῦ γένους, τῶν ἀρρένων κατὰ πολὺ ὑπερτερούντων εἰς τὰς κατηγορίας 3.500-4.500 γραμμαρίων.

Ἡ κατὰ τὸν ἀνωτέρω πίνακα ὑπεροχὴ τῶν θηλέων εἰς τὴν κατηγορίαν 4.500-5.000 γραμ. πιθανῶς εἶναι συμπτωματικὴ, καθ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν νεογνῶν τῆς κατηγορίας ταύτης εἶναι μικρὸς (67 νεογνά).

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ μῆκος γεννήσεως, τοῦτο ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν τελειομήνων νεογνῶν κυμαίνεται εἰς τὰ 50-52 ἐκατ. κατὰ ποσοστὸν 79%, λεπτομερῶς δὲ ἔχει οὕτω:

Μήκος γενήσεως	Ποσοστόν % επί του συνόλου	Ποσοστόν % επί των αρρένων	Ποσοστόν % επί των θηλέων
46-49 εκ.	7,6	6,3	9,3
50 »	29,3	26,8	32,3
51 »	20,2	20,1	20,3
52 »	29,4	31,5	27,6
53 »	8,5	10,2	7,1
54 »	3,4	3,8	2,8
55-57 »	0,9	1,2	0,6

Ἡ συνολικὴ θνησιμότης τῆς νεογνικῆς ἡλικίας εἰς τὸ ἡμέτερον Ἴδρυμα κατὰ τὸ ἔτος 1957 ἀνέρχεται εἰς 2,12%. Αὕτη ἀφορᾷ τὰ θανόντα συνολικῶς ἐκ πάσης αἰτίας νεογνά, τελειόμηνα ἀλλὰ καὶ πρόωρα, καὶ πρόωμα μὴ βιώσιμα εἰσέτι, καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ χρόνου θανάτου.

Διὰ τὸν καθορισμὸν «παιδιατρικῆς θνησιμότητος» ὀρθὸν θὰ ἦτο, νομίζομεν, νὰ ἀφαιρεθοῦν ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θανόντων τὰ ἔχοντα βᾶρος γενήσεως κάτω τῶν 1.000 γραμ. νεογνά, καθὼς καὶ ἅπαντα τὰ θανόντα τὸ πρῶτον 24ωρον ἀνεξαρτήτως τῆς αἰτίας θανάτου, ἐπίσης δὲ τὰ θανόντα ἐκ διαμαρτίας διαπλάσεως ἀσυμβιβάστου πρὸς τὴν ζώην, ἀνεξαρτήτως χρόνου, ἀρκεῖ ἢ διάγνωσις νὰ εἶναι βεβαία.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν θανόντων μετὰ τὸ πρῶτον 24ωρον ἐκ πιθανῆς μαιευτικῆς αἰτίας, π.χ. ἐγκεφαλικῆς αἱμορραγίας, δὲν πρέπει νὰ ἀφαιρῆται, πολὺ περισσότερον ὅταν ἡ διάγνωσις δὲν τίθεται πάντοτε καὶ νεκροτομικῶς, διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ ἐδίδετο δικαίως λαβὴ πρὸς ἀμφισβητήσεις, πρωτίστως ἐκ μέρους τῶν μαιευτῶν ἰατρῶν, γνωστῆς οὐσῆς τῆς σημασίας ἣν κέκτηνται, ἐπὶ προῶρων ἰδία νεογνῶν, καὶ ἕτεροι πλὴν τοῦ μαιευτικοῦ παράγοντες διὰ τὴν πρόκλησιν ἐγκεφαλικῆς αἱμορραγίας.

Μὲ τὰ ἀνωτέρω κριτήρια ἡ «παιδιατρικὴ θνησιμότης» κατέρχεται παρ' ἡμῶν κάτω τοῦ ἡμίσεος τῆς συνολικῆς θνησιμότητος, ἦτοι εἰς 1,02%.

Τελειόμηνα νεογνά

Ἡ θνησιμότης τῶν τελειομήνων νεογνῶν ἀνέρχεται εἰς 0,36% καὶ ἀφορᾷ ἅπαντα τὰ θανόντα τελειόμηνα, ἔστω καὶ ἐὰν ὁ θάνα-

τος ἐπῆλθεν ὀλίγας μετὰ τὴν γέννησίν των ὥρας.

Σημασίαν ἔχει ἐνταῦθα ὁ διαχωρισμὸς τῶν θανόντων βάσει τοῦ χρόνου ἐπελεύσεως τοῦ θανάτου.

Οὕτω, κατὰ τὸ πρῶτον 24ωρον τὸ ποσοστόν ἐπὶ τῆς θνησιμότητος εἶναι 40%, καὶ μειοῦται εἰς 20% κατὰ τὸ δεύτερον 24ωρον καὶ εἰς 10% κατὰ τὸ τρίτον. Ἐν τῷ συνόλῳ, τὸ ποσοστόν ἐπὶ τῆς θνησιμότητος κατὰ τὰ τρία πρῶτα 24ωρα ἀνέρχεται εἰς 70% καὶ προκύπτει ἐκ θανάτων ὀφειλομένων κυρίως εἰς αἰτία μαιευτικὰ καὶ εἰς διαμαρτίας διαπλάσεως. Ἀντιθέτως τὸ ποσοστόν ἐπὶ τῆς θνησιμότητος, μετὰ τὸ τρίτον 24ωρον κατέρχεται μόνον εἰς 30%.

Τὰ αἰτία τῶν σημειωθέντων θανάτων ἦσαν: αἱμορραγία ἐγκεφαλικαί, 9 περιπτώσεις· ἀσυμβασία Rhesus, 1 περίπτωση· ἀτελεκτασία-ἀνοξαιμία, 6 περιπτώσεις· συγγενεῖς καρδιοπάθειαι, 4 περιπτώσεις.

Ἡ νοσηρότης τῶν τελειομήνων ἀφορᾷ μαιευτικὰς κακώσεις, συγγενεῖς ἀνωμαλίας καὶ διαφόρους ἐτέρας παθήσεις.

Εἰς τὰς μαιευτικὰς κακώσεις ὑπῆχθησαν παρέσεις καὶ παραλύσεις νεύρων (13), κατάγματα ὀστέων (5), καὶ ἐλαφραὶ κακώσεις, ὡς αἰ ἐκχυμώσεις, κεφαλαιματώματα κτλ.

Ἡ συχνότης τῶν παθήσεων τούτων ἀνῆλθεν εἰς 0,88% ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν τελειομήνων. Αἱ ἐγκεφαλικαὶ αἱμορραγίαι δὲν ὑπῆχθησαν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μαιευτικῶν κακώσεων, καθ' ὅτι αὗται εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἄσχετοι πρὸς αὐτάς.

Ἐγκεφαλικαὶ αἱμορραγίαι παρατηρήθησαν ἐπὶ τὸν τελειομήνων εἰς συχνότητα 0,36%, ἡ δὲ θνησιμότης ἐξ αὐτῶν ἀνῆλθεν εἰς 0,16%.

Τοῦτο κατέστη δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ χάρις εἰς τὴν ταχεῖαν λήψιν τῶν ἐνδεικνυμένων ἐκάστοτε καταλλήλων μέτρων, ὡς ἡ ἀπομόνωσις τοῦ πάσχοντος καὶ ἡ δημιουργία καταλλήλου περιβάλλοντος εἰς θερμοκοιτίδα, ἡ δέουσα παροχὴ ὀξυγόνου, αἱ μικραὶ μεταγίσεις αἵματος, ἡ ἀντιβίωσις, τὰ αἰμοστατικὰ φάρμακα, ἡ κορτιζόνη καὶ ἡ μετὰ προσοχῆς χρῆσις τῶν νευροπληγικῶν φαρμάκων.

Ἡ ὄσφουοντωϊαία παρακέντησις, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ὁποίας ἐπὶ ἐγκεφαλικῶν αἱμορραγιῶν ὑφίστανται ἀντιρρήσεις, ἐφηρημόσθη ὑφ' ἡμῶν ἰδίᾳ εἰς περιπτώσεις μετὰ φαινομένων αὐξήσεως τῆς ἔνδοκρανικῆς πίεσεως. Ἐπὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος θέματος τῶν ἐγκεφαλικῶν αἱμορραγιῶν τῆς νεογνικῆς περιόδου καὶ τῆς ἐπιτυχοῦς ἀντιμετωπίσεως τούτων θέλει δημοσιευθῆ ἰσοπεπτικῶς λεπτομερῆς μελέτη.

Συγγενεῖς ἀνωμαλῖαι παρατηρήθησαν ἐπὶ τῶν τελειομήνων εἰς συχνότητα 1,13%, ἡ δὲ ἐξ αὐτῶν θνησιμότης ἀνῆλθε εἰς 0,07%, ποιερούμενη ἀποκλειστικῶς ἐκ συγγενῶν καρδιοπαθειῶν.

Ἐσημειώθησαν αἱ κάτωθι συγγενεῖς διαμαρτίαι: 13 περιπτώσεις καρδιοπαθειῶν, 4 λυκοστομῖαι-λαγωχειλίαι, 2 ἀτρησίαι τοῦ δακτυλίου ἐπιτυχῶς χειρουργηθεῖσαι, 6 ὑποσπαδῖαι, 10 ραιβοποδῖαι, 1 βλαισποδία, 13 διαμαρτίαι διαπλάσεως δακτύλων, 1 συγγενὴς ἀπλασία ἄκρας χειρός, 4 μογγολοειδεῖς ἰδιωτίαι, 2 εὐμεγέθειδες συγγενεῖς κύστεις, 5 συγγενεῖς ὑδροκῆλαι καὶ 1 ἀγγεῖωμα ἀχένους μεγέθους πορτοκαλίου.

Ἐκ τῶν διαφόρων παθήσεων τῆς νεογνικῆς ἡλικίας ἐσημειώθησαν αἱ κάτωθι ἐπὶ τῶν τελειομήνων νεογνῶν:

Ἐ φυσιολογικὸς ἕκτερος παρατηρήθη εἰς ποσοστὸν 59%, ὁ βαρὺς ἕκτερος ἐξ ἀσυμβασίας εἰς ποσοστὸν 0,12% καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ θνησιμότης εἰς 0,01%.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀφαιμαξομεταγγίσεων περιωρίσθη εἰς τὸ ἐλάχιστον, καὶ μόνον ἐπὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἐπεβάλλετο ἀπολύτως.

Ἐστηρίχθημεν πρὸς τοῦτο ἀφ' ἑνὸς εἰς τὸν ἐργαστηριακὸν ἔλεγχον τῆς ὑπάρξεως ἀσυμβασίας καὶ τὴν ἀντίδρασιν Coombs, ἀλλὰ καὶ κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν κλινικὴν εἰκόνα, τὰ αἱματολογικὰ ἐφρήματα καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς χολερυθρίνης.

Τοιοιουτρόπως ὑπῆρξαν περιπτώσεις ἀσυμβασίας με θετικὴν τὴν ἄμεσον Coombs, εἰς τὰς ὁποίας διὰ τοῦ συνδεδασμένου ἐλέγχου, βάσει τῶν ἀνωτέρω πολλαπλῶν κριτηρίων, ἀπεφεύχθη ἡ οὐχὶ ἄμοιρος κινδύνων ἀφαιμαξομετάγγισις με ἀρίστην ἐκβασιν. Τὰ αὐτὰ περίπου κριτήρια, ἰδίᾳ δὲ

ὁ προσδιορισμὸς τῆς χολερυθρίνης εἰς τὸ αἷμα, κατευθύνουν τὸν ἰατρὸν εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ τοῦ βαρέος ἕκτερου, τοῦ μὴ ὀφειλομένου εἰς γνωστὴν ἀσυμβασίαν.

Ἡ συγγενὴς σύφιλις ἀνευρέθη εἰς ποσοστὸν 0,09% μόνον, καίτοι ἐπιμελῶς ἀνεζητήθη. Τοῦτο δηλοῖ τὴν κάμψιν καὶ παρ' ἡμῶν τῆς νόσου ταύτης.

Περιπτώσεις ἀτελεκτασιῶν καὶ ἀνοξαιμικῶν καταστάσεων μὴ ὀφειλομένων εἰς ἀνωμαλίαν τοῦ κυκλοφορικοῦ συστήματος ἢ εἰς κεντρικὴν βλάβην παρατηρήθησαν εἰς ἀναλογία 1,06%, με ποσοστὸν θανάτων 0,11%.

Τέλος, ὅσον ἀφορᾷ τὰς περιπτώσεις τῆς μελαίνης τῶν νεογνῶν, αἵτινες τόσους φόβους καὶ ἀσκόπους φροντίδας παρέχουν εἰς τὸ περιβάλλον τοῦ νεογνοῦ καὶ τὸν μὴ ἐμπειρὸν ἐπὶ τοῦ θέματος ἰατρὸν, δεόν νὰ τονισθῆ ὅτι αὗται ὀφείλονται σχεδὸν πάντοτε εἰς κατάποσιν αἱματηρῶν ὑγρῶν κατὰ τὸν τοκετόν, ἢ εἰς ραγάδας τῶν μαστῶν τῆς μητρὸς με αἱμορραγίαν πολλακίς μὴ ἐμφανῆ. Πρόκειται ἄρα περὶ ψευδομελαίνης τοῦ νεογνοῦ ὅπως ἀκινδύνου.

Ἡ ἀληθὴς μέλαινα τοῦ νεογνοῦ εἶναι βαρεῖα κατάστασις.

Ἀντιθέτως, ἡ ψευδομέλαινα οὐδόπως ἐπιπρεᾶζει τὴν γενικὴν κατάστασιν, εἰς τοῦτο δὲ δύναται τις σταθερῶς νὰ βασισθῆ. Ἐπὶ πλέον ἡ μὴ ἀνευρέσις ἐμβρυϊκῆς αἰμοσφαιρίνης εἰς τὰς κενώσεις καὶ ἡ καλὴ αἱματολογικὴ εἰκὼν ἐπιπροφραγίζου τὴν διάγνωσιν.

Τοιαύτας περιπτώσεις ψευδομελαίνης παρατηρήσαμεν εἰς ποσοστὸν 0,33%, ἀπασαι δὲ παρῆλθον ἄνευ οὐδεμιᾶς θεραπείας. Οὐδεμίαν περιπτώσιν ἀληθοῦς μελαίνης παρατηρήσαμεν ἐπὶ τελειομήνων.

Εἰς τὰς περιπτώσεις τῆς μυκητώδους στοματίτιδος, ἥτις παρατηρήθη πολλακίς κατὰ κύματα, λίαν χρήσιμον ἐφάνη εἰς ἡμᾶς τὸ ἰώδες τῆς γεντιανῆς εἰς διάλυμα 1%. Ἐπίσης καὶ ἡ μυκοστατίνη ἔδωκε καλὰ ἀποτελέσματα, ἀν καὶ, λόγῳ κυρίως τῆς ὑψηλῆς τῆς τιμῆς, δὲν ἐχρησιμοποιήθη εὐρέως.

Πρόωρα νεογνά

Τὸ ποσοστὸν τούτων ἀνῆλθεν, ὡς ἐλέχθη ἤδη, εἰς 8,32%. Ταῦτα, καθὼς καὶ ἱκανῶς

ἀριθμός προσκομισθέντων ἔξωθεν, ἐνοσηλεύθησαν ἅπαντα εἰς τὸ εἰδικὸν πρὸς τοῦτο τμήμα τοῦ Μαιευτηρίου («Μαρίκα Ἡλιάδη»), καλῶς, ὡς γνωστὸν, ὀργανωμένου καὶ λειτουργοῦντος με ἔμπειρον προσωπικόν.

Ἡ κίνησις τῶν πρώων νεογνῶν προελεύσεως Μ.Μ.Η., περὶ ὧν καὶ μόνον ὁ λόγος ἐνταῦθα, καταφαίνεται ἐκ τοῦ κάτωθι πίνακος:

Βάρος γεννήσεως	Ἀριθμὸς πρώων	Ἀριθμὸς θανόντων	Ποσοστὸν θνησιμ. %
1.000-1.500	60	47	78,33
1.500-2.000	114	29	25,43
2.000-2.500	303	13	4,29
Σύνολον	477	89	18,44

Εἰς τὸν πίνακα δὲν περιλαμβάνονται τὰ θανόντα πρώιμα μὴ βιώσιμα νεογνά.

Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν θανόντων περιλαμβάνονται ἅπαντα τὰ ἐξ οἰασθήποτε αἰτίας καὶ ἀνεξαρτήτως χρόνου θανόντα πρώωρα.

Τὸ ποσοστὸν τῆς θνησιμότητος κατέρχεται εἰς 14,15% ἐὰν δὲν ὑπολογισθοῦν τὰ θανόντα ἐντὸς τοῦ πρώτου 24ωρου ἀπὸ τῆς γεννήσεώς των.

Εἰς τὸν ἐπόμενον πίνακα ἐκτίθενται τὰ αἷτια θανάτου τῶν πρώων νεογνῶν:

Αἷτιον θανάτου	Ἀριθμὸς θανόντων	Θνησιμότης % ἐπὶ συν. πρώων
Αἱμορραγία ἐγκεφαλικὴ	16	3,23
Αἱμορραγικὴ διάθεσις	1	0,20
Ἀτελεκτασία-Ἀνοξαιμία	44	8,90
Ἀσυμβασία Rhesus	2	0,40
Διαμαρτίαι διαπλάσεως	7	1,41
Ἐγκεφαλίτις	1	0,20
Πνευμονία	1	0,20
Πυρηνικὸς ἕκτερος	1	0,20
Πρωιμότης	23	4,65
Ἀνοξαιμικαὶ καταστάσεις	10	2,05

Καθὼς ἐμφάνεται ἐκ τῆς μελέτης τοῦ πίνακος τούτου, πρωτεύουσαν θέσιν ἔχουν οἱ θάνατοι οἱ ὀφειλόμενοι εἰς ἀνοξαιμικὰς καταστάσεις ἐξ ἀτελεκτασιῶν. Εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην ὑπῆχθησαν καὶ αἱ περιπτώσεις ὑέλινης μεμβράνης. Αὗται δὲν κατεχωρήθησαν κεχωρισμένως, διότι δὲν καθίσταται πάντοτε δυνατὸς ὁ ἔλεγχος τῶν πιθανῶν περιπτώσεων.

Κατὰ δεῦτερον λόγον, συχνὰ αἷτια θανά-

του ἀποτελοῦν ἡ πρωιμότης καὶ ἡ ἐγκεφαλικὴ αἱμορραγία, ἀκολουθοῦν δὲ αἱ σηπτικαὶ καταστάσεις.

Οἱ θάνατοι τῶν τριῶν πρώων 24ώρων, ὀφειλόμενοι κυρίως εἰς αἷτια μαιευτικά, πρωιμότητα καὶ διαμαρτίας διαπλάσεως, ὑπερέχουν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μετέπειτα θανάτων.

Οὕτω, εἰς τὴν παροῦσαν στατιστικὴν τοῦ ἔτους 1957 τὸ ποσοστὸν ἐπὶ τῆς θνησιμότητος τῶν πρώων κατὰ τὰ τρία πρώτα 24ωρα ἀνέρχεται εἰς 57% περίπου, ἐνῶ μετὰ τὸ τρίτον 24ωρον εἰς τὰ 42% περίπου τῆς ὅλης θνησιμότητος.

Ἐπὶ τῶν νοσηρῶν ἐκδηλώσεων αἷτινες παρετηρήθησαν εἰς τὰ πρώωρα νεογνά, σημειοῦμεν τὰ κάτωθι:

Αἱ μαιευτικαὶ κακώσεις, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τὴν ἐκτεθεῖσαν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν τελειομένων νεογνῶν, ἀνῆλθον εἰς ποσοστὸν 6,6%.

Αὗται ἀφοροῦν κυρίως ἐκχυμώσεις καὶ κεφαλαϊματώματα, ἐπὶ πλεόν δὲ ἀνὰ μίαν περίπτωσιν κατάγματος ὁσοῦ καὶ παρέσεως ἄκρου.

Αἱ συγγενεῖς ἀνωμαλίας ἀνῆλθον εἰς ποσοστὸν 3,8% με θνησιμότητα 1,41%.

Ἐξ αὐτῶν: 8 συγγενεῖς καρδιοπάθειαι με 6 θανάτους, 1 διαμαρτία διαπλάσεως πεπτικού συστήματος με κακὴν ἐκβασιν, 2 περιπτώσεις μογγολοειδοῦς ιδιοτίας, 1 ὀρθοκολπικοῦ συριγγίου, καὶ 1 ὑδροκεφαλίας.

Αἱ ἐγκεφαλικαὶ αἱμορραγίαι, εἰς ποσοστὸν 4,40%, ἀντιμετωπίσθησαν ὡς εἰς τὰ τελειόμηνα ἀνεφῆρθη.

Τὸ ποσοστὸν τῶν ἀνοξαιμικῶν (ἀτελεκτασιῶν) καταστάσεων ἀνῆλθεν εἰς 15,9%.

Αἱ σηπτικαὶ καταστάσεις εἰς 3,8% ἀντιμετωπίσθησαν διὰ μικρῶν μεταγγίσεων αἵματος καὶ ἐγγύσεων ὑποκαταστάτων πλάσματος καὶ ἰσοτόνων ὀρῶν καὶ διὰ τῆς συνήθους ἀγωγῆς διὰ βιοθεραπευτικῶν καὶ χημειοθεραπείας. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἀποτελεσματικὸν ἀπέβη τὸ Supronal εἰς ἐνδοφλέβιον χρῆσιν.

Τὸ ποσοστὸν τῶν αἱμορραγικῶν διαθέσεων ἀνῆλθεν εἰς 0,6%.

Τὸ ποσοστὸν τῶν περιπτώσεων ἀσυμβασίας Rhesus ἀνῆλθεν εἰς 0,6%.

Οὐδεμία περίπτωσις ὀπισθοφακικῆς ἰνωδοπλασίας παρετηρήθη μέχρι σήμερον.

ΑΝΑΙΜΙΑ ΚΑΙ ΚΥΗΣΙΣ *

Υπό

ΦΑΙΔΩΝΟΣ ΦΕΣΣΑ

Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Αιμοδοσίας
τοῦ Μαιευτηρίου «Ἀλεξάνδρα»

Δυστυχῶς ὁ ὄργανισμὸς δὲν εἶναι εἰς θέ-
σιν νὰ προμηθευθῆ ἀπὸ τὴν συνήθη ἡ-
μερησίαν τροφήν ὅσο σίδηρο χρειάζεται
διὰ νὰ ἀντιμετώπισῃ τὶς ἔκτακτες ἀνάγκες
τῆς ἐγκυμοσύνης. Πολλὲς δὲ φορὲς προ-
ηγῆθησαν κατὰ τοὺς πρώτους μῆνες τῆς
κυήσεως ἀνορεξία ἢ καὶ ἔμετοι, με ἀπο-
τέλεσμα νὰ ἐλαττωθῆ τὸ ποσὸν τοῦ ἡμε-
ρησίως ἀπορροφουμένου σιδήρου σὲ ἐπί-
πεδα πολὺ κατώτερα τοῦ κανονικοῦ.

Σὲ ἄλλες περιπτώσεις ἡ διατροφή τῆς
γυναίκας, λόγῳ οἰκονομικῶν συνθηκῶν,
εἶναι πτωχὴ εἰς σίδηρον, καὶ γι' αὐτό, ἄλ-
λωστε, ἡ ἀναιμία ἐξ ἐλλείψεως σιδήρου
εἶναι συνηθέστερη εἰς ἐλλειπῶς διατρεφό-
μενες τάξεις.

Ὅπως δὴποτε, ὅταν ἔχη δημιουργηθῆ
ἤδη σχετικὴ ἐλλείψις σιδήρου στὸν ὄρ-
γανισμό καὶ ὅταν ἐπὶ πλέον ὑπάρχουν καὶ
οἱ ἔκτακτες ἀνάγκες κυήσεως, καὶ ἡ κα-
λύτερη διατροφή δὲν ἐπαρκεῖ γιὰ νὰ ἀπο-
καταστήσῃ στὸ μικρὸ διάστημα τῶν ὀλί-
γων μηνῶν τὸ ἀπόθεμα σιδήρου.

Μετρία ἢ καμμιά φορὰ βαρεῖα ἀναιμία
μπορεῖ νὰ ἐμφανισθῆ κατὰ τὴν διάρ-
κειαν τῆς κυήσεως καὶ ἀπὸ ἐλλειψι ἄλλων
οὐσιῶν ποὺ χρειάζονται γιὰ τὴν ἱκανο-
ποιητικὴν αἰμοποίηση.

Μιά τέτοια οὐσία εἶναι ἡ βιταμίνη φυλ-
λικὸν ὀξύ. Ἐπειδὴ ἡ βιταμίνη αὕτη βρί-
σκεται σὲ ἀφθονία εἰς τὰ χόρτα καὶ φύλλα
—ἀπ' ὅπου πῆρε καὶ τὴν ὀνομασία της—
βαρεῖα ἀναιμία λόγῳ ἐλλείψεως τῆς σπα-
νωτάτα ἐμφανίζεται στὴν Ἑλλάδα.

Σὲ ὀρισμένους ὅμως ὄργανισμοὺς φαί-
νεται νὰ χρειάζεται περισσότερο, καὶ βε-
βαίως ἢ ἐλλειψίς τῆς εἶναι πῶ ἐύκολο νὰ
δημιουργηθῆ σὲ δίδυμη κύησι. Ἐπὶ πλέ-
ον, ἐν ἀντιθέσει με ὅ,τι συμβαίνει με τὸν
σίδηρον, τὸ φυλλικὸν ὀξύ δὲν ἀποθη-
κεύεται εἰς τὸν ὄργανισμόν σὲ ἀξιόλογο
βαθμὸ.

Ἡ ἐλλιπὴς διατροφή, ὅταν παραταθῆ,
μπορεῖ νὰ γίνῃ αἰτία ἀναιμίας λόγῳ τῆς
ἐλλείψεως πολλῶν παραγόντων, ὅπως εἶ-
ναι ὄχι μόνον ὁ σίδηρος καὶ τὸ φυλλικὸν
ὀξύ ἀλλὰ καὶ ἄλλες βιταμίνες καὶ τὰ λευ-
κώματα. Εὐτυχῶς σήμερα τέτοιες πολλα-
πλὲς ἐλλείψεις εἶναι πολὺ σπάνιες. Ἐν
τούτοις σὲ γυναῖκες ποὺ ἔχουν ὑποστῆ
γαστρεκτομὴ ἢ ὑποφέρουν ἀπὸ χρόνια
νοσήματα τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου εἶναι εὐκο-
λότερον νὰ ἀναπτυχθοῦν ἀναιμίες ἐξ ἐλ-
λείψεως πολλῶν παραγόντων κατὰ τὴν
διαδρομὴ μιᾶς κυήσεως.

Ἐκτὸς τῆς ἀνωτέρω ἀναιμίας ὑπάρχουν
καὶ ἄλλες ποὺ δὲν ὀφείλονται στὴν στέ-
ρρησι μιᾶς ἢ πολλῶν οὐσιῶν. Τέτοιες εἶ-
ναι οἱ κληρονομικὲς ἀναιμίες, ὅπως ἡ
δρεπανοκυτταρικὴ ἀναιμία, ἡ μεσογειακὴ
ἀναιμία καὶ οἱ διάφορες μορφὲς αὐτῆς
(νόσος τοῦ Cooley), καθὼς καὶ ἡ μικτὴ
δρεπανο-μεσογειακὴ ἀναιμία. Αὐτὲς ὑ-
πάρχουν πρὸ τῆς ἐγκυμοσύνης καὶ συν-
ήθως ἡ διάγνωσις εἶναι ἤδη λίγο-πολὺ
γνωστὴ στὴ γυναῖκα καὶ τοὺς δικούς της,
ἀλλὰ χειροτερεύουν κατὰ τὴν διάρκειαν
μιᾶς ἐγκυμοσύνης, ἰδίως κατὰ τοὺς 3-4
τελευταίους μῆνες.

Πολλὲς φορὲς ὅμως συμβαίνει ἡ ἀναι-

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ τεύχος 17.

μία νά εἶναι μᾶλλον ἐλαφρᾶς μορφῆς πρό τῆς ἐγκυμοσύνης, καί σ' αὐτές τīs περιπτώσεις συχνότατα γίνεται ἡ διάγνωσις ὅταν, ἀκριβῶς λόγῳ τῆς ἐγκυμοσύνης, γίνουν πιό ἐκδηλές ἡ προκαλοῦν συμπτώ-

ματα. Εἶναι φυσικό, μᾶ καί ἡ ἐγκυμοσύνη μπορεῖ νά φέρῃ ἀναιμία σέ γυναῖκες ποῦ ἦσαν πρὶν τελείως ὑγιεῖς, σέ ἤδη ἀναιμικούς ὀργανισμούς νά ἐπιφέρῃ ἀκόμα πιό μεγάλη διαταραχή. (Συνεχίζεται)

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΝΕΑ

Νέαι μέθοδοι ἐπιρρασμοῦ τῆς κληρονομικότητος καί διερευνήσεως τῶν αἰτίων τοῦ καρκίνου

Βοστώνη.—Ἐπιστήμονες ἐργαζόμενοι διὰ λογαριασμόν τοῦ Πανεπιστημίου Χάρβαρντ ἐπέτυχον νέον τρόπον ἀποσυνθέσεως καί ἐπανασυνθέσεως τοῦ βασικοῦ χημικοῦ μορίου τῆς ζωῆς, ἄνευ οἰασθῆποτε ἀλλοιώσεως τῶν ἰδιοτήτων του. Τὸ ἐν λόγω χημικὸν μόριον, γνωστὸν ὡς DNA, ἐλέγχει τὴν κληρονομικότητα, καθορίζον ὄχι μόνον τὰ ἰδιαιτέρα χαρακτηριστικά ἐνὸς ἀτόμου ἀλλὰ καί τὸ ἐὰν ὁ γεννηθισόμενος ὀργανισμὸς θὰ εἶναι ἀνθρώπινος, γεώμηλον, μικρόβιον ἢ ὀτιδήποτε ἄλλο. Συγκεκριμένως, διεπιστώθη ὅτι διὰ τῆς θερμάνσεως τοῦ DNA μέχρι βρασμοῦ, κατορθοῦται ἡ ἀποσύμπλεξις καί ὁ χωρισμὸς τῶν δύο σπειροειδῶν πλοκάμων του, οἵτινες παραμένουν μακρὰν ἀλλήλων ἂν ψυγοῦν ἀποτόμως, ἢ ἐπανασυμπλέκονται ἂν ἐπαναφερθοῦν σταδιακῶς εἰς κανονικὴν θερμοκρασίαν. Ἡ δυνατότης τῆς διατηρήσεως τῶν πλοκάμων κεχωρισμένως ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς ἐπιστήμονας ὅπως συνδυάσουν τοῦτους μετὰ πλοκάμων μορίων ἄλλων εἰδῶν καί συνθέσουν «ὑβριδίων» περιέχον τὰ χαρακτηριστικὰ ἀμφοτέρων τῶν εἰδῶν. Ὡς εἶναι εὐνόητον, ἡ δυνατότης αὕτη διανοίγει νέους ὀρίζοντας διερευνήσεως τῆς κληρονομικότητος.

Πάντως, εἰς τὸν τομέα τῆς διερευνήσεως τῆς κληρονομικότητος ἐπετεύχθη καί ἕτερα ἀξιόλογος πρόοδος, διὰ μιᾶς νέας μεθόδου χειρουργικῆς ἀποσάσεως ὀρισμένων τμημάτων κυττάρων σχετικῶν μετὰ τὴν κληρονομικότητα καί μεταμοσχεύσεως τῶν εἰς ἕτερα κύτταρα. Ἡ ἐν λόγω ἐγχείρησις, ἥτις γίνεται διὰ μικροσκοπικῆς κοίλης βελόνης, κατευθυνομένης ὑπὸ λεπτοτάτης συσκευῆς τῆ βοήθειᾳ μικροσκοπίου, θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν περαιτέρω μελέτην τῆς ἐπιδράσεως ἣν ἀσκοῦν ὀρισμένα συστατικὰ ἐπὶ τῆς κληρονομικότητος καί, ἐνδεχομένως, τῆς ἀναπτύξεως τοῦ καρκίνου.

Εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἐνδεχομένον, ἐκ πειράματος γενομένου προσφάτως εἰς τὸ

Ἐθνικὸν Ἀμερικανικὸν Ἀντικαρκινικὸν Ἰνστιτούτον προκύπτει ὅτι πιθανῶς ὁ καρκίνος νά προκαλῆται ὑπὸ ὀρισμένων ἰῶν, οἵτινες ἀποτελοῦν, ὡς γνωστὸν, τοὺς μικροτέρους ζῶντας μικροὀργανισμούς, καί συνίστανται σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου ἐκ τοῦ ἐλέγχοντος τὴν κληρονομικότητα χημικοῦ μορίου DNA. Ἡ πρώτη σχετικὴ παρατήρησις ἐγένετο ὅταν διεπιστώθη ὅτι τμήματα ληφθέντα ἐξ ἀνθρωπίνων κακοήθων ὄγκων μετατρέπονται εἰς καρκινοειδῆ συνήθη ζῶντα ἀνθρώπινα κύτταρα ἀναπτυσθέντα ἐντὸς πειραματικῶν σωλήνων. Παρ' ὅλον ὅτι δὲν εἶναι βέβαιοι ἂν τὰ ἐν λόγω καρκινοειδῆ τμήματα ὄντως περιεῖχον ἰούς, ἐν τούτοις ἡ «δραστηριότητα» τῶν συστατικῶν τῶν ὁμοίαν ἐκπληκτικῶς πρὸς ἐκείνην τῶν γνωστῶν ἰῶν, ὅταν δὲ ἐτέθησαν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν ἀνθρωπίνων κυττάρων μετέτρεψαν ταῦτα ἐντὸς λεπτῶν εἰς καρκινοειδῆ. Ἀνάλογα πειράματα διεξαχθέντα ἐπὶ τμημάτων ἥπατος ποντικῶν κατέδειξαν ὅτι ὁ καρκίνος ἐμφανίζεται κατὰ τὸ σύντομον χρονικὸν διάστημα τὸ ἀπαιτούμενον διὰ τὸν πολλαπλασιασμόν τοῦ κυττάρου, ὅστις ἐπέρχεται, ὡς γνωστὸν, κατόπι διαιρέσεως αὐτοῦ.

Νέα μέθοδος θεραπείας τῶν ὑπὸ ραδιενεργείας προσβαλλομένων

Σικάγον.—Ἀπόφοιτος τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου ἀνεκάλυψεν εἰς παλαιότερον γνωστὸν χημικὸν προϊόν νέαν δυνατότητα θεραπείας τῶν προσβαλλομένων ὑπὸ ραδιενεργείας ἀτόμων. Συνδυαζόμενον μετὰ διαφόρων ἑτέρων φαρμάκων, τὸ ἐν λόγω χημικὸν προϊόν, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται ἀφθόνως κατὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ σάπωνος καί τῶν φωτογραφικῶν φιλμ καί ὀνομάζεται ὑδρουλαμίνη, ἐξουδετερώνει τὰς ἐκ τῆς ραδιενεργείας προξενουμένας βλάβας εἰς τὸ μεταβολιστικὸν σύστημα τοῦ ὀργανισμοῦ. Πάντως, αἱ μέχρι τοῦδε γενόμεναι δοκιμαὶ ἐπραγματοποιήθησαν μόνον ἐπὶ ζῶων. Τὸ φάρμακον δὲν ἐδοκιμάσθη εἰσέτι ἐπὶ ἀνθρώπων.

ΤΟ 12^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΜΑΙΩΝ

Ἑπο

ΜΑΡΙΑΣ ΔΙΟΥΛΙΑ - ΤΣΙΤΣΙΑΩΝΗ

Διδασκούσης Μαιευτηρίου
«Μαρίκα Ἡλιάδη»

Κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 2-7 Ὀκτωβρίου 1960 συνήλθεν εἰς Ρώμην τὸ 12ον Διεθνὲς Συνέδριον Μαιῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύθησαν 40 περίπου χῶραι, μετὰξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ Ἑλλάς. Ἡ Ἑλλάς ἀντιπροσωπεύθη ὑπὸ τῶν κ.κ. Σωτηροπούλου Βαγιωνῆ Ἀννης, Τσιτσιλώνη Λιουλιᾶ Μαρίας, Βάλβη Ὀλυμπίας, Εὐτυχίδου Ροδόπης, Κανδύλη Ἰωάννας, Μανωλάκη Εἰρήνης, Στυλιανᾶκη Σοφίας, Χείναρη Δήμητρας, Κόλλια Εὐθυμίας, Χατζηγεωργίου Ἐλένης, μελῶν τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν Ἀθηνῶν, τῆς Προέδρου τοῦ Συλλόγου Μαιῶν Θεσσαλονίκης κ. Μουλαᾶ, ὡς καὶ τῆς κ. Δράκου Τασίας.

Ἡ ἐπίσημος ἐναρξὶς τοῦ Συνεδρίου ἔγινε τὴν 2αν Ὀκτωβρίου εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Palazzo dei Congressi.

Αἱ δύο χιλιάδες περίπου Σύεδροι με ἀληθῆ θλίψιν ἐπληροφορήθησαν, ἅμα τῇ ἐναρξὶ τοῦ Συνεδρίου, τὸ ἐπισυμβᾶν ἀτύχημα (κάταγμα μηροῦ) εἰς τὴν Πρόεδρον τῆς Διεθοῦς Συνομοσπονδίας Μαιῶν Miss Ellen Erup (Σουηδία), ἔνεκεν τοῦ ὁποῦ θὰ ἀπεῖχε τῶν συνεδριάσεων αὐτοῦ. Ταύτην ἀντικατέστησεν ἐπαξίως ἡ Madame Martha Jay (Γαλλία).

Τὴν ἐπίσημον ἐναρξὶν τοῦ Συνεδρίου ἐκήρυξεν ὁ Καθηγητὴς Canaperiod, ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας τῆς Ἰταλίας, ὅστις ἀπήνθυσεν εἰς τὸ

Συνέδριον θερμὸν χαιρετισμὸν ἐκ μέρους τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως.

Πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἦτο ἡ ὁμιλία τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Μαιευτικῆς τῆς Ἰνδονησίας Sarwono Prawirohargjio (μέλους τοῦ Διεθοῦς Ὄργανισμοῦ Ὑγείας καὶ τῆς UNESCO) ποὺ περιστράφη γύρω ἀπὸ τὴν Μαιᾶν τοῦ μέλλοντος, καὶ ἦτις θὰ δημοσιευθῆ εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος τοῦ Περιδικιοῦ.

Αἱ ἐπόμεναι ἡμέραι τοῦ Συνεδρίου κατηναλώθησαν εἰς ὁμιλίας τῶν ἐκπροσώπων Μαιῶν τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ εἰς συζητήσεις γύρω ἀπὸ τὰ ἐξῆς θέματα:

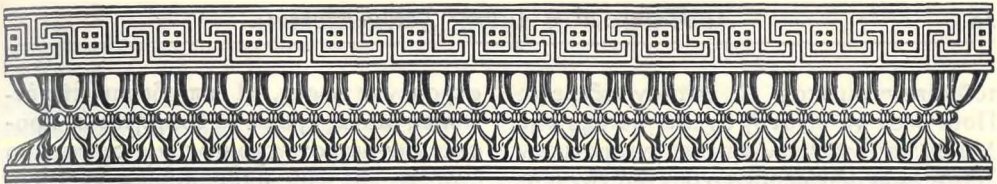
1) Τὸ ἀποτέλεσμα ἐπὶ τῆς ἐξελιξέως τῆς ἐργασίας τῆς Μαιίας.

2) Ἐπίδρασις τῆς ἐπιστημονικῆς ἀναπτύξεως ἐπὶ τῆς ἐργασίας τῆς Μαιίας.

3) Ὁ ἐκπαιδευτικὸς ρόλος τῆς Μαιίας ἐν σχέσει μετὰ τὸ ἄτομον καὶ τὴν οἰκογένειαν.

Ἡ Ἑλλάς εἶχεν ὡς θέμα ὁμιλίας τὸ τρίτον.

Γενικὰ αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου διεξήχθησαν εἰς πνεῦμα διεθοῦς φιλίας καὶ κατανόσεως, καὶ ὠφέλησαν πάρα πολὺ ὅλας τὰς Συνέδρους, ποὺ εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνταλλάξουν τὰς ἀπόψεις των μετὰ ἄλλας Μαιίας καὶ νὰ λύσουν διάφορα προβλήματα καὶ ἀπορίας ποὺ τυχὸν εἶχον γύρω ἀπὸ τὰς συνθήκας ἐργασίας τῆς Μαιίας εἰς τὰς ἄλλας χῶρας. (Συνεχίζεται)

ΑΙ ΜΑΙΑΙ ΚΑΙ Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Ἔπο

Miss NORA DEANE

Διευθυνοῦσας τοῦ Μαιευτηρίου τοῦ Bristol
καὶ Ἐπιτίμου Προέδρου τῆς Δ.Σ.Μ.

Δυνατὸν νὰ τεθῆ τὸ ἐρώτημα: Διατί πρέπει νὰ ἔχωμεν Διεθνή Συνομοσπονδίαν Μαιῶν; Εἶναι χρήσιμον τὸ ἔργον τῆς; Εἶναι ἀναγκαῖα;

Διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν πρέπει νὰ διερωτηθῶμεν: ποῖον εἶναι τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἀνέλαβε νὰ ἐπιτελέσῃ ἡ Διεθνῆς Συνομοσπονδία Μαιῶν;

Ἐν πρώτοις, αὕτη ἔχει μακρὰν ἱστορίαν. Ἀπὸ τοῦ 1900 αἱ Μαιαὶ συνηγάντο ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου, ἀρχῆς γενομένης δι' ἐνόου Συνεδρίου συνελθόντος ἐν Βερολίῳ τὸν Αὐγούστου τοῦ ἔτους ἐκείνου καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύθησαν ὀκτὼ εὐρωπαϊκαὶ χώραι.

Κατὰ τὸ Συνέδριον τοῦ 1954, ὁπότε διὰ πρώτην φοράν ἡ ἀντιπροσώπευσις ἦτο τῶ ὄντι παγκοσμία, ἡ ἐπικρατήσασα γενικὴ ἰδέα ἦτο «Ἡ Οἰκογένεια».

Δὲν ἦτο αὕτη νέα τις ἀντίληψις τῶν διεθνῶν εὐθυνῶν μας, διότι τὰ πρακτικὰ τῶν εἰς τὸ παρελθὸν γενομένων διεθνῶν συνελεύσεων σαφῶς μαρτυροῦν, ὅτι αἱ ἐθνικαὶ ὀργανώσεις τῶν Μαιῶν ἐδέχοντο τὸν ὀρισμὸν τῆς μερίμνης τῆς μητρότητος ἐν τῇ εὐρυτάτῃ του ἐννοίᾳ.

Ἡ ὑπ' ἀρ. 51 Ἐκθεσις τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας ὥρισε τὴν μέριμναν τῆς μητρότητος ὡς ἑξῆς:

«Σκοπὸς τῆς μερίμνης τῆς μητρότητος εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν διατήρησιν καλῆς ὑγείας πάσης ἐγκύου καὶ θηλαζούσης μητρός, τὴν ὑπ' αὐτῆς ἐκμάθησιν τῆς τέχνης τῆς μερίμνης τοῦ παιδιοῦ, τὸν ὀμαλὸν τοκετὸν, καὶ τὴν γέννησιν υγιῶν παιδιῶν. Ἡ μέριμνα τῆς μητρότητος ἐν

τῇ στενωτέρᾳ ἐννοίᾳ συνίσταται εἰς τὴν μέριμναν τῆς ἐγκύου γυναικός, τὸν αἰσιον τοκετὸν, τὴν μετὰ τὸν τοκετὸν ἐξέτασιν τῆς, τὴν μέριμναν τοῦ νεογεννήτου καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ἐκκρίσεως τοῦ γάλακτος. Ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ ἐννοίᾳ, ἀρχίζει πολὺ ἐνωρίτερον διὰ μέτρων ἀποσκοπούντων εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς ὑγείας καὶ εὐημερίας τῶν νέων οἱ ὁποῖοι δυνατὸν νὰ καταστοῦν γονεῖς καὶ νὰ τοὺς βοηθήσουν νὰ ἀναπτύξουν ὀρθὴν ἀντίληψιν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καὶ τῆς θέσεως τῆς οἰκογενείας ἐν τῇ κοινωσίᾳ. Θὰ ἔπρεπεν ὡσαύτως νὰ περιλαμβάνῃ καθοδήγησιν εἰς τὴν τέχνην τοῦ γονέως καὶ εἰς τὰ προβλήματα τὰ συνδεόμενα μὲ τὴν στειρότητα καὶ τὸν οἰκογενειακὸν προγραμματισμὸν.»

Βλέπετε λοιπὸν ὅτι σήμερον αἱ Μαιαὶ ἔχουν μεγάλας εὐκαιρίας καὶ μεγάλας εὐθύνas.

Γνωρίζομεν ὅτι τὰ ἰδιαίτερα προβλήματα ἐκάστης χώρας δυνατὸν νὰ διαφέρουν, γενικῶς ὁμως εἰπεῖν αἱ βασικαὶ τῶν ἰδέαι εἶναι αἱ αὐταί.

Ποῖαι εἶναι αἱ πραγματικαὶ ἀνάγκαι τῆς οἰκογενείας καὶ πῶς πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζωνται; Τί δύναται νὰ γίνῃ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν δεσμῶν τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου; Ποῖος εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος μητρικῆς καὶ παιδικῆς μερίμνης εἰς κάθε χώραν; Τί δύναται νὰ πράξῃ τὸ ἐπάγγελμα τῶν Μαιῶν πρὸς βελτίωσιν τῶν ὑπηρεσιῶν τούτων; Ποῖα εἶναι ἡ θέσις τῆς Μαιᾶς εἰς τὰς ὑπηρεσίας αὐτάς; Πῶς δύναται ἡ Μαῖα νὰ ἐπιτελῇ τὸ ἔργον τῆς καλύτερον καὶ πῶς νὰ διακρίνη τὴν δρᾶσιν τῆς ἐντὸς

τοῦ ἐπαγγέλματος τὸ ὁποῖον ἐξέλεξε; Ποῖα δέον νὰ εἶναι ἡ σχέσις μεταξὺ τῆς Μαΐας καὶ τῶν ἄλλων ἐπαγγελματικῶν λειτουργῶν τῶν μεριμνῶντων διὰ τὴν «οἰκογένειαν»; Τί εἶδους γυναῖκας θέλομεν νὰ προσελκύσωμεν εἰς τὸ ἐπάγγελμα; Ποῖον τὸ ἐπίπεδον παιδείας καὶ μορφώσεως τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχουν; Τί ἐκπαίδευσις χρειάζεται; Τί ἐπίπεδον διαβιώσεως δύνανται νὰ ἀναμένουν; Τί νι τρόπῳ δύνανται τὸ ἐπάγγελμα νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων καὶ νὰ συμβάλῃ εἰς τὸ νὰ τὰ φέρῃ πλησιέστερον πρὸς τὴν πραγματικότητα; Τί μεταβολαὶ πρέπει νὰ ἐπέλθουν εἰς τὴν νομοθεσίαν καὶ πῶς δύνανται αὗται νὰ πραγματοποιηθοῦν;

Ἡ ἐπὶ τῆς Μαιευτικῆς Ἐπιτροπῆ Ἐμπειρογνομόνων τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν νομοθεσίαν εἶπε τὰ ἑξῆς:

Σκοπὸς τῆς νομοθεσίας εἶναι ἡ προστασία τῶν ἀσθενῶν (μητρὸς καὶ τέκνου) καὶ τῆς λειτουργοῦ. Ἔπεται, ὅθεν, ὅτι ἡ νομοθεσία δέον νὰ προβλέπῃ:

1) τὴν διατήρησιν ἐπαρκοῦς ἐπιπέδου ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐξετάσεων,

2) τὴν ρύθμισιν καὶ ἐπίβλεψιν τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος,

3) τὴν προστασίαν τῆς καταστάσεως καὶ τοῦ τίτλου τῆς Μαΐας.

Ὁ Καθηγητῆς Eastman, ὅστις ἦτο Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομόνων ἡ ὁποία συνένταξε τὴν περὶ Μεριμνῆς τῆς Μητρότητος Ἐκθεσιν τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας καὶ ὅστις ἐξεφώνησε τὸν ἐναρκτήριον λόγον εἰς τὸ Συνέδριον τοῦ 1954, μᾶς ὑπενθύμισεν ὅτι:

«Ἡ Ἐπιτροπῆ ἀντιλαμβάνεται ὅτι εἰς πλείστας περιοχάς, διὰ νὰ ἐπέλθῃ ταχεῖα βελτίωσις εἰς τὴν μέριμναν τῆς μητρότητος, θὰ παραστῆ ἀνάγκη τῆς ἀναγνωρίσεως τοῦ ρόλου τῶν μὴ ἐκπαιδευμένων ἢ μερικῶς ἐκπαιδευμένων ἐντοπίων Μαιῶν, οὕτως ὥστε νὰ κάμωμεν καλύτεραν χρῆσιν τῶν ὑπηρεσιῶν των. Τὸ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως τοῦ προσωπικοῦ τούτου πρέπει νὰ καταρτισθῇ οὕτως, ὥστε νὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ἐνδια-

φερομένης χώρας. Ἡ ἐκπαίδευσις τῆς ἐντοπίας Μαΐας πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς προσωρινὸν μέτρον, παραλλήλως δὲ νὰ γίνῃ ἐναρξίς καὶ τοῦ μακροπροθέσμου προγράμματος τῆς ἐν καιρῷ ἀντικαταστάσεως τῆς ἐντοπίας Μαΐας διὰ μαιευτικοῦ προσωπικοῦ καλῶς ἐκπαιδευμένου, οὕτως ὥστε ἐντὸς ὀρισμένου χρονικοῦ διαστήματος νὰ ὑπάρξῃ ἐπαρκὴς ἀριθμὸς μὲ προσόντα διὰ τὴν μαιευτικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν ἐπίβλεψίν της.»

Εἶπεν ἐπίσης ὅτι:

«Ἐὰν αἱ Μαῖαι πρόκειται νὰ ἐπιτελέσουν ὑψίστην λειτουργίαν ἐν σχέσει πρὸς τὴν παγκοσμίαν γεινήν, ἡ διδασκαλία εἶναι τὸ κύριον ἔργον τὸ ὁποῖον συμπλέκεται μὲ τὸ θέμα. Αἱ μητέρες πρέπει νὰ διδαχθοῦν τὰ στοιχεῖα τῆς σωματικῆς καὶ διανοητικῆς ὑγιεινῆς. Εἰς οικονομικῶς ὑπαναπτύκτους χώρας αἱ λαϊκαὶ Μαῖαι πρέπει νὰ διδαχθοῦν τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῆς ἀσφαλοῦς μερίμνης τῆς μητρότητος καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς ὑγιεινῆς. Τὸ κύριον πρόσωπον εἰς τὴν πρακτικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἄμεσον ἐπίβλεψιν τοιούτων προγραμμάτων, ἀκόμη δὲ καὶ ὁ βασικὸς διδάσκαλος, δέον ἀπαραιτήτως νὰ εἶναι αἱ τελείως ἐκπαιδευμέναι Μαῖαι ὅπως σεῖς. Εἴσθε ὁ πυρὴν, τὸ ἐκ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ τοῦ ὄλου ἐγχειρήματος. Εἶναι λοιπὸν περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι εἰς τὴν κηδεμονίαν καὶ ἐκπαίδευσιν ἀρίστων Μαιῶν δέον νὰ ἀποδοθῇ μεγαλυτέρα σημασία. Ἡ ἐναρξίς, ὀργάνωσις καὶ γενικὴ ἐπίβλεψις τοιούτων προγραμμάτων δέον νὰ εἶναι τριπλῆ εὐθύνη: τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς Δημοσίας Ὑγείας, τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς Μαΐας καὶ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ Μαιευτήρος. Οὔτε ἡ μία μόνη οὔτε δὲ καὶ οἱ δύο τῶν ὁμάδων τούτων δύνανται μόναι των νὰ πλησιάσουν κἀν τὸν μέγαν μᾶς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν.»

Ἡ Διεθνῆς λοιπὸν Συνομοσπονδία τῶν Μαιῶν δέον νὰ ἀσχολῆται μὲ τὴν Μαιευτικὴν καὶ τὴν Μαῖαν ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου αὐτοῦ. Ἐπιζητεῖ νὰ προαγάγῃ τὴν ὑγείαν καὶ εὐημερίαν τῆς οἰκογενείας καθ' ἅπασαν τὴν Γῆν.

Τὸ Καταστατικὸν ὀρίζει ὅτι: «Οἱ σκο-

ποι τῆς Συνομοσπονδίας εἶναι : Νὰ προαγάγη μεταξύ τῶν ομάδων-μελῶν τῆς τὴν γνῶσιν καὶ τὴν καλὴν κατανόησιν πάντων τῶν προβλημάτων τῶν σχετιζομένων μὲ τὴν ἀναπαραγωγὴν καὶ τὰς γεννήσεις. Νὰ βοηθήσῃ τὰς ἐθνικὰς ομάδας εἰς τὴν μεταξύ τῶν συνεργασίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς προαγωγῆς τῆς οἰκογενειακῆς ὑγιεινῆς, τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐπιπέδου τῆς μερίμνης τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς θέσεως τῶν Μαϊῶν. Νὰ προμηθεύσῃ τὰ μέσα τῆς ἐπικοινωνίας μεταξύ τῶν Μαϊῶν τῶν διαφόρων ἐθνότητων καὶ ἄλλων διεθνῶν ὀργανισμῶν. Νὰ δημιουργῇ εὐκαιρίας πρὸς συζήτησιν θεμάτων σχετιζομένων μὲ τὰς κοινωνικὰς πλευρὰς τῆς Μαιευτικῆς καὶ τὴν πρόοδον τῶν Μαϊῶν. Νὰ διατηρῇ μέσα διὰ τὴν προαγωγὴν διεθνοῦς κατανοήσεως καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν πληροφωριῶν, κέντρον συλλογῆς ἐπισήμων στοιχείων καὶ συνδέσμου καὶ νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν μελέτην προβλημάτων τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν βίον τῆς Μαίας.»

Μολοντί μὴ ἀναμειγνυομένη εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἡ Συνομοσπονδία πρέπει νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ καλὸν ἐκάστης, νὰ μοιράζεται μετ' αὐτῶν γνώσεις καὶ νὰ παρέχῃ τὴν ἀρωγὴν τῆς ὁσάκις τῆς ζητεῖται. Μαζὶ δυνάμεθα νὰ πράξωμεν πολλὰ πρὸς βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς μαιευτικῆς ὑπηρεσίας.

Τὸ Ἀρχηγεῖον τῆς Συνομοσπονδίας δεόν νὰ εἶναι τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῆς ἀνταλλαγῆς πληροφωριῶν μεταξύ τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων περὶ πάντων τῶν πρὸς τὸ ἐπάγγελμά μας σχετιζομένων προβλημάτων. Θὰ ἤθελα νὰ ἔβλεπα πολὺ μεγαλύτεραν ἀμοιβαιότητα μεταξύ τῶν κρατῶν. Ἔχομεν νὰ διδασθῶμεν πολλὰ ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον, καὶ ἡ ὀργάνωσις Διεθνῶν Συνεδρίων κατὰ κανονικὰ διαστήματα μᾶς δίδει θαυμασίας εὐκαιρίας νὰ γνωρίσωμεν τὰς συναδέλφους μας ἄλλων χωρῶν, νὰ μάθωμεν τὰ προβλήματα τῶν καὶ νὰ μοιρασθῶμεν μετ' αὐτῶν τὰ ἰδικὰ μας. Ἐπίσης δυνάμεθα νὰ συζητήσωμεν θέμα-

τα ἀρχῆς σχετιζόμενα μὲ τὸ ἐπαγγελματικὸν μας ἔργον.

Ἡ Συνομοσπονδία πρέπει νὰ δύναται νὰ συσχετίξῃ καὶ ἐκφράξῃ τὰς γνώμας τῶν Μαϊῶν ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου.

Αἱ ἐθνικαὶ ὀργανώσεις πρέπει νὰ μελετήσουν τὴν Ἐκθεσιν περὶ Μερίμνης τῆς Μητρότητος τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας καί, μέσῳ τῆς Συνομοσπονδίας, νὰ συμβάλουν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς μερίμνης μητρὸς καὶ παιδιοῦ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ἡ Συνομοσπονδία πρέπει νὰ μελετήσῃ τὰς προτάσεις τῆς περὶ Ἐκπαιδεύσεως τῶν Μαϊῶν Ἐκθέσεως τῶν Ἐμπειρογνομῶνων τοῦ Παγκοσμίου Ὄργανισμοῦ Ὑγείας καὶ νὰ συμφωνήσῃ ἢ νὰ διαφωνήσῃ μὲ τὰς διαγραφόμενας ἀρχάς.

Ἡμεῖς αἱ εἰς τὰς δυτικὰς χώρας, πού ἔχομεν καλῶς ἀνεπτυγμένας ὑπηρεσίας δημοσίας ὑγιεινῆς καὶ ὑψηλὸν βαθμὸν περιθάψεως τοῦ ἀσθενοῦς, πρέπει νὰ διευρύνωμεν παγκοσμίως τὴν γνῶσιν καὶ τὴν συμπάθειάν μας διὰ τὰ προβλήματα πού κεῖνται ἐνώπιον τῶν συναδέλφων μας εἰς τὰς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένας χώρας, αἱ ὁποῖαι ἔχουν νὰ λύσουν προβλήματα τοιοῦτου μεγέθους.

Γνωρίζομεν ὅλοι ὅτι ἐπὶ 80 περίπου ἑκατομμυρίων γεννήσεων κατ' ἔτος, πλεόν τῶν 75% γεννῶνται ὄχι μὲ τὴν βοήθειαν ἱατρῶν, Μαϊῶν ἢ ἐκπαιδευμένων νοσοκόμων, ἀλλὰ ἐντελῶς ἀνεκπαιδευτῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὸ πλεῖστον, εἶναι καὶ ἀγράμματα, βυθισμένα εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν καὶ τὴν ἀβυσσαλέαν ἀγνοίαν καὶ τῶν ἐλαχίστων ἀκόμη στοιχείων τῆς καθαριότητος καὶ τῆς ἀσφαλοῦς μερίμνης τῆς μητρότητος;

Ἐλέχθη ὅτι αἱ δυνατότητες τῆς Μαίας ἐξικνοῦνται πολὺ πέραν τῆς ἱκανότητός της νὰ βελτιώσῃ τὴν μερίμναν τῆς μητρότητος, διότι ἀπολαμβάνει εἰς βαθμὸν μεγαλύτερον οἰουδήποτε ἄλλου δημοσίου λειτουργοῦ τὴν ἀγάπην, τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ τὸ ὁποῖον ὑπηρετεῖ, καὶ ἡ ἐπιρροή της εἶναι κατ' ἀναλογίαν μεγαλύτερα. Τὸ κατ' ἐμέ, πιστεύω ὅτι τὸ μυστικὸν τῆς ἐπιρροῆς τῆς

Μαίας εὑρίσκεται εἰς τὴν εὐλάβειαν τῆς ζωῆς, τὸν σεβασμὸν τοῦ προσώπου καὶ τὴν πίστιν τῆς εἰς τὴν σπουδαιότητα τοῦ ἀτόμου.

Σήμερον, ὁπότε χῶραι καὶ λαοὶ φαίνεται νὰ ἔχουν καταστήσει πεσοὶ τῆς πολιτικῆς τῆς δυνάμεως, ὑπάρχει μεγαλυτέρα ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ἡ ἱερότης τῆς ζωῆς, τοῦ θείου τούτου δώρου.

Εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον ὑπάρχει ζήτησις ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου διαβίωσης καὶ τῶν εὐεργετημάτων τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, αἱ πνευματικαὶ ὅμως ἀξίαι εὑρίσκονται εἰς χαμηλὸν ἐπίπεδον, ἡμεῖς δὲ αἱ Μαῖαι πρέπει νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν σπουδαιότητα τῆς ἐπιρροῆς τὴν ὁποίαν διαθέτομεν ὄχι μόνον διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου τῆς μερίμνης τῆς μητρὸς καὶ τοῦ παιδιοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς δημιουργίας νέας ἀντιλήψεως τῆς ἱερότητος τῆς ζωῆς.

Εἰς τὸ ἔργον μας ἔχομεν μεγάλας εὐκαιρίας νὰ ὑποβοηθῶμεν τὸν ὀρθὸν τρόπον προσεγγίσεως τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καὶ τῶν εὐθυνῶν του.

Ὁφείλομεν νὰ προσέξωμεν ὥστε βελτιώνουσαι τὰς ὑπηρεσίας νὰ μὴ λησμονῶμεν τὸν ἀνθρωπισμὸν.

Ὁ Καθηγητὴς Eastman μᾶς ὑπενθύμισεν ὅτι ὁ σύγχρονος μηχανοποιημένος ὑπερπροδευτικὸς πολιτισμὸς μας ἔθεσε νέον ἐξ ὁλοκλήρου πρόβλημα μερίμνης τῆς μητρότητος, τὸν ψυχολογικὸν καὶ συναισθηματικὸν ἀντίκτυπον τῶν εἰς τὰ νοσοκομεῖα τοκετῶν. Ὁ ἴδιος, καθὼς καὶ ὁ Καθηγητὴς Nixon, μᾶς ὠμίλησαν περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς μελέτης τῆς ψυχολογικῆς ἀπόψεως τῆς τεκνοποιίας καὶ τῆς δημιουργίας εὐχαρίστου ἀτμοσφαιρας εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰ θεραπευτήριά μας. Θὰ ἦτο τραγικὸν νὰ κατηγορηθῶμεν ὅτι παραβλέπομεν τὰ αἰσθήματα ἐκείνων τὰς ὁποίας ζητοῦμεν νὰ ὑπηρετήσωμεν καθ' ἣν στιγμὴν ἔχομεν τόσας προόδους εἰς τὴν περιθαλψίν τῶν ἀσθενῶν.

Πολὺ προσφυδῶς λοιπὸν τὸ θέμα τοῦ Διεθνοῦς Συνεδρίου μας τὸ 1957 ἦτο «Ὁ ρόλος τῶν Μαιῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν μέριμναν τῆς μητρότητος» ὡς σύνολον καὶ

ὅτι ὁ ἐναρκτήριος λόγος ἐξεφωνήθη ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ J. H. Haas, τῆς Ὀλλανδίας, ὅστις ἦτο καὶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομῶνων διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Μαιῶν, καὶ ἐξ ἴσου προσφυδῶς, ὅτι μεταξὺ τῶν συζητηθέντων προβλημάτων ἦτο καὶ «Ἡ εὐθὺνη τῆς Μαίας εἰς τὰς ὀλιγώτερον ἀνεπτυγμένας χώρας», ὡς καὶ «Ἡ μέριμνα τῆς μητρότητος ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ὑπηρεσίας Δημοσίας Ὑγιεινῆς».

Ἐξητάσαμεν ὡσαύτως τὰς ψυχολογικὰς ἀπόψεις τῆς τεκνοποιίας, ψυχιατρικὰ προβλήματα τοῦ τοκετοῦ, μέριμναν καὶ ὀμαδικὴν διδασκαλίαν πρὸ τοῦ τοκετοῦ καὶ τὴν συναισθηματικὴν προετοιμασίαν τῆς μητρὸς.

Αἱ διασκέψεις μας περιέλαβον καὶ τὴν διάγνωσιν μερίμνης τῆς μητρότητος, εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως τοῦ κατ' οἶκον τοκετοῦ εἴτε τῆς νοσοκομειακῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς μελέτης τῆς «Ὁμάδος Μερίμνης τῆς Μητρότητος». Ἐξητάσαμεν τὴν μετὰ τὴν ἀποφοίτησιν ἐκπαίδευσιν τῆς Μαίας.

Καλῶς λοιπὸν ἀπεφασίσθη τὸ θέμα τοῦ Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον θὰ συνέλθῃ εἰς Ρώμην τὸν Ὀκτώβριον, νὰ εἶναι «Ἡ Μαῖα ἐν τῷ κόσμῳ τοῦ μέλλοντος» καὶ νὰ προσκαλέσωμεν τὸν Καθηγητὴν τῆς Μαιευτικῆς καὶ Γυναικολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἰνδονησίας καὶ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπειρογνομῶνων περὶ Μερίμνης τῆς Μητρότητος καὶ τῆς Ἐκπαίδευσεως τῆς Μαίας νὰ ἐκφωνήσῃ τὸν ἐναρκτήριον λόγον.

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει μελέτας «περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν μεταβαλλομένων μορφῶν τοῦ πολιτισμοῦ ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Μαίας» ὑπὸ τοὺς τίτλους:

1) Ἡ ἐπίδρασις τῶν mass media ἐπὶ τοῦ κοινοῦ, ἰδίᾳ δὲ ἐπὶ τῶν ἐγκύων γυναικῶν.

2) Ἡ ἀνάπτυξις τῶν Κέντρων Ὑγιεινῆς.

3) Ἡ ἀνάπτυξις νέων πόλεων.

4) Ἡ ἐπίδρασις τῶν κοινωνικῶν ἐξελίξεων ἐπὶ τῶν κοινωνικῶν τῶν πρωτογόνων φυλῶν.

5) Αἱ συνέπειαι τῆς ἐκβιομηχανίσεως ἐπὶ τῆς κοινωνίας τοῦ χωρίου. Αἱ συνέ-

πειαί τῶν ἐπιστημονικῶν προόδων ἐπὶ τοῦ ἔργου τῆς Μαΐας. Ὁ ἐκπαιδευτικὸς ρόλος τῆς Μαΐας ἐν σχέσει πρὸς:

- α) τὸ ἄτομον,
β) τὴν οἰκογένειαν.

Ἐλπίζω νὰ συμφωνήσετε μαζί μου ὅτι τὸ πρόγραμμα τοῦτο καταδεικνύει ὅτι αἱ Μαῖαι τοῦ κόσμου ἀντιλαμβάνονται τὰς ἀνάγκας τῆς ἐποχῆς των καὶ εἶναι ἀποφασισμέναι νὰ ἀναλάβουν τὸ μεριδίον των εἰς τὸ ἔργον τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐπιπέδου τῆς μερίμνης τῆς μητρότητος καὶ τοῦ παιδιοῦ εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ἐπὶ ἄρα νὰ πάντοτε παροῦσαι ἀνάγκη νὰ ἐπεκτείνωμεν τὰς γνώσεις μας καὶ νὰ παρακολουθῶμεν τὰς νέας ἐξελιξίσεις τῆς ἱατρικῆς καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Νέα προβλήματα ἀνακύπτουν καθημερινῶς, αἱ δὲ ἀξίαι μας δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον ὑγιεῖς, ἀλλὰ πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ εἴμεθα ἱκαναὶ νὰ ἐκφράζωμεν τὰς ἀπόψεις μας καὶ ἄρκετὰ ἰσχυραὶ ὥστε αὐταὶ νὰ γίνωνται ἀκουσταί.

Πιστεύω ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ὑπαρξίς ἰσχυρᾶς ἐθνικῆς ὀργανώσεως Μαιῶν εἰς πᾶσαν χώραν, ὅχι μόνον διὰ τὰς ἰδίας τὰς Μαΐας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ καλὸν ὄλοκλήρου τῆς κοινωνίας. Ἐχω ἐπὶ πλεόν τὴν πεποίθησιν ὅτι, ἀνήκουσαι εἰς ἰσχυρὰν καὶ δραστηρίαν Διεθνή Ὀργάνωσιν Μαιῶν, δυνάμεθα νὰ συμβάλωμεν ζωτικῶς εἰς τὴν εὐημερίαν ὄλοκλήρου τῆς οἰκογενείας τῶν ἐθνῶν καὶ εἰς τὴν εἰρήνην τοῦ κόσμου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ

ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΕΦΕΤΕΙΑΚΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ ΜΑΙΩΝ
ΚΑΙ ΑΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΜΑΙΑΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Πρὸς τὴν Διοίκησιν τοῦ Συλλόγου Ἐπιστημόνων Μαιῶν Ἀθηνῶν ἐγένοντο παράπονα παρ' ἁρμοδίων προσώπων, ὅτι εἰς τὴν ὑπαίθρου ἰδίᾳ χώρᾳ παραμελεῖται ὑπὸ τῶν Ἐπιστημόνων Μαιῶν ἡ διδασκαλία τῆς Μητρικῆς Τέχνης, καθὼς καὶ ἡ διαφώτισις τοῦ κοινοῦ ἐπὶ ὑγειονομικῶν ἐν γένει θεμάτων.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Σ.Ε.Μ.Α., ἀσκοῦν τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῆς κανονικῆς λειτουργίας τῶν λοιπῶν Συλλόγων τῆς Χώρας, ἐπιστὰ ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τὴν τῶν καθ' ἕκαστον Μαιῶν ὅσον καὶ τῶν κατὰ τόπους Συλλόγων Ἐπιστημόνων Μαιῶν, ὅτι τὰ ἀνωτέρω θέματα ἀποτελοῦσι διὰ τὰς Μαΐας, καὶ ἰδίᾳ τὰς ἐν ὑπαίθρῳ ἐργαζομένας, ἐν ἑκ τῶν θεμελιωδεστέρων καθηκόντων αὐτῶν, ἡ ἀκριβής, ἐπιμελής καὶ μετὰ ζήλου ἐκπλήρωσις τοῦ ὁποῖου θέλει συμβάλλει τὰ μέγιστα εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὄρων ἀναπτύξεως τῶν βρεφῶν τῆς ὑπαίθρου καὶ τὴν ὑπὸ ὑγεινοῦς ὁρους διαβίωσιν τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Οἱ κατὰ τόπους Σύλλογοι, ὡς ἐγγύτερον εὐρισκόμενοι πρὸς τὰς Μαΐας τῆς ὑπαίθρου, πρέπει νὰ ἐπισύρῳσι μετ' ἰδιαιτέρας ἐπιμονῆς, δι' ἐγκυκλίων ἢ δι' ἄλλων καταλλήλων κατὰ τὴν κρίσιν των μέσων, τὴν προσοχὴν τῶν Μαιῶν ἐπὶ τῶν ἄνω θεμάτων.

Αὐταὶ δέ, ἐπὶ πλεόν τῶν μαθημάτων Μητρικῆς Τέχνης, αἵτινα δεόν νὰ διδάσκωσιν εἰς ἐπιτόκους λεχωίδας καὶ συζύγους αὐτῶν, δεόν, εὐρύνουσαι τὸν κύκλον τῆς δράσεώς των, εἰδικότερον δὲ ὅπου ἐλλείπει ἡ Ἐπισκέπτρια Ἀδελφή, νὰ προβαίνωσιν εἰς διαλέξεις εἰς καταλλήλους χώρους πρὸς τὸ σύνολον τῶν κατοίκων, ἐπὶ ὑγειονομικῶν θεμάτων ἀφορώντων ἰδίᾳ τὴν διαφώτισιν τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν ὑπὸ ὑγεινοῦς ὁρους διαβίωσιν του.

Ἀνάπτυξιν πλήρη τοῦ περι τῆς «Μητρικῆς Τέχνης» θέματος θὰ εὕρητε εἰς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 15 τεύχος τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐλευθώ».

Η ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ Σ.Ε.Μ.Α.

ΚΑΤΑΓΜΑΤΑ, ΕΚΤΟΠΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΘΡΗΜΑΤΑ

Ἐπὶ τραυματικῶν περιπτώσεων, ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐπείγουσας θεραπείας, ἥτις ἐφαρμόζεται εἰς τὸν τόπον τοῦ ἀτυχήματος, ἐπιηρεάζει τὰ μέγιστα τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα. Ἐπὶ κατάγματα, ὁ ἰατρὸς πρέπει ταχέως νὰ ἐκτιμῆσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ἀσθενοῦς, νὰ ἐλέγξῃ τὸ ἄλγος καὶ τὴν αἱμορραγίαν πρὸς πρόληψιν καταπληξίας, νὰ ἀκίνητοποιήσῃ τὸ κάταγμα, νὰ ἐφαρμόσῃ ἀντιλοιμώδη θεραπείαν καὶ νὰ ρυθμίσῃ τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀκίνδυνον μεταφορὰν τοῦ ἀσθενοῦς.

Κατὰ τὸ βραχὺ διάστημα ὅπερ μεσολαβεῖ ἀπὸ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ κατάγματος μέχρι τῆς ἐμφανίσεως οἰδήματος, ἡ ἐξέτασις τοῦ ἀσθενοῦς ἀφορᾷ τὴν ἀνεύρεσιν τοπικῆς εὐαισθησίας, ἀναισθησίας ἢ παραισθησίας, τὴν παρουσίαν ἢ ἀπουσίαν σφύξεων μακρὰν τῆς κακώσεως καὶ τὴν πιθανότητα ὑπάρξεως βλάβης τῶν κινήτικων νεύρων. Ἡ ταχεία ἐμφάνισις ἐντόνου καὶ ἐπαδύνου οἰδήματος κατὰ τὸ σημεῖον τῆς κακώσεως ὑποδεικνύει τὴν ὑπαρξίν σοβαρᾶς αἱμορραγίας. Τὸ τοπικὸν ἄλγος καὶ αἱ κυκλοφορικαὶ διαταραχαὶ ἐπιδεινοῦνται ἐφ' ὅσον ἐφαρμοσθοῦν κακοὶ χειρισμοί. Ὁ ἀσθενὴς δὲν πρέπει νὰ μετακινήται πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἐπείγουσας θεραπείας καὶ ρυθμίσεως καταλλήλου μεταφορᾶς του. Ἐπὶ ἀσθενῶν φερόντων κατάγματα ἢ καταπληξία εἶναι συνήθης, ἰδίως ὁσάκις τὸ κάταγμα εἶναι βαρὺ, ὡς ἐπὶ κατάγματος τῆς σπονδυλικῆς στήλης, τῶν μακρῶν ὀστέων ἢ ἐπὶ πολλαπλῶν καταγμάτων.

Ἡ ἐπούλωσις λαμβάνει χώραν δι' ὄργανώσεως τοῦ αἵματος καὶ τοῦ συλλεγομένου κατὰ τὸ σημεῖον τῆς κακώσεως ὁροϊνώδους ἐξιδρώματος. Ἐνδείκνυται ἡ χορήγησις καταλλήλου διαίτης, συμπληρουμένης διὰ βιταμινῶν (ἰδίως βιταμίνης D). Ἡ χο-

ρήγησις γεννητικῶν ὁρμονῶν ἐπὶ ἡλικιωμένων ἀσθενῶν διευκολύνει τὴν πώρωσιν τοῦ κατάγματος. Ἐπὶ ἀπλοῦ κατάγματος, ἡ πώρωσις λαμβάνει χώραν ἐντὸς 4 ἕως 6 ἐβδομάδων. Ἡ πώρωσις εἶναι ταχύτερα ἐπὶ παιδίων καὶ ἐνηλίκων ἢ ἐπὶ γερόντων. Ἐπὶ κακῆς ἀνατάξεως τῶν κατεαγόντων μερῶν τοῦ ὀστοῦ, ἐπὶ παρεμβολῆς μαλακῶν μορίων μεταξύ αὐτῶν, ἐπὶ ἀνεπαρκοῦς κυκλοφορίας καὶ ἐπὶ ἀκαταλλήλου ἢ βραχείας διαρκείας ἀκίνητοποιήσεως, ἡ συνένωσις καθυστερεῖ ἢ οὐδόλως ἐπέρχεται.

Πρῶται βοήθειαι

Ἡ μορφίνη ἀποτελεῖ τὸ φάρμακον ἐκλογῆς διὰ τὴν ἀνακούφισιν τοῦ ἄλγους. Ἀσφαλῶς, αὕτη ἀντεδείκνυται ὁσάκις ὑπάρχει ἀναπνευστικὴ δυσχέρεια ἢ κάκωσις τοῦ κρανίου. Ἡ αἱμορραγία συνήθως ἐλέγχεται δι' ἀπ' εὐθείας πίεσεως ἐπὶ τοῦ ἄρτι ἐπιθεθέντος τραύματος ἢ δι' αἰμοστατικῆς ταινίας ἐφ' ὅσον ὑπάρχει μεγάλη ἀπώλεια αἵματος. Ὁ ἀσθενὴς πρέπει νὰ διατηρῆται πάντοτε θερμὸς καὶ ἤρεμος, ἀποφευγομένης οἰασθήποτε περιττῆς κινήσεως. Πρόωροι προσπάθειαι ἀνατάξεως τοῦ κατάγματος ἢ χρησιμοποιοήσεως τοῦ κατεαγόντος μέλους δυνατὸν νὰ προκαλέσουν ἐνσφηνώσιν ἢ αὔξισιν τῆς μετατοπίσεως τῶν κατεαγόντων μερῶν καὶ τραυματισμὸν τῶν περιζυμῶν μαλακῶν μορίων. Ἡ ἀκίνητοποιήσις τοῦ κατάγματος καὶ ἡ μεταφορὰ τοῦ ἀσθενοῦς ἐπὶ σταθερᾶς ἐπιφανείας προασπίζει ἀπὸ πιθανῆς περαιτέρω κακώσεως.

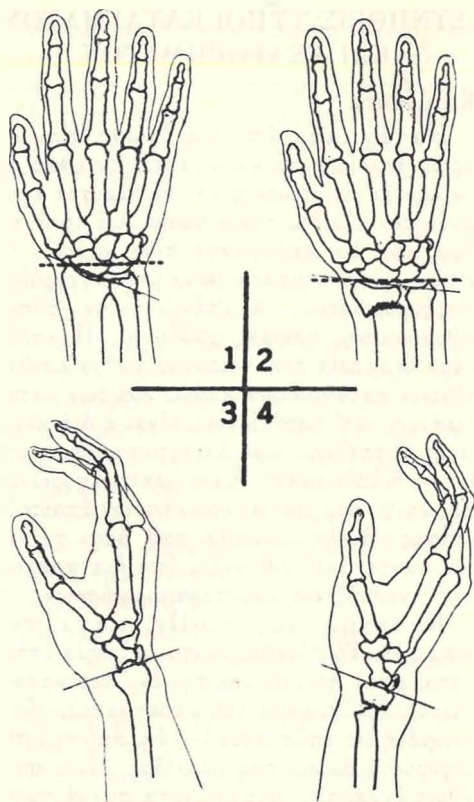
Τηρητέα ἀγωγή

Ὁ ὑποστάς σοβαρὸν ἀτύχημα ἀσθενὴς πρέπει νὰ ὑποβληθῇ εἰς προφυλακτικὴν ἐνεσιν ἀντιτοξίνης κατὰ τῆς ἀεριογόνου γαγ-

γραίνης και να υποβληθῆ εἰς θεραπείαν δι' ἀντιβιοτικῶν. Ἡ περαιτέρω θεραπεία θὰ ἐξαρτηθῆ ἐκ τοῦ διαρρέυσαντος χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς στιγμῆς τοῦ ἀτυχήματος. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐπίπλευσις και σπασμὸς, ἐνδείκνυται ἡ ἄμεσος ἀνάταξις. Διὰ τὴν ἐπίτευξιν ἀκριβοῦς διαγνώσεως και τὴν ἐφαρμογὴν ἐπιτυχοῦς θεραπευτικοῦ προγράμματος ἀπαιτεῖται προσεκτικὴ φυσικὴ ἐξέτασις και ἀκτινολογικὴ μελέτη διὰ λήψεως ἀκτινογραφικῶν πλακῶν εἰς διάφορα ἐπίπεδα. Ἡ γυψοταινία τῶν Παρισίων ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρῆται τὸ καλύτερον μέσον διὰ τὴν κατασκευὴν γυψίνου ἐπίδεσμου και τὴν καλὴν ἀκίνητοποίησιν τοῦ μέλους ἐξωτερικῶς. Γύψινος ἐπίδεσμος ὑπερβολικὰ σφιγκτὸς προκαλεῖ κυκλοφορικὰς διαταραχάς. Ὁ χαλαρούμενος μετὰ τὴν ἀπορόφησιν τοῦ οἰδήματος γύψινος ἐπίδεσμος πρέπει νὰ ἀντικαθίσταται.

Τὰ παρουσιάζοντα ἐκτόπισιν κατάγματα δὲν ὑπόκεινται εἰς ἐπιτυχῆ πώρωσιν, ἐὰν δὲν εὐθυγραμμισθοῦν τὰ κατεαγότα μέρη. Ἡ ἀνάταξις πρέπει νὰ ἐκτελῆται διὰ λεπτῶν χειρισμῶν ὑπὸ τοπικὴν ἢ γενικὴν ἀναισθησίαν, τοῦ ἀποτελέσματος ἐλεγχομένου ἐκάστοτε ἀκτινογραφικῶς. Ἐπὶ λοξῶν ἢ συντριπτικῶν καταγμάτων τῶν μακρῶν ὀστέων, ἀπαιτεῖται συνεχὴς ἔλξις μετὰ ἀναρτήσεως, πρὸς ὑπερνίκησιν τοῦ μῦτιοῦ σπασμοῦ και εὐθυσασμὸν τῶν ἐπιπλευόντων κατεαγόντων ὀστέων. Ἡ ἔλξις πρὸς καθήλωσιν ἐπιτυγχάνεται διὰ χρησιμοποίησεως τοῦ δέρματος ἢ τῶν ὀστέων. Δυνατὸν νὰ ἀπαιτηθῆ ἔλξις διὰ διατρήσεως τοῦ ὀστοῦ, ἐπὶ κατάγματος τῶν μακρῶν ὀστέων.

Ἄνοικτὴ ἀνάταξις εἶναι ἀναγκαία ὁσάκις ἐπιδιώκεται ὁ εὐθυσασμὸς κατεαγόντων τμημάτων μεγάλως ἀφισταμένων ἀλλήλων, ἢ ἐφ' ὅσον μεταξὺ αὐτῶν παρεμβάλλονται μαλακὰ μέρη. Ἡ ἀνοικτὴ ἀνάταξις ἐπιτρέπει ἐπίσης τὴν ἀφαίρεσιν τυχόν ξένων σωμάτων και τὴν ἐπανόρθωσιν κακοποιηθέντων ἰστῶν. Μόνιμος ἐπανόρθωσις τοῦ κατεαγόντος ὀστοῦ και καθήλωσις τοῦ κατάγματος ἐπιτυγχάνονται δι' ἐσωτερικῆς ἀκίνητοποίησεως τῇ χρήσει περικοχλίαν, ἤλων, πλακῶν, συρμάτων και ἐνδομυελικῶν ἤλων κατεσκευασμένων ἐκ μὴ ἡλε-

Σύγκρισις κατάγματος τοῦ Colle (2, 4) με φυσιολογικὸν καρπὸν (1, 3) δεικνύει ὅτι ἡ στυλοειδῆς ἀπόφυσις ἐξετοπίσθη ἐκ τῆς φυσιολογικῆς τῆς θέσεως πρὸς τὴν ὠλένην. Ἡ κλίσις τῆς ἀρθρικῆς ἐπιφανείας τῆς κερκίδος εἶναι ἤδη μικροτέρα τῆς φυσιολογικῆς. Ἡ πρὸς τὰ πρόσω κλίσις τῆς ἀρθρικῆς ἐπιφανείας τῆς κερκίδος ἐμφανίζεται ἤδη πρὸς τὰ ὀπίσω.

κτρολυτικῶν μετάλλων ὡς εἶναι ὁ ἀνοξείδωτος χάλυψ ἢ τὸ βιτάλλιον. Ἐπὶ ἡλικιωμένων ἰδίως ἀσθενῶν, ἡ ἀνοικτὴ ἀνάταξις προσφέρει ἔγκαιρον ἀκίνητοποίησιν και πρῶμιον χρῆσιν τοῦ μέλους.

Ἡ ἀποκατάστασις τῆς πλήρους λειτουργικότητος εἶναι ἀναγκαστικῶς βραδεῖα, τῆς προγνώσεως ἐξαρθρωμένης ἐκ τῆς ἐντοπίσεως και τῆς βαρύτητος τοῦ κατάγματος, καθὼς και ἐκ τῆς ἐφαρμοζομένης θεραπείας. Ἡ ἀποκατάστασις βοηθεῖται διὰ καταλλήλου φυσιοθεραπείας τῇ χρήσει θερμότητος, μαλάξεων και ἀσκήσεων.

ΣΥΝΗΘΕΙΣ ΤΥΠΟΙ ΚΑΤΑΓΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΞΑΡΘΡΗΜΑΤΩΝ

Κατάγματα

Κατάγματα ἐπὶ παιδίων: Ἐπὶ μικρῶν παιδίων, τὰ κατάγματα συνήθως ὀφείλονται εἰς πτώσεις καὶ τὰ πλεῖστα ἀφοροῦν τὴν κλεῖδα, τὸν ἀγκῶνα καὶ τὸ ἀντιβράχιον. Τὰ κατάγματα τῶν μακρῶν ὀστέων, ἐνίοτε ἐπιπλεκόμενα ὑπὸ συγχρόνου ὑπεξαρθρώσεως, λαμβάνουν τὸν τύπον «θραυομένης χλωρᾶς ράβδου». Ἡ καλύτερα θεραπεία τῶν τοιοῦτου τύπου λανθανόντων καταγμάτων, καθὼς καὶ τῶν καταγμάτων μετ' ἐκτοπίσεως, εἶναι ἡ διὰ κλειστής ἀνατάξεως καὶ ἀκίνητοποιήσεως ἐπὶ 6 ἕως 8 ἑβδομάδας. Κατάγματα ἀφορῶντα τὰς ἐπιφύσεις τῶν μακρῶν ὀστέων ἀπαιτοῦν ἐπίσης εἰδικὴν φροντίδα, καθ' ὅσον συχνάκις ταῦτα ἀκολουθοῦνται ὑπὸ διαταραχῶν τῆς ἀναπτύξεως καὶ παραμορφώσεων.

Κάταγμα τοῦ Colle κατὰ τὸν καρπὸν. Τὸ σύνθηες τοῦτο κάταγμα ἐπέρχεται μετὰ πτώσιν ἐπὶ τῆς ἐν ὑπερεκτάσει χειρός. Ἡ γραμμὴ τοῦ κατάγματος, εὐρισκόμενη εἰς ἀπόστασιν 1-3 ἐκ. ἀπὸ τοῦ περιφερικοῦ ἄκρου τῆς κερκίδος, εἶναι συνήθως ἐγκαρσία, ἐμφανίζουσα συχνὰ τυπικὴν δίκην «περόνης» παραμόρφωσιν. Ἡ ἄμεσος θεραπεία εἶναι οὐσιαστικῆς σημασίας, ἰδίως ὡσάκις συνυπάρχει συστροφή, πρὸς ἀποφυγὴν μονίμου παραμονῆς ἀδυναμίας καὶ ἄλγους κατὰ τὸν καρπὸν. Δι' ἐφαρμογῆς ἔλξεως πρὸς ὑπερνίκησιν τῆς ἐφιππεύσεως, τὸ κάταγμα ἀνατάσσεται εὐκόλως, καθ' ὅσον ἡ μυϊκὴ ἔλξις κατὰ τὸ περιφερικὸν κατεαγὸς ἄκρον εἶναι μικρά. Ἀκίνητοποιήσις ἐν ἐλαφρᾷ κάμψει ἐπὶ 3 ἕως 4 ἑβδομάδας, καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐφαρμογῇ φυσιοθεραπείας, ἀποδίδει συνήθως καλὸν ἀποτέλεσμα.

Κάταγμα τοῦ Pott κατὰ τὴν ποδοκνημικὴν ἄρθρωσιν. Ὁ ὅρος οὗτος δίδεται εἰς πολλὰ κατάγματα τῆς περιοχῆς ταύτης, ἅτινα εἶναι κατὰ κανόνα σοβαρά, λόγῳ τοῦ μεγάλου βάρους ὅπερ ἀσκειῖται ἐπὶ σχετικῶς μικρᾶς ἐπιφανείας.

Κάταγμα τοῦ κρανίου καὶ τῆς σπονδυλικῆς στήλης. Ταῦτα ἀπαιτοῦν

ἄμεσον καὶ πλήρη νευρολογικὴν ἐξέτασιν. Διὰ τῆς ὀσφουοντωπιαίας παρακεντήσεως δυνατὸν νὰ ἀποκαλυφθῇ ἡ ὑπαρξίς ἐνδορραχιαίας αἱμορραγίας. Ἡ ἐκροὴ ἐγκεφαλονωτιαίου ὑγροῦ ἐκ τῶν ὠτων καὶ τῆς ρινὸς εἶναι παθολογικὸν σημεῖον κατάγματος τῆς βάσεως τοῦ κρανίου. Κατὰ τὴν θεραπείαν καταγμάτων τοῦ κρανίου, ἐκτὸς τῆς κατὰ τῆς καταπληξίας ἀγωγῆς, συνιστᾶται ἡ χορήγησις κατασταλτικῶν μᾶλλον ἢ ὀπιούχων. Ἡ θεραπεία συνίσταται εἰς ἀπόλυτον ἀκίνησιν καὶ ἀγωγὴν ἀφουδατώσεως πρὸς ἀποφυγὴν πιθανοῦ ἐγκεφαλονωτιαίου οἰδήματος. Κατάγματα-ἐξάρθρηματα τῆς σπονδυλικῆς στήλης, ἡ σοβαρότης τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συνυπαρχούσης βλάβης τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, εἶναι δυσμενοῦς προγνώσεως, δυνάμενα νὰ προκαλέσουν σπαστικὴν παραπληγίαν ἢ τετραπληγίαν.

Κατάγματα τοῦ ἰσχίου καὶ τῆς πυέλου. Κατάγματα τοῦ ἰσχίου, μὲ συμμετοχὴν ἰδίως τοῦ μηριαίου ὀστού, εἶναι συνηθέστερα ἐπὶ ἡλικιωμένων ἀτόμων. Κατὰ κανόνα ὑποβάλλονται εἰς ἐσωτερικὴν μεταλλικὴν καθήλωσιν. Τὸ κάταγμα τῆς πυέλου εἶναι συνήθως ἀμφίπλευρον. Αἱ συνυπάρχουσαι κακώσεις τῶν γειτονικῶν μαλακῶν μορίων δυνατὸν νὰ εἶναι σοβαραί, ἀπαιτοῦσαι ἄμεσον θεραπείαν.

Ἐξάρθρηματα

Ἐξάρθρημα τοῦ ὤμου. Συνηθέστερον εἶναι τὸ πρόσθιον ἐξάρθρημα τοῦ ὤμου, τοῦ καθ' ὑποτροπὴν ἐξάρθρηματος συχνότερον παρατηρουμένου ἐπὶ ἀτόμων ἡλικίας κάτω τῶν 20 ἐτῶν. Τὸ ὑποκορακοειδὲς ἐξάρθρημα ἀνατάσσεται διὰ τοῦ χειρισμοῦ τοῦ Kocher εἰς 4 στάδια, ἢ κατὰ προτίμησιν διὰ σταθερᾶς ἔλξεως ἐφαρμοζομένης ἐπὶ τοῦ ἐν ἐκτάσει βραχίονος. Ὁ ὤμος ἀκίνητοποιεῖται ἐπὶ 2-3 ἑβδομάδας.

Ἐξάρθρημα τοῦ ἀγκῶνος. Τὸ ἐξάρθρημα τοῦ ἀγκῶνος συχνάκις συνδυάζεται μετὰ κατάγματος τοῦ ὠλεκράνου («ἀγκῶν τοῦ τένις») καὶ συνήθως συνοδεύεται ὑπὸ ἀρθρίτιδος καὶ αἰμάρθρου. Ἐνδείκνυται ἄμεσος ἀνάταξις ὑπὸ γενικῆν ἀναισθησίαν. Ἐπὶ συνυπάρξεως κατάγματος

εἶναι ἀναγκαῖα ἀνοικτὴ ἀνάταξις καὶ ἐσωτερικὴ καθήλωσις. Ὁ γύψινος ἐπίδεσμος πρέπει νὰ ἐφαρμολύσῃται μὲ τὸν ἀγκῶνα ἐν κάμφει. Πρὸς ἀποφυγὴν ἐπελεύσεως συσπάσεως τύπου Wolkmann ἐπιβάλλεται συνεχῆς προσεκτικὴ ἐπισκόπησις τοῦ ἀντιβραχίου καὶ τῆς χειρὸς πρὸς διαπιστώσιν σημείων κυκλοφορικῆς βλάβης.

Ἐξάρθρημα τοῦ ἰσχίου. Τοῦτο ἐπέρεχεται δσάκις ἰσχυρὰ δύναμις ἀσκηθῆ κατὰ τὸν ἐπιμήκη ἄξονα τοῦ μηριαίου ὀστοῦ, ἐνῶ τὸ ἰσχίον εὐρίσκεται ἐν κάμφει. Ἡ κεφαλὴ τοῦ μηριαίου ὀστοῦ ἐξέρχεται τῆς κοτύλης καὶ ὑπεξαρθροῦται πρὸς ὅλας σχεδὸν τὰς κατευθύνσεις. Ὅπισθιον ἐξάρθρημα εἶναι συνηθέστερον καὶ συνήθως ἀπαιτεῖ γενικὴν ἀναισθησίαν πρὸς ἀνάταξιν. Ἡ στήριξις τοῦ βάρους τοῦ σώματος δὲν ἐπιτρέπεται πρὸ τῆς παρελεύσεως 12 ἕως 16 ἑβδομάδων, διότι ἐφ' ὅσον αὐτὴ γίνῃ πρόωρος παρακωλύει τὴν αἱμάτωσιν τῆς κεφαλῆς τοῦ μηριαίου ὀστοῦ καὶ προκαλεῖ ἄσηπτον νέκρωσιν.

Ἐξάρθρημα τοῦ γόνατος. Τὸ ἐξάρθρημα τοῦ γόνατος εἶναι σπάνιον, προκαλούμενον μόνον ἐπὶ ἀσκήσεως ἐντόνου βίας. Λόγω τῆς ἐπερχομένης βλάβης τῶν ἐνδοαρθρικῶν στοιχείων, ἡ συντηρητικὴ θεραπεία δὲν εἶναι κατὰ κανόνα ἱκανοποιητικὴ. Ἐν-

δείκνυται ἀνοικτὴ ἀνάταξις καὶ ἐκτομὴ τῶν καταρρακωθέντων συνδέσμων. Δυνατὸν νὰ συνυπάρχῃ κάταγμα τῆς ἐπιγονατίδος.

Ἡ τεραστία ποικιλία καταγμάτων (μετὰ ἢ ἀνευ ἐκτοπίσεως), ἐξαρθημάτων καὶ συνδεδυασμένων καταγμάτων-ἐξαρθημάτων, δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην ἐφαρμογῆς εἰδικῆς μεθόδου θεραπείας ἐπὶ ἐκάστης περιπτώσεως. Τὰ ὀλιγώτερον συνήθη κατάγματα καὶ ἐξαρθήματα εἶναι συνήθως τὰ πλέον δυσχερῆ, ἀπαιτοῦντα εἰδικὴν φροντίδα καὶ ἀκτινολογικὴν μελέτην πρὸς ἀποφυγὴν προσκαίρου ἢ μονίμου ἀναπηρίας συνεπειὰ κακῆς ἀγωγῆς. Οἱ ἱατροὶ πρέπει πάντοτε νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τὰς νέας βασικὰς ἀρχὰς προκειμένου νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ κακώσεις ὀστέων.

— Θεραπεία πιθανοῦ κατάγματος ὡς παραγματικοῦ κατάγματος, μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου.

— «Ναρθήκωσις ἐπὶ τόπου».

— Ἀποφυγὴ περιττῶν κινήσεων.

— Ἀνάταξις καὶ ἀκίνητοποίησις τοῦ κατάγματος κατὰ τὸ δυνατόν ταχύτερον.

— Σύγκρισις πάντοτε τοῦ κατεαγῆτος μέλους μὲ τὸ μὴ κατεαγῆς.

— Ἐνεργητικαὶ κινήσεις καὶ πρόωρος κίνητοποίησις εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος ἀποθεραπείας τῶν καταγμάτων.

ΔΙΕΘΝΗ ΝΕΑ

Γαλλία. — Εἰς διάλεξίν του ὁ Η. Bayle (Παρίσιοι) ἀνέφερεν ὅτι ἡ ὁρμονοθεραπεία ἐν συνδυασμῷ μετὰ χειρουργικῆς ἐπεμβάσεως δίδει τὰ καλύτερα ἀποτελέσματα ἐπὶ κρυφορχίας. Ἡ θεραπεία εἶναι ἀπαραίτητος, δεδομένου ὅτι ἡ μὴ κάθοδος ἀμφοτέρων τῶν ὄρχεων συνεπάγεται στερρότητα ἐπὶ ποσοστοῦ 70 τοῖς ἑκατὸν τῶν περιπτώσεων. Ἡ κάθοδος πρέπει νὰ ἐκτελεσθῇ πρὸ τῆς ἥβης, κατὰ προτίμησιν κατὰ τὸ 5ον-6ον ἔτος τῆς ἡλικίας, πρὸς ἐξασφάλισιν φυσιολογικῆς ἀναπτύξεως τῶν σπερματογόνων σωληναρίων.

Ἐφ' ὧν τῶν περιπτώσεων πρέπει νὰ δοκιμάζεται ὁρμονοθεραπεία ἐπὶ 2-3 μῆνας, πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς καθόδου.

Ἐπὶ ἀποτυχίας τῶν ὁρμονῶν, ἐπιβάλλεται ἡ ἐπέμβασις. Ὁ Bayle τονίζει ὅτι ἡ ὄρχεοπηξία πρέπει νὰ ἐκτελεθῇ μετὰ μεγάλης προσοχῆς πρὸς ἀποφυγὴν βλάβης τῶν ὄρχικῶν αἰμοφόρων ἀγγείων, ἧτις καταλήγει εἰς ἀτροφίαν τῶν ἀδένων. Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, ὁσάκις ἀντιμετωπίζονται ἀτομικαὶ δυσχερεῖαι, εἶναι προτιμότερον νὰ γίνεται ἡ κάθοδος τῶν ὄρχεων βαθμιαίως εἰς δύο ἢ καὶ περισσότερα ἐγχειρητικὰ στάδια, προκειμένου νὰ διακινδυνεύσωμεν βλάβην τοῦ ἀδένου δι' ἐπεμβάσεως εἰς ἓνα χρόνον. Περαιτέρω ὁ Bayle φρονεῖ, ὅτι ἡ ὄρχεοκτομὴ, πρὸς πρόληψιν καρκίνου ἐπὶ ὄρχεος μὴ δυναμένου νὰ κατέλθῃ, πρέπει νὰ ἀναβάλλεται καὶ νὰ ἐκτελεθῇ μετὰ τὴν ἥβην.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ *

Τῆς

ΣΟΦΙΑΣ ΜΑΥΡΟΕΙΔΗ-ΠΑΠΑΔΑΚΗ

22 Μαρτίου 1942

Κυριακή σήμερα· τὴ χάρηκα ὀλη μαζί σου. Ἐκανε κορὸ κι ἔμεινα σπῖτι, κι ὀλη τὴ μέρα τὴν πέρασα στὸ κρεββάτι μὲ τὸν πατέρα πλάϊ κι ἐσένα στὰ γόνατά μου. Δὲν ἐννοεῖς νὰ σταματήσω στιγμὴ τὸ κοῦνημα. Θέλεις νὰ σοῦ τραγουδῶ «κούνη κούνη» καὶ νὰ σὲ χορεύω. Τὸ κρουλόγημά σου σχεδὸν ἔχει περάσει, μὰ ἔχω ἄλλη ἀνησυχία σήμερα. Χτέες εἶχες ἐνεργηθῆ τρεῖς φορές καὶ σήμερα δυὸ κάπως νερούλα. Πρόσεξα λίγο τὴ διατά σου νὰ σοῦ περάση. Ἀπόφυγα νὰ βάλω ἀγρὸ στὴ σούπα σου καὶ ζαχαρίτσα στὸ τριμμένο σου μῆλο. Χτέες, γιὰ πρώτη φορά, δὲ σὲ ξύπνησα στὶς 11, ὅπως κάθε βράδυ, νὰ πιῆς γάλα. Κι ἔτσι ἀρχίζω νὰ ἐφαρμόζω τὸ νέο σύστημα διατροφῆς, πὸν ὁ γιατρὸς ὤρισε γιὰ τὸ δεύτερο ἔτος. Τὸ πρωὶ στὶς 7.30' γάλα μὲ παξιμαδάκι, στὶς 9 φρούτο στυμμένο (πορτοκάλι καὶ στὸ χυμὸ του τριμμένο μῆλο), στὶς 12 τὸ μεσημεριάτικο φαγητό σου, χορτόσουπα ἀγοκομμένη ἢ κρεατόσουπα ἢ ψαρὸσουπα, στὶς 4 τὸ ἀπόγεμα γαλατόκρεμα, καὶ τὸ βράδυ στὶς 8 λαδόσουπα μὲ ρυζάκι. Ἀπὸ τὴν ὥρα αὐτὴ ὡς τὶς 7.30' τὸ πρωὶ θὰ κοιμᾶσαι συνέχεια νὰ χορταίνης τὸν ὕπνο. Ἐτσι θὰ πάψω πιά νὰ σὲ βασανίζω ξυπνώντας σε καὶ νὰ σὲ ποτίζω γάλα, ἐνῶ ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ κρατήσης τὰ μάτια σου ἀνοιχτά. Τώρα πιά ἔγινες μεγάλος καὶ τρῶς, σὰν κι ἐμᾶς, περισσότερο καὶ λιγώτερες φορές.

* Ὅλα πᾶνε ὥραϊα στὴν ἐξέλιξή σου. Τὸν ἔνατο καὶ δέκατο μῆνα ἔβγαλες 6 δοντάκια καὶ ὅστερα πιά ξεκουράστηκες. Ἐχουν περάσει δυὸ μῆνες, κοντεύουν νὰ κλείσουν τρεῖς, κι ἐσὺ ἀκόμα νὰ βγάλῃς τοὺς δυὸ πλαινοὺς κάτω κοπιῆρες. Μὰ τὸ καταλα-

βαίνω. Σὲ λίγο θ' ἀρχίσῃ πάλι ἡ γκρίνια, τὸ νυχτερινὸ ξύπνημα, ἴσως καὶ λίγη ἐδκοιλισότητα (οἱ γιατροὶ δὲν τὰ παραδέχονται αὐτά, μὰ ἐγὼ τὰχω προσέξει) καὶ σ' ἓνα μῆνα θὰ βγάλῃς πάλι κοπιῆρες καὶ τραπεζίτες μαζί. Τὸ περπάτημα ὄλο καὶ προχωρεῖ. Σήμερα στάθηκες μοναχὸ περισσότερο ἀπὸ ἓνα λεπτό, καὶ στὸ πάρκο σου περπατᾶς πιά μ' ἐλεύθερο τὸ ἓνα χεράκι. Σὲ λίγο θ' ἀμοληθῆς ἐντελῶς, καὶ μὲ τί χαρὰ θὰ σὲ νοιώθω νὰ μὲ τραβᾶς ἀπὸ τὸ φουστάνι, ἀκλουθώντας με μέσα στὸ σπῖτι! Κι εἶχες μιὰ φλυαρία σήμερα, ἀγοράκι μου, πὸν δὲ λέγεται. Φώναζες δυνατὰ ὅτι σοῦ κατέβαινε στὸ στόμα, κι ἡ λογοπλαστικὴ σου ἔκανε θαύματα. Προσπαθὲ νὰ σπονδάσω τὴ γλωσσίτσα σου, πὸν μόνον ἐσὺ τὴν καταλαβαίνεις. Κι ἂν μοῦ ξεφεύγουν οἱ λέξεις, τὸ νόημά της τὸ νοιώθω βαθιά. Εἶν' ἡ χαρὰ πὸν σαλεύει τὰ χεῖλια σου κι ἡ ζωὴ πὸν κουρτίζει τὸ παιχιδιάρικο γλωσσαράκι. Μὰ καὶ στὴ γλώσσα τῶν μεγάλων ὄλο καὶ προοδεύεις. Λὲς ρύζι, νονά, πότα (πόρτα) κι ὅταν ἀκοῦς τὴ γιαγιά νὰ σὲ λὲη χαδεντικά «κερατᾶ» ἀπαντᾶς «τατά» μ' ἐξαιρετικὴ γληγοράδα. Ὁρες μπορεῖς νὰ περάσης στὸ πάρκο σου, κοιτάζοντας τὸ νινὶ στὸν καθρέφτη καὶ χαιρετώντας το. Κάποτε καταδέχεσαι νὰ κοιτάξης καὶ τοὺς μεγάλους καὶ κρῖβοντας τὸ κεφάλι σου πίσω ἀπὸ τὰ κάγκελα, τὸ ξανασηκώνεις γελώντας καὶ μᾶς φωνάζεις «τσά». Οἱ λέξεις σου εἶναι ἀκόμη μεμονωμένες, μὰ εἶναι κάπου μῆρας πὸν προσπαθεῖς σ' ἐξαιρετικὲς στιγμὲς νὰ τὶς δέσης δυὸ δυὸ σὲ φράση. Ἐνα πρωὶ φωνάζω τὴ Νίτσα νὰ σὲ σηκώση. Αὐτὴ κοιμόταν, κι ἐσὺ, ἀκούοντας με νὰ τῆς φωνάζω, τῆς εἶπες: «Ἴτσα, μαμά». Δυὸ λεξούλες, κι ὅμως εἶναι ὀλόκληρη φράση. Κάποτε ἢ φρασούλα σου εἶναι μιὰ λέξη

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ τεῦχος 17.

μόνο, μὰ πόσο εὐγλωττα συμπληρώνεται μετὰ τὸ βλέμμα καὶ τὴ χειρονομία. Βλέποντας τὸ ροζ κοντάκι τῆς πούντρας, πὸν τόσο σ' ἀρέσει, ἀπλώνεις τὰ χέρια, κοιτάζοντάς με, καὶ λές «τάκι», καὶ ἐγὼ καταλαβαίνω βέβαια τὴν ἐπιθυμία σου καὶ σ' τὸ φέρνω. Κάνεις σὰν τρελλὸς καὶ τ' ἀρπάξεις ξαναφωνάζοντας «τάκι». Τὸ κάθε τι μέσα στὴν κάμαρα σοῦ μιλεῖ, καὶ ἀντιδρᾷ τόσο γλήγορα στὴν εἰκόνα πὸν σοῦ ξυπνάει. Κοιτάζοντας τὴν εἰκόνα στὸν τοῖχο, φωνάζεις «ἅγιος», τὴ λάμπα φυσᾷς νὰ τὴ σβήσης, στὸ θεῖο Μανώλη, στὸν τοῖχο, δίνεις φιλάκια, καὶ στὸ νινί, στὸν καθρέφτη, κουνᾷς τὸ χέρι. Κι αὐτὰ ὅλα συνέχεια, δίχως διάλειμμα. Μόλις πάρη τὸ μάτι σου τὸ κορδόνι τῆς λάμπας, πὸν κρέμεται πάνω ἀπ' τὸ κρεββάτι, τ' ἀρπάξεις καὶ εἶν' ἀδύνατο πιά νὰ τὸ παρατήσης. Τὸ σέρνεις μετὰ δύναμη, κοιτᾷς τὸ διακόπτη πὸν ἀνεβονκατεβαίνει καὶ ἀμέσως ὕστερα γυρίζεις νὰ δῆς τὴ λάμπα ἂν ἄναψε. Κι ὕστερα ἀρχίζεις συνέχεια... ἀνάβεις καὶ σβήνεις τὸ φῶς τόσο γλήγορα πὸν φοβάμαι πὼς θ' ἀχρηστένης τὴ λάμπα. Πετῶ τὸ κορδόνι πίσω ἀπὸ τὸ κρεββάτι, μὰ ἐσὼ σκαρφαλώνεις στὸ μαξιλάρι, τὸ φτάνεις καὶ ξαναρχίζεις. Συνηθισμένα πράγματα, θὰ σκεφτῆς ὅταν τὰ διαβάσης, μεγάλος πιά. Μὰ ἐγὼ δὲν τὰ γράφω τόσο γιὰ σένα, καὶ οὔτε ἐξαιρετικὰ τὰ νομίζω γιὰ τὸ παιδί μου. Τὰ κορβὴ ζηλότυπα γιὰ τὸν ἑαυτό μου καὶ τὸν πατέρα σου. Ἄργότερα, ὅταν, μεγαλωμένος πιά, θὰ σ' ἀπομακρύνῃ ἀπὸ κοντὰ μας ἡ ζωὴ, τὸ σχολεῖο, ἡ δρᾶση, ἐμεῖς θὰ κρατοῦμε κλεισμένη μέσα σ' αὐτὲς τίς γραμμὲς τὴν παιδικὴ ἡλικία σου, πὸν ἦταν ὅλη δική μας. Σὲ κάθε σου κίνημα, θὰ θεωροῦμε τὰ δύο σου γλυκὰ χεράκια, πὸν τὸ σάλεμά τους ἦταν μουσικὴ, καὶ σὲ κάθε λεξούλα θὰ βλέπουμε τὸ δαχτυλιδένιο σου στοματάκι, πὸν ἔτρεχε μέλι, καθὼς κελαηδοῦσε.

6 Ἀπριλίου 1942—Δευτέρα τοῦ Πάσχα

Μιὰ μιὰ ἔρχονται οἱ γιορτές, ἀγαπούλα μου, καὶ παίρνουνε νέο νόημα μετὰ τὴν παρουσία σου στὴ ζωὴ μας. Χθὲς εἶχαμε Πάσχα. Ἐνα Πάσχα, βέβαια, αξιοθρήνητο, σκλαβωμένο, φτωχό. Στὸ σπίτι μαγειροῦ-

ψαμε πνιγούρι μετὰ σαλιγκάρια, πὸν μᾶς ἔστειλαν ἀπὸ τὴν Κρήτη, καὶ τὰ μόνὰ κόκκινα αὐγά, πὸν θυμίζον τὸ Πάσχα, ἦσαν τὰ τρία πὸν σοῦ χάρισε ἡ θεῖα Πόπη. Σκούντριξες μετὰ τὸν πατέρα καὶ τοῦσπασες τὸ δικό του, μὰ ὕστερα σήκωσες τ' αὐγούλάκι σου καὶ τὸ πέταξες πάνω στ' ἄλλο, ποῦχα βάλει κοντὰ σου, καὶ τὸκανε θρόψαλα. Ὅμως ἐσύ, ὁμορφούλη μου, ἦσουν ὀλόκληρος ἓνα κόκκινο αὐγούλάκι. Φόρεσες πρώτη φορὰ πανταλόνια. Ἐνα κόκκινο πλεκτὸ κοστούμακι καὶ παπουτσάκια στὸ ἴδιο χρῶμα. Πήγαιναν ὠραῖα στὰ χρώματά σου, καὶ μιὰ λευκὴ σαλιαρίτσα συμπλήρωνε τὴ χαριτωμένη ἐμφάνισή σου. Ὅλη τὴ μέρα—γλυκεῖα καλοκαιρινή—χόρτασες ἥλιο καὶ ἀέρα. Τὸ πρωὶ στὸν κήπο τοῦ σχολείου καὶ τ' ἀπόγεμα στὴν ἀκρογιαλιά. ἦταν μαζί καὶ ἡ θεῖα Μερόπη, καὶ διασκεδάσες ἀρκετὰ μαζί της βγάζοντας τὰ γυαλιά της καὶ δίνοντάς μου τα νὰ τὰ βάλω... Τὸ κόκκινο κοστούμακι σου φυσικὰ βράχηκε, μὰ ἐσὼ χοροπηδοῦσες ὀλόρθος στὸ καροτσάκι σου, σὰν καπετάνιος στὴ γέφυρα, ὅπως πολλὰ πετυχημένα παρατήρησε ἓνας διαβάτης.

Κι ἓνα μεγάλο γεγονός! Ἐκαμες τὰ πρῶτα σου βήματα! Στὶς 30 Μαρτίου, σὰ γύρισα τὸ βράδυ στὸ σπίτι, μοῦδωκαν τὴν εὐχάριστη εἶδηση. Τ' Ἀντωνάκι περπάτηξε! Τὴν ἄλλη μέρα σὲ καμάρωσα μετὰ τὰ μάτια μου νὰ κάνης δυὸ μικρὰ βηματάκια καὶ ὕστερα τρομαγμένο νὰ κάθεται κάτω. Χτές μοῦπε ἡ Νίτσα πὼς τὸ Μεγάλο Σάββατο πῆγες μονάχο σου ἀπὸ τὸ ἓνα ξύλο τοῦ πάρκου στ' ἀντικρονό, καὶ χτές τὸ βράδυ σὲ καμαρώνουμε μετὰ τὸν πατέρα νὰ στέκεσαι ξένοιαστο ὦρα στὸν καναπέ καὶ νὰ παίξεις, χωρὶς νὰ κρατιέσαι πουθενά. Τὴ Μεγάλῃ Παρασκευῇ σὲ πῆγα στὴν ἐκκλησία καὶ σὲ πέρασα τρεῖς φορὲς κάτω ἀπὸ τὸν Ἐπιτάφιο. Εἶχες τρομάξει ἀπ' τίς καμπάνες καὶ ἐκλαιγες δυνατὰ, μὰ μέσα στὴν ἐκκλησία τὸ κλάμα τὸ σταμάτησε ἡ περιέργεια. Στὰ λογάκια προώδευσες ἀρκετὰ. «Πὼς γράφεις;» σὲ ρωτᾷ ἡ Νίτσα, καὶ σὺ ἀπαντᾷς θριαμβευτικὰ: «Παπάκης». Λές: πόρτα, παπούτσι, ἀετός, καὶ ὅταν ἀποθλάσης τὸ ἓνα στῆθος καὶ σὲ γυρίζω, λές «τ' ἄλλο» καὶ ἀρπάξεις τὴ ρόγα τοῦ διπλανοῦ. Μαζὶ μετὰ

τὸ γάιδαρο καὶ τὸ κοκοράκι μιμνεῖσαι τώρα καὶ τὸ σκύλο: «βάνο βάνο». Πιάνεις μόνο σου τὶς εἰκόνες καὶ τὶς φιλάς, κι ὅταν φεύγης φωνάζεις ἀντίο, κουνώντας τὸ χέρι. Τὸ πῶ ἀστεῖο σου κάμωμα εἶναι ὅταν χτυπήσης λιγάκι στὸ πάροκο ἢ κάπου ἄλλοῦ καὶ μὲ κοιτάξεις, σουφρώνοντας τὸ μικρὸ στόμα καὶ δείχνοντας τὴ μυτούλα ποῦ ἔχει χτυπήσει. Πόση χάρη ἔχει τὸ κάθε σου κίνημα! Ἐγὼ κι ὁ πατέρας σου—οἱ πρῶτοι σου θαυμαστές—ἐχουμε χάσει τὸ νοῦ μας. Εἶν' ἡ ἀλήθεια πὼς ἔχεις καὶ μπόλοκο πείσμα σὲ ὅ,τι ζητήσεις. Μὰ εὐτυχῶς δὲν υποχωροῦμε καὶ γλήγορα τὸ ξεχνᾷς. Φυσικά, ὅταν πρέπει, χαρά μας εἶναι νὰ ἱκανοποιῶμε τὴν κάθε ἐπιθυμία σου. Τοῦτες τὶς μέρες τακτοποιήθηκες πάλι στὶς κενώσεις κι ἡσύχασα. Ἡσύχασα δηλαδή ἀπὸ κείνη τὴν ἀποψη. Γιατὶ δὲν ταιριάζει, φαίνεται, ἡ γαλήνη στὴ μητρικὴ φύση. Ἀργοῦνε τὰ δυὸ κάτω δοντάκια, ἡ πηγὴ εἶναι μεγάλη ἀκόμα κι ὅλο τὴν ψηλαφῶ μ' ἀγωνία. Εἶμαι τρελλή, τὸ ἐλπίζω, καὶ θέλω νὰ τὶς πληρῶνω μόνο ἐγὼ τὶς τρελλές μου ἰδέες. Ἡ Παναγία νὰ σὲ φυλάξῃ, ἀγόρι μου, καὶ νὰ συχωρέσῃ τὴ μάνα σου, ποῦ δὲν ἔπρεπε νὰ διστάζῃ, ἀφοῦ σ' ἐμπιστεύτηκε στὴ μεγάλη Τῆς χάρη.

12 Ἀπριλίου 1942

Λένε πὼς στὴ γειτονιά μας κάποιον παιδάκι ἔχει κοκκύτη καὶ πάω νὰ τρελλαθῶ. Σ' ἐπαιρνα ὅλες τοῦτες τὶς μέρες καὶ φεύγαμε μὲ τὸ καροτσάκι μακρὰ ἀπ' τὸ σπίτι, στὸ περιβόλι τῆς Σχολῆς, καὶ δὲ σ' ἔβγαζα οὔτε στὸν κήπο μας. Κι ὁμως χτές ἐβήξες λίγο καὶ σήμερον βήχεις περισσότερο. Νάναι τάχα ἀρχὴ τοῦ κοκκύτη ἢ κρονολόγημα; Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ νᾶχης λίγο κρώσει, κι ἄς τὰ βάλουν μαζύ μου ὅλοι πὼς σοῦβγαλα νορὶς τὸ χειμωνιάτικο πανοφόρι. Σήμερα ὁμως, μὲ τὴν ὑποψία πὼς κάτι ἔχεις καὶ βήχεις, δὲ σ' ἔβγαλα ἔξω καί, καθὼς εἶναι Κυριακὴ, ἀσχολήθηκα μόνη μὲ τὴ διασκέδασή σου. Ἐκαμες πάλι τὰ πρῶτα σου βηματάκια, χωρὶς νὰ κρατιέσαι. Στὸ πάροκο

σου περπατᾷς ἐλεύθερα. Ὑστερα νόσταξες κι ἔγριες κοντά μου, τόσο χαϊδευτικά... Ἐκαμες καὶ μιὰ φράση πάλι μὲ δυὸ λεξούλες. Στὸν τοῖχο εἶναι ἓνα περιεργό σχέδιο ἀφημμένο ἀπὸ τὴν ὑγρασία. Ἡ Νίτσα σοῦ τὴν «μιαίμου», καὶ σὺ σήμερον, δέροντάς το, φωνάζεις «ντὰ ντὰ, μπαμποῦ». Ὅλο καὶ προοδεύεις. Ἄς δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ μὴ σταματήσῃ τὴν πρόοδό σου καμιά ἀρρώστια.

22 Ἀπριλίου 1942

Χτές στὸ Βασιλικὸ Κήπο ἓνα κοριτσάκι σχεδὸν τῆς ἡλικίας σου (εἶναι 15 μέρες μεγαλύτερο σου) περπατοῦσε πιά μόνο του ἀπ' τὸ καροτσάκι του στὴ μαμά του καὶ ξαναγύριζε πάλι. Ζήλεψα, γιατί ἐσὺ εἶσαι λίγο φοβηταίος ἀκόμη, καὶ μόλις κάνης δυὸ βήματα μόνος σου, καθίζεις ἢ πέφτεις. Μὰ νὰ, σήμερον ἔκανες καὶ σὺ ἀρκετὴ πρόοδο στὸ περπατήμα. Πήγαυες ἀπὸ τὴ Νίτσα σὲ μένα, τέσσερα-πέντε βήματα, χωρὶς νὰ κρατιέσαι πονθενά. Τώρα πιά μὲ φωνάζεις «μάννα», κι ἔχει τόση ἔκφραση τὸ χαμόγελό σου. Ἡ γκρίνια σου τοῦτες τὶς μέρες ἦταν μεγάλη. Προχτές τὴ νύχτα ξυπνοῦσες ὅλη τὴν ὥρα καὶ καθίζεις στὸ κρεβάτι. Μὰ ὁ πατέρας λέει πὼς χτές ἔσκασε τὸ δοντάκι κι ἡ Νίτσα εἶδε τὴν τρυπούλα. Ἐδχαριστῶ τὸ Θεό. Εἶχα τάξει στὸν Ἅγιον Γεώργιο νὰ τὸ βγάλῃς τοῦτες τὶς μέρες καὶ νὰ σὲ πάω νὰ κοιωνήσῃς στὴ χάρη του. Ἐτσι εἶχε γίνῃ καὶ τ' Ἅγιον Δημητρίου. Τότε πρωτάρχιζαν τὰ δοντάκια σου· σὲ δυὸ μῆνες ἔβγαλες ἔξη, κι ὕστερον τίποτα πιά. Τώρα, ὕστερον ἀπὸ τέσσερις μῆνες ἀκριβῶς, ἀρχίζει ἡ δευτέρα ἐνδιάμεση ὀδοντοφυΐα. Οἱ δυὸ πλαινοὶ κάτω κοπιήρες θὰ βγοῦνε τώρα... ἴσως νὰ βγάλῃς συνέχεια τοὺς τραπεζίτες, ἴσως νὰ σταματήσῃς λίγο... καὶ πάλι. Τὰ χρώματά σου εἶναι ὠραία—νὰ μὴ βασκαθῆς, ἀγοράκι μου!—καθὼς σ' ἔχει μαυρίσει ὁ ἥλιος. Δὲ βήχεις πιά παρὰ λίγο, κι ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς δὲ θὰ δικαιωθοῦν οἱ φόβοι μου, κι ἄς μὲ λέει ὁ κόσμος «τρελλομάννα».

(Συνεχίζεται)

FLORENCE NIGHTINGALE*

Η ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ

Ἰὺπό

ΜΑΡΙΑΣ Μ. ΝΕΓΡΟΠΟΝΤΗ

Ὁ Ἰπουργός, ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει ἐντονωτάτην ἰδιωτικὴν ἐπιστολὴν τῆς Florence Nightingale, ἐξηγεῖ δι' ἐγγράφου εἰς τὴν Ἰγειονομικὴν Ἰπηρεσίαν πῶς πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν πραγματικὰς γνώσεις καὶ ἐπαρκῆ πείραν εἶναι ὄχι μόνον ἄχρηστα ἀλλὰ φέρουν καὶ ἐμπόδιον εἰς τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ Νοσοκομείου: «Καμμία νοσοκόμος—γράφει ὁ Ἰπουργός—δὲν θὰ ἀποσταλῆ πλέον εἰς τὸ Σκούταρι ἄνευ προηγουμένης ἐγκρίσεως τῆς Miss Florence Nightingale.»

Ἐκ τῶν πρώτων καὶ σπουδαιοτέρων τῆς φροντίδων εἶναι νὰ διοργανώσῃ τὰ τῆς τροφῆς τῶν βαρέως ἀσθενῶν. Ἐγκαθιστᾷ δύο ξεχωριστὰ καζάνια, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντα ὅπου μαγειρεῦνται («τὰ ὀλόκληρα»), ὅπως ὀνομάζονται εἰς τὰ νοσοκομεία, διὰ νὰ ἐτοιμάζονται τὰ ἐλαφρότερα φαγητά, αἱ διαίται διὰ τοὺς βαρέως πάσχοντας καὶ ἀναρρωνύοντας.

Μὲ ἰδιὰ τῆς χρήματα καὶ τὰ ἐκ τοῦ ἐράνου τῶν Times καταρτίζει ἰδιαν ἀποθήκην καὶ γράφει εἰς τὸν Ἰπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν: «Κατήνησα ἓνα εἶδος πραγματευτοῦ ἔχω ὑποκάμισα, ἐσώβρακα καὶ τσουράπια, μαχαίρια καὶ πηρούνια, ξύλινα κουτάλια, τσίγκινα ποδόλουτρα, τραπέζια, καρέκλες, προσόψια, φανέλλες, σαποῦνια, βουρτσες τῶν δοντιῶν, κτένια διὰ νὰ πιάνω τίς ψεῖρες, ψαλίδια, κλπ. Θὰ σᾶς στείλω μίαν εἰκόνα τοῦ παζαριῶ μου, εἰς τὸ ὁποῖον τὰ ζώφια σωρηδὸν μαινοβγαίνουν, ἂν καὶ τοὺς κάμνω ἄγριον πόλεμον. Ἄλήθεια, ἂν τὰ ἔντομα αὐτὰ ἤξευραν τί σημαίνει συνεργασία καὶ ἐνότης σκοποῦ, θὰ ἤμποροῦσαν νὰ σηκώσουν εἰς τὴν ράχην τοὺς ὄλην τὴν ἀτελείωτον σειρὰν τῶν κρεββατιῶν, καὶ θὰ σᾶς τὰ ἔστειλα νὰ σᾶς κά-

μουν θριαμβευτικὴν εἰσβολὴν καὶ παράταξιν εἰς τὸ Ἰπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν...»

Ἰπῆρχε τρομακτικὴ ἔλλειψις ὕλικου, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐσήμαινε πάντοτε ὅτι δὲν ἀπεστέλλετο ἐπαρκὲς ἀπὸ τὸ Κέντρον. Ἦτο συνέπεια ἐλλείψεως συστήματος καὶ ὀργανώσεως. Ἄλλοτε τὰ δέματα δὲν ἐξεφορτώνοντο εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἔμεναν πεταμένα εἰς τὰ μεταγωγικὰ καὶ ἐξηκολούθουν μέχρι Κριμαίας, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ ἐπεστρέφοντο πάλιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἄλλοτε πάλιν ἐφθάνον ἀσφαλῶς καὶ ἐναποθηκεύοντο, ἀλλὰ δὲν παρεδίδοντο πρὸς χρῆσιν, λόγω ἀφορήτου γραφειοκρατίας καὶ ἀνωμαλίας εἰς τὰς ὑπηρεσίας. Ζητεῖται ἐπείγοντως ἀπὸ τὸ Μέτωπον ὄρισμένος ἀριθμὸς ὑποκαμίσεων. Ξεῦρει ἡ Florence Nightingale ὅτι, τῇ αἰτήσῃ τῆς, εἶχαν ἀποσταλῆ ἀπὸ τὸ Λονδῖνον 27.000 ὑποκάμισα καὶ κλινοσκεπάσματα, καὶ ὅτι εἶχον ἐναποθηκευθῆ. Τὰ ζητεῖ ἀπὸ τὸν διαχειριστὴν, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἤμπορεῖ νὰ τὰ δώσῃ διότι δὲν ἔχει γίνῃ ἡ καταγραφή, καὶ παρέρχονται ἐβδομάδες ὥσπου νὰ κατορθώσῃ νὰ συνέλθῃ ἡ ἀρμοδιὰ Ἐπιτροπῆ παραλαβῆς, καὶ ἐν τῷ μεταξύ οἱ ἀσθενεῖς καὶ τραυματῖαι μένουσιν γυμνοί, ἐκτεθειμένοι εἰς τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ τὸ ψῦχος. Εἰς περιπτώσεις ὅπου αἰσθάνεται ὅτι ἡ σχολαστικὴ τήρησις τῶν τύπων κινδυνεύει νὰ συνεπαγάγῃ ἀνεπανορθώτους καταστροφὰς εἰς τὸ στράτευμα, ἀνοίγει, ἀδιαφοροῦσα διὰ κανονισμοὺς καὶ διατάξεις, τὴν ἀποθήκην τοῦ διαχειριστοῦ, καὶ δι' ἐπιστολῆς τῆς πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον ἀναφέρει τὰ γενόμενα, ἀναλαμβάνουσα ὄλην τὴν εὐθύνην τῶν ἐνεργειῶν τῆς. Ἐπίσης εἰς παρουσιαζομένας ἐπείγουσας καὶ ἐπιτακτικὰς ἀνάγκας ἐπισκευῶν καὶ οἰκοδομῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἀσθενῶν, ἐνεργεῖ αὐθαιρέτως προκαταβάλλουσα ἐξ ἰδίων τὰς ἀ-

* Συνέχεια ἐκ τοῦ τεύχους ὑπ' ἀριθ. 17.

νά καταβιβάσει τὴν θνησιμότητα ἀπὸ 42% εἰς 22 ἐπὶ τοῖς χιλίοις.

Εὐθύς μόλις ἀποβιβάζεται ἡ Florence Nightingale εἰς τὴν Κριμαίαν, ἐπιδεικνύει καὶ πάλιν ἀμέσως τὴν δραστηριότητα ποῦ ἔχει κάμει τόσα θαύματα εἰς τὸ Σκούταρι. Κτίρια, τροφή, ὑλικόν, νοσηλεία, ὅλα τὰ ἐξετάζει καὶ τὰ διαρρυθμίζει. Ἡ ὑπερκόπως ὅμως ἔχει καταβάλει ὅλον τὸν ὄργανισμόν της, καὶ προσβάλλεται ἀπὸ κακοήθη πυρετόν. Κινδυνεύει, καὶ ἡ ἀγωνία τόσον τοῦ στρατεύματος ὅσον καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ εἶναι ἀπεριγράφτος. Μόλις καθίσταται δυνατὸν νὰ μεταφερθῆ, οἱ ἱατροὶ συμβουλεύουν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀλλὰ τὸ ἀπορρίπτει καὶ δέχεται μόνον νὰ μεταφερθῆ εἰς τὸ Σκούταρι πρὸς ἀνάρρωσιν. Ἡ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν προξενεῖ εἰς τοὺς στρατιώτας τὸ θέαμα τῆς Προϊσταμένης των μεταφερομένης ἐπὶ φορείου, αἱ περιγραφαὶ τῆς θλιβερᾶς αὐτῆς πομπῆς, ἀπεικονίζουσι χαρακτηριστικώτατα τὴν ἀφοσίωσιν, τὴν ἀγάπην, τὴν λατρείαν μετὰ τὴν ὁποίαν τὴν περιέβαλλον τὰ παιδιά της. Ὅταν γίνεται γνωστὸν ὅτι ἡ ἥρωὶς τῆς Ἀνατολῆς εὐρίσκειται πλεόν ἐκτὸς κινδύνου καὶ ἐν ἀναρρώσει, ἀκατάσχετος ἐνθουσιασμός ἐκδηλοῦται πανταχοῦ. Διοργανοῦνται συλλαλητήρια «διὰ νὰ φανερωθῆ τὸ λαϊκὸν αἶσθημα, διὰ νὰ ἀποδειχθῆ ὅτι αἱ μεγάλαι ὑπηρεσίαι τῆς Miss Nightingale εἰς τὰ νοσοκομεῖα τῆς Ἀνατολῆς ἀναγνωρίζονται ὡς ἐθνικαὶ ὑπηρεσίαι, ὅτι πρὸς αὐτὴν στρέφεται ἡ λαϊκὴ εὐγνωμοσύνη», καὶ γράφουν οἱ *Times*, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ συλλαλητηρίου, ὅτι οὐδέποτε πλεόν αὐθόρμητος, πλεόν ὀγκώδης καὶ ἐνθουσιώδης συγκέντρωσις εἶχε γίνεαι εἰς τὸ Λονδίνον.

Ἡ Βασίλισσα Βικτωρία τῆς ἀπονέμει ἀδαμαντοκόλλητον μετάλλιον φέρον τὸν Σταυρὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐξ ἔρυθροῦ σμάλτου, καὶ οἱ φίλοι της, γνωρίζοντες τὸν διακαέστερόν της πόθον, ἀναλαμβάνουσι τὴν πρωτοβουλίαν νὰ διενεργήσουσι ἐράνους πρὸς συλλογὴν ποσοῦ χρησιμοποιοηθησομένου πρὸς ἴδρυσιν Σχολῆς Νοσοκόμων. Ἀπὸ ὅλας τὰς τιμὰς καὶ ἐκδηλώσεις εὐγνωμοσύνης, τὸ μόνον διὰ τὸ ὁποῖον αἰσθάνεται πραγματικῶς χαρὰν εἶναι ἡ χειρονομία αὐτῆ των φίλων καὶ θαυμαστῶν της.

Ἀπὸ τῆς ἀναρρώσεώς της μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Κριμαϊκοῦ Πολέμου καὶ τῆς ἐπιστροφῆς της εἰς Ἀγγλίαν, τὸν Ἰούλιον τοῦ 1856, ἡ Florence Nightingale εὐρίσκειται συνεχῶς μετὰξὺ Σκούταρι καὶ Κριμαίας. Σπεύδει ὅπου παρουσιάζονται αἱ μεγαλύτεραι ἀνάγκαι, ὅπου τὴν καλοῦν εἴτε διὰ νὰ προλάβῃ τὴν ἐπικίνδυνον ἐξάπλωσιν ἐπιδημίας χολέρας εἴτε διὰ νὰ διοργανώσῃ ἐπειγούσας ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας. Ὑποβάλλεται εἰς συνεχεῖς κακουχίας, ἐκτίθεται εἰς βροχὰς καὶ χιονοθύελλας, καίτοι ὀδυνηροὶ ρευματισμοὶ ἀρχίζουσι νὰ τὴν βασανίσουσι.

Καὶ παρ' ὅλα αὐτὰ, παρ' ὅλας τὰς ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας τὰς ὁποίας ἔχει προσφέρει, καὶ πάλιν βλέπομεν, ἀκόμη καὶ πρὸς τὸ τέλος τῆς ἐκστρατείας, ὅτι ἡ ἀντιδρασις ὀρισμένων—μεμονωμένων ἀτόμων πλεόν—δὲν ἔχει σιγήσει. Ἀνώτερος στρατιωτικὸς βλέπει τὴν ἀνάμειξιν της εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ὑπηρεσίαν μετὰ δυσαρέσκειαν, καὶ στέλλει πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν μακροσκελὲς ἔγγραφον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπιτίθεται δριμύτατα κατὰ τῆς εἰσχωρήσεως τῶν γυναικῶν εἰς τὰ στρατιωτικὰ νοσοκομεῖα. Δριμύτατον ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν πρὸς τὸν Ἀρχιστράτηγον, μετὰ τὴν διαταγὴν ν' ἀναγνωσθῆ παντοῦ εἰς τὴν ἡμερησίαν διαταγὴν, βάζει καὶ πάλιν τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν τους: «Μοῦ φαίνεται, γράφει ὁ Ὑπουργός, ὅτι αἱ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ δὲν ἀντιλαμβάνονται ἐπακριβῶς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Miss Nightingale, ὅπως ἔχει ἐπίσημως ὀρισθῆ ὑπ' ἐμοῦ. Συνεπῶς θεωρῶ σκόπιμον ν' ἀποταθῶ πρὸς ὑμᾶς πρὸς ὀδηγίαν των, καὶ ὅπως λάβῃ γνώσιν τὸ στράτευμα ὁλόκληρον, ποία εἶναι ἡ θέσις τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς Κυρίας. Ἡ Miss Nightingale εἶναι ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Α.Μ. ὡς ἡ Γενικὴ Προϊσταμένη τοῦ Σώματος τῶν Ἀδελφῶν, τοῦ ἀπεσπασμένου εἰς τὰς νοσοκομειακὰς ἐγκαταστάσεις. Ὁ Ἀρχηγός τῆς Ὑγειονομικῆς Ὑπηρεσίας ὑποχρεοῦται νὰ συνεννοηθῆ μετὰ τὴν Miss Nightingale ἐπὶ ὅλων τῶν ζητημάτων τῶν ἐχόντων σχέσιν μετὰ τὸ Σῶμα τῶν Ἀδελφῶν, καὶ θὰ δίδῃ τὰς διαταγὰς του μόνον μέσῳ τῆς Κυρίας αὐτῆς.» (Συνεχίζεται)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΜΑΣ

Πρὸς τὸν Κύριον Κ. Ἡλιοπούλου
Χειροῦργον Ὀρθοπαιδικόν
Ἐν τὰ ὑθα

Κύριε,

Θερμῶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἀπὸ 26ης Νοεμβρίου ἐπιστολήν σας σχετικῶς μετὰ τὴν παρατήρησίν σας ἐπὶ τοῦ ἀρθροῦ «Κατάγματα, ἐκτοπίσεις καὶ ἐξαρθρήματα». Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν εἰς ὑμᾶς ὅτι τὸ ἀρθρον τοῦτο ἐλήφθη ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ *Spectrum* (τόμος 2ος, τεύχος 7), ἐτέθη δὲ ὑπ' ὄψιν εἰδήμονος συναδέλφου, ὅστις τὸ εὗρεν ἀνταποκρινόμενον εἰς τὰ πράγματα.

Πάντως τὸ περιοδικὸν ἴαν εὐχαρίστως θὰ κατεχωρίει ὑμέτερον ἀρθρον συναφὲς πρὸς τὸ ὡς ἄνω θέμα, εἰς τὸ ὅποιον θὰ ἐπεδεικνύοντο αἱ βάσιμοι ἐπ' αὐτοῦ ἀπόψεις.

Ἐνα γράμμα ἀπὸ τὴν Ἡλιοκώμην Σερρών

Ὅσον βέβαιος καὶ ἂν εἶναι κανεὶς ὅτι ἐπιτελεῖ εἰς τὸ ἀκέραιον τὸ καθήκον του, ὅσον καὶ ἂν πιστεῦθῃ εἰς τὴν ἀλήθειαν τῶν σκοπῶν τοὺς ὁποίους ὑπηρετεῖ καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἀναλίσκει τὰς δυνάμεις του, πάντοτε ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τὸ «εὐγε» τῶν ἄλλων, ἰδίως ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἀγωνίζεται νὰ βοηθήσῃ. Διότι τὸ «εὐγε» αὐτὸ ἀποτελεῖ τρανὴν ἐπιβεβαίωσιν ὅτι εὐρίσκειται εἰς τὸν ὁρθὸν δρόμον, καὶ συμβάλλει ἀφαντάστως εἰς τὴν ἐδραίωσιν τῆς πίστεως πρὸς τοὺς σκοποὺς πού ὑπηρετεῖ.

Τὸ «εὐγε» αὐτὸ, δι' ὅσας μοχθοῦν διὰ τὴν τακτικὴν ἐκδοσὸν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐλευθῶ», μᾶς ἔλθε, βέβαια, ἀπὸ πολλοὺς τόπους καὶ πηγὰς μέχρι σήμερον, ὅμως μᾶς συγκινεῖ ἰδιαιτέρως ὅταν προέρχεται ἀπὸ πρόσωπα, τὴν βοήθειαν τῶν ὁποίων ἡ «Ἐλευθῶ» ἔχει τάξει ἐκ τῶν πρώτων σκοπῶν τῆς.

Μία ἐπιστολή, ἀπὸ 16/11/1960, τὴν ὁποίαν ἐλάβομεν ἀπὸ τὴν Μαίαν Ἀποστολὰ Τασούλαν, ὑπηρετοῦσαν εἰς Ἡλιοκώμην Σερρῶν, ἀποτελεῖ δι' ἡμᾶς τὸν καλλύτερον ἔπαινον πού θὰ ἤδύνατο κανεὶς νὰ μᾶς ἀπονεύμῃ. Ἴδου ἀπόσπασμα τῆς ἐπιστολῆς ταύτης:

«...Δύο χρόνια διορισμένη σ' ἓνα ἀπόμερο χωριουδάκι τοῦ Νομοῦ Σερρῶν, ἀντιμετωπίζω ὅ,τι οἱ ἱεραπόστολοι σὲ παλαιότερες ἐποχὰς καὶ ἀπολίτιστες περιοχάς. Πρακτικὰ καὶ πεπαλαιωμένες Μαίαις, ἤθη καὶ ἔθιμα ὅπως ἀντίθετα μετὰ τὶς γνώσεις μας, ξεχωριστὴ κοινωνία τὸ κάθε σπίτι πού μπαίνει. Μέσον μετακινήσεως ἀπὸ τὸ ἓνα χωριὸν στὸ ἄλλο, τρακτέρ, κάρρο, καὶ τὶς περισσότερες φορὲς οὔτε κι αὐτά, κι ἓνα σαρὸ δυσκολίες κάθε λεπτό, κάθε ὥρα, σὲ κάθε βῆμα. Κανένα φῶς ἀπὸ πουθενά, κανένα χέρι βοήθειας. Ἐνα περιοδικὸ ὁ μόνος συμπαράστατός, ὁ μόνος βοηθός. Ἐνα περιοδικὸ ἔρχεται, κάθε δύο μῆνες, καὶ τὸν ὡς τις Μαίαις τῆς ὑπαίθρου, νὰ πλουτίσῃ τὶς γνώσεις μας μετὰ τὸ ἐξάρετο περιεχόμενό του καὶ νὰ μᾶς κρατήσῃ συντροφικὰ σὰν καλὴ φίλη στὶς ὥρες τῆς ἀπο-

θάρρυνσης. Ἄν ὑπάρχῃ συνάδελφος διορισμένη σὲ Κοινοτικὸ ἢ Ἀγροτικὸ Ἰατρεῖον καὶ δὲν εἶναι συνδρομητριά του περιοδικοῦ, νὰ τῆς τὸ ἐπιβάλετε. Εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ κάθε Μαία...»

Πέραν ὅμως τοῦ ὅτι ἡ ἐπιστολογράφος μας διακινεῖ τὴν προσπαθειάν μας, μᾶς δίδει, μετὰ χαρακτηριστικὴν λιτότητα ὕφους καὶ γλώσσης, μίαν ἰδέαν τοῦ τιτανεῖου ἀγῶνος τὸν ὁποῖον διεξάγουσιν αἱ Μαίαι τῆς ὑπαίθρου. Ἡ «Ἐλευθῶ» εἶναι ὑπερήφανος, διότι συμβάλλει, ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνάμεών της, εἰς τὴν ἀμβλυσίν τῆς σκληρότητος τοῦ ἀγῶνος τὸν ὁποῖον διεξάγουσιν αἱ Μαίαι εἰς τὴν ὑπαίθρου ὑπὸ τόσον καταθλιπτικὰς συνθήκας.

Ἐνα γράμμα ἀπὸ τὰς Σπέτσας

Ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ νησί τῶν Σπετσῶν ἀντηγεῖ μίαν φωνὴν Μαίας νὰ ἐνώση καὶ αὐτὴ μετὰ τὴν διάβασμα τοῦ ἀρθροῦ τῆς Κας Βιργινίας Ἄλ. Ζάνα τις θερμὲς εὐχὲς ἐπὶ τῇ ἐπετελίῳ τῶν τριῶν χρόνων τοῦ ἀγαπητοῦ μας περιοδικοῦ «Ἐλευθῶ».

Τὸ περιοδικὸ αὐτὸ εἶναι πραγματικὰ δικό μας, γιὰ τὴν πλουσίαν ὕλην του μᾶς φωτίζει στὴν ἐπιστημονικὴ μας πάλῃ καὶ μᾶς τροφοδοτεῖ μὲν δυνάμιν μετὰ τὴν ὁποίαν θὰ μπορούμε ν' ἀνταποκριθοῦμε στὸ ἐπίπονον ἔργο μας.

Ὅπως πολὺ ὀρθῶς ἡ Ἐρίτιμος Κυρία Ζάνα γράφει, «τὸ Ἡμερολόγιό αὐτὸ ἔπρεπε νὰ χρησίμευε σὰν ὁδηγὸς σὲ πολλὰ κορίτσια πού ἀσπαστήκαν τὸ ἐπάγγελμα τῆς Μαίας. Ἡ διπλωματοῦχος πού πάγει στὴ μικρὴ ἀπόμερη ἐπαρχία δὲν καλεῖται νὰ φέρῃ στὸν κόσμον μόνον νέα ζωὴ ἄλλὰ καὶ νὰ βελτίωσῃ τὴ ζωὴ ὅλου τοῦ περιβάλλοντος. Πείρα νοσηλείας, ὑγιεινῆς ἀτομικῆς καὶ ὁμαδικῆς, ἰδρυματικῆς καὶ κοινωνικῆς πρόνοιας ἔχει, ὅλα αὐτὰ εἶναι ἐφόδια γιὰ νὰ γίνῃ ἡ παρουσία τῆς Μαίας ἓνα πραγματικὰ φωτεινὸ ἀστὲρ στὴν τόσο φτωχὴ μας ἐπαρχία, εἶναι ἡ πραγματικὸς τῆς ζωῆς τῆς ἐπαρχιακῆς Μαίας. Εἶναι βέβαιον ὅτι εἴμεθα ἐπιφορτισμένοι, πλὴν τῶν κυρίων καθηκόντων, καὶ μετὰ πλείστας ἄλλας ὑπηρεσίας. Ἐπισκέπτρια κατ' οἶκον μεταβαίνουσαι δι' ἐνέσεις, συνόδευσαι ἐπιτόκιων μέχρις Ἀθηνῶν, ἐπ' ὅσον τοῦτο ἐπιβάλλεται ἐκ τῶν πραγμάτων, παροχὴ συμβουλῶν κτλ. Ἐχομεν στὸ ἐνεργητικὸν μας τόσα πολλὰ, ἀναρίθμητα καθήκοντα, καὶ ἀκόμα τὸ ζήτημα τῆς ὑγιεινῆς τοῦ τόπου μας ἀπασχολεῖ καὶ μᾶς ἀπασχολεῖ καθημερινῶς.

Ἰλαί στὸ μοναδικὸ στὸ νησί μας Κοινοτικὸν Ἰατρὸ στεκόμεθα συνεργάτρια, καὶ μετὰ τὴν ἔγκρισίν του, βέβαια, βοηθοῦμε μετὰ ὅλη τὴν δυνάμιν μας καὶ κατορθώνομε νὰ πείσωμε πολλοὺς πτωχοὺς οικογενειάρχας νὰ συμμορφωθοῦν μετὰ τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς, ὥστε νὰ κατασκευάσουν βόθρους, ἀφοδευτήρια καὶ στεροῦνται καὶ πού ἴσως νὰ μὴν ἐγνώρισαν στὴν ζωὴ τους. Ἐπὶ πλέον προετοιμάζομε μετὰ κάθε τρόπο τὴν εἰσαγωγὴν τῶν βαρέως

Ν. Καπέτη, εἰς Πυργίον Λαρίσης, 18) Χρυσούλα Γ. Μητράκη, εἰς Κεχροάμιπον-Νέστου Καβάλας, 19) Ἀγγελική Σ. Μπατίλα, εἰς Λοῦρον Πρεβέζης, 20) Χρυσούλα Παναγιωτίδου, εἰς Ἀλέαν Ἀργολίδος, 21) Κυρ. Δημ. Λιακοπούλου, εἰς Λάκκιαν Ἀχαΐας, 22) Στέλλα Ι. Γούλα, εἰς Νεοχώριον Ἄρτης, 23) Παρθένα Εὐθ. Ἰντζεβίδου, εἰς Μελί- κην Ἡμαθίας, 24) Παναγιώτα Κ. Βασιλοπού- λου, εἰς Παραδεισίαν Ἀρκαδίας, 25) Χριστίνα Γ. Θεοδωρέλλου, εἰς Ἀκράταν Ἀχαΐας, 26) Λαμ- πρινή Σ. Παντελῆ, εἰς Λαυράκιον-Δωδώνης Ἰωαν- νίνων, 27) Χρυσανγὴ Ξ. Κοκκίνου, εἰς Φύκην Τρι- κάλων, 28) Ζωὴ Σ. Καραγκούνη, εἰς Ζηλευτὴν Τρικάλων, 29) Ἐλένη Γ. Ἀνδριανάκη, εἰς Κρου- σῶνα Ἡρακλείου, 30) Ἀργυρῶ Ι. Δημητράκη, εἰς Αὐλώνα Ἀττικῆς, 31) Φανή Ἰσαάκ Κασαπί- δου, εἰς Ποντοκερρασίαν Κιλίκης, 32) Σταυρούλα Γ. Ντόβα, εἰς Ἄγιον Γεώργιον-Γρεβενῶν Κοζά- νης, 33) Ἐλένη Γρ. Ἀναστασιάδου, εἰς Φύλλα Εὐ- βόιας.

Μικραὶ εἰδήσεις

Ἦρχισεν ἐκδιδόμενη παρὰ τῆς Βιομηχανίας Παιδικῶν Τροφῶν («Ι. Γιώτης Ο.Ε.» τριμηνιαία ἰατρικὴ ἔκδοσις ὑπὸ τὸν τίτλον *Σύγχρονος Ἰα- τρική*). Εἰς τὸ πρῶτον κυκλοφορήσαν τεύχος, ἐξ 65 σελίδων, περιλαμβάνονται ἐνδιαφέροντα ἰατρικὰ ἄρθρα, διεθνῆς βιβλιογραφία, διεθνῆ ἰατρικὰ νέα καὶ ἐνδιαφέρουσαι ἰατρικαὶ εἰδήσεις.

Ἡ *Σύγχρονος Ἰατρική*, διὰ τὴν ἐκδοσὶν τῆς ὁ- ποίας συγχάριμεν τὴν Βιομηχανίαν Παιδικῶν Τροφῶν Γιώτη καὶ τῆς ὁποίας τὴν σταδιοδρομίαν εὐχόμεθα μακρὰν καὶ ἐπωφελεῖ διὰ τοὺς ἰατροὺς, ἀποστέλλεται εἰς τοὺτους δωρεάν, τιμῆς ἕνεκεν.

Κεναὶ θέσεις Μαιῶν

—Ζητεῖται Μαῖα εἰς Κοινωτικὸν Ἰατρεῖον Κα- μπιῶν Χίου. Μισθὸς Δρχ. 1.290, ἐπίδομα 35- 40% ἐπὶ τοῦ μισθοῦ καὶ ὀδοιπορικὰ Δρχ. 500 μηνιαίως. Αἱ ἐνδιαφερόμεναι δέον ὅπως υποβά- λωσι τὴν σχετικὴν αἴτησιν εἰς τὸ Νομαρχιακὸν Συμβούλιον Ἰγείας Ἀσφαλίσεως Νομοῦ Χίου.

—Εἰς τρεῖς Κοινωτικούς Ὑγεινομικούς Σταθμούς Λακωνίας: Γεωργιτσίου, Δαιμονιάς, Ἀρεοπόλεως. Ἀποδοχαί: 1) Βασικὸς μισθὸς Δρχ. 1225. 2) Ἐπίδομα ἀκρίβειας Δρχ. 70. 3) Ὀδοιπορικὰ Δρχ. 700 κατὰ μῆνα. 4) Ἐπίδομα 40% ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ.

Σύμβασις διὰ τρία ἔτη.

—Προκειμένου τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον Διδυμο- τεῖχου νὰ προδῇ εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέ- σεως Μαιᾶς τοῦ Κ.Υ.Σ. Δικαίων διὰ μίαν τριε- τίαν, καλεῖ τὰς ἐνδιαφερομένας καὶ ἐχούσας τὰ πρὸς τοῦτο προσόντα, ὅπως υποβάλωσιν ἐντός

μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Νοσοκομείου αἴτησιν μετὰ τῶν νομίμων δικαιολογητικῶν, διὰ τὴν κατάλη- ψιν αὐτῆς. Περισσότερας πληροφορίας δύνανται νὰ λαμβάνωσιν αἱ ἐνδιαφερόμεναι παρὰ τῆς Γραμ- ματείας τοῦ Ἰδρύματος.

Γάμοι

Ἡ Μαῖα Γκιλιτῆ καὶ ὁ κ. Κωνσταντῖνος Λυμπερόπουλος ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των τὴν 4ην Σεπτεμβρίου 1960.

Ἡ Μαῖα Φωτίου καὶ ὁ κ. Λέων Κωσταπάνος ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των τὴν 18ην Σε- πτεμβρίου 1960.

Ἡ Μαῖα Μανῆ Ἰωάννα καὶ ὁ Ἰατρός κ. Νικ. Γναψάκης ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1960.

Ἡ Μαῖα Μανῆ Ἰωάννα καὶ ὁ Ἰατρός κ. Νικ. Γναψάκης ἐτέλεσαν τοὺς γάμους των τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1960.

Γεννήσεις

Ἡ Μαῖα Παναγάκη-Κουτρέσση ἔτεκεν ἄρρεν.

Ἡ Μαῖα Δανδόλου-Μαντζιώρου ἔτεκεν ἄρρεν.

Ἡ Μαῖα Καταβᾶ-Στεφάνου ἔτεκε θῆλυ.

Πένθη

Ἡ Μαῖα Σιαπκαρᾶ Σταυρούλα ἀπεβίωσε τὴν 11ην Σεπτεμβρίου 1960.

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Περιοδικοῦ ἐκφράζει τὰ θερ- μά της συλλυπητήρια εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς θα- νούσης.

Νέος Ὁργανισμὸς τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας

Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 682/3.10.60 Νόμου ἰδρύεται Διεύθυνσις Ὑγιεινῆς Μητρότητος καὶ Παιδῶν. Τὴν Διεύθυνσιν ταύτην ἀπαρτίζουν τὰ κάτωθι Τμήματα: 1) Τμήμα Ὑγιεινῆς Μη- τρότητος καὶ Παιδῶν, 2) Τμήμα Ὁργανώσεως, 3) Τμήμα Ἐκπαιδεύσεως Μαιῶν.

Ἀνακοινώσεις

—Παρακαλεῖσθε νὰ μὴ λησμονῆτε ὅτι δὲν πρέ- πει νὰ ἀπουσιάζετε τὴν τελευταίαν Πέμπτην ἐ- κάστου μηνὸς ἀπὸ τὰς συγκεντρώσεις τῶν Μαιῶν, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι συζητήσεις ἐπιστημονι- κῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν θεμάτων, ὡς καὶ ἀνά- πτυξις συναδελφικοῦ πνεύματος.

—Παρακαλοῦνται οἱ Συνδρομηταὶ τοῦ Περιοδικοῦ ὅπως ἐξοφλήσωσι τὴν συνδρομὴν των καὶ ὅπως ἐνημερώσωσι τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ εἰς περὶ τῶν μεταβολῆς τῆς διευθύνσεώς των.

FISSAN

Τὰ ἰδιο-
σκευάσματα
ΦΙΣΣΑΝ

Ἀπαραίτητα διὰ τὴν
περιποίησιν τοῦ δέρματος
καὶ τὴν θεραpeίαν τῶν
δερματοπαθειῶν

FISSAN

• Πούδρα • Ἀλοιφαὶ • Σάπων

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥ
DEUTSCHE MILCHWERKE ZWINGENBERG / BERGSTR.

HESSEN - GERMANY

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ · ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
Κ. ΚΑΝΑΡΟΓΛΟΥ - ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 12 - ΑΘΗΝΑΙ - ΤΗΛ. 612-421

ΠΡΟΙΟΝΤΑ

ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Προμηθει
αγαπηζι των
παιδιων σας
εξαοφαιζετε

W

Διά τήν μικτήν ἤ τεχνητήν διατροφήν

Πρόωρα
Κανονική διατροφή
Θεραπεία δυσπεψιῶν
Τροφή πλουσία εἰς
πρωτεΐνας
Δερματικά βλάβαι

Πλούσιον εἰς πρωτεΐνας καὶ ἐξαιρετικῶς ἀνεκτόν, τὸ Ἐλεντόν εἶναι διαιτητικὴ τροφή ἐμπιστοσύνης ἣτις προλαμβάνει ἢ θεραπεύει τὰς πεπτικὰς διαταραχάς.
Ἡ ἐλαφρῶς ὀξίνος γεῦσις τοῦ καθιστᾷ τὸ Ἐλεντόν εὐληπτόν ἀπὸ τῶν βρέφῃ, ἐπὶ μακρὸν χωρὶς ἀποδηλασμόν.

Ελεδον

**Βαβεurre εἰς κόνιν
ἀποβουτυρωμένον κατὰ τὸ ἥμισυ**

21.888

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ Ι. ΔΡΙΤΣΑΣ & ΥΙΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ: ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ 18 — ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ: ΑΚΤΗ ΜΙΑΟΥΛΗ 3

ΤΗΛΕΦΩΝΑ: 27.033 — 26.602

ΔΙΤΣ,

**ΔΥΝΑΜΩΤΙΚΗ ΤΡΟΦΗ
ΔΙΑ ΒΡΕΦΗ, ΠΑΙΔΙΑ, ΑΝΑΡΡΩΝΥΟΝΤΑΣ
ΚΑΙ ΓΕΡΟΝΤΑΣ**

ΠΛΟΥΣΙΑ ΕΙΣ ΒΙΤΑΜΙΝΑΣ Α, Β₁ & D

Το Γαλακτούχον "Άλευρον Νεστέ", στιγμιαίας παρασκευής, είναι προϊόν μεγάλης θρεπτικής αξίας, τελείως εύπεπτον, η δέ σύνθεσίς του (πάντοτε σταθερό) επιτρέπει τήν παρασκευήν ηηκτού γαλακτούχου χυλού, ό οποίος δύναται νά δοθῆ εἰς τὰ θρέφῃ μέ τό κουταλάκι από τόν βον ἤδη μήνα.

**ΓΑΛΑΚΤΟΥΧΟΝ ΑΛΕΥΡΟΝ
ΝΕΣΤΛΕ
ΣΤΙΓΜΙΑΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ**

ΣΥΜΒΟΛΟΝ

ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ

**ΓΕΝ. ΑΝΤ/ΠΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΡΙΤΣΑΣ & ΥΙΟΣ
ΑΚΤΗ ΠΟΣΕΙΔΩΝΟΣ 24 · ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ - ΤΗΛ. 40.220**